

**INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
MIASTA KATOWICE ZA 2025 ROK**

Spis treści:

I.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	4
1.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych	4
2.	Szczepienia ochronne	11
3.	Zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi	14
II.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	15
1.	Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą	16
2.	Ocena warunków pracy w podmiotach wykonujących działalność leczniczą	23
3.	Ocena warunków żywienia pacjentów w podmiotach wykonujących działalność leczniczą	24
III.	Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności	25
1.	Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz suplementów diety	26
2.	Powiadomienia typu RASFF	30
3.	Zakłady produkcyjne	31
4.	Obiekty obrotu żywnością	33
5.	Zakłady żywienia zbiorowego	37
6.	Import, eksport	40
7.	Środki transportu żywności	40
IV.	Jakość wody	41
1.	Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	41
2.	Badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella sp.	42
3.	Pływalnie	43
4.	Kąpieliska	46
V.	Stan sanitarny obiektów i miejsc użyteczności publicznej	48
1.	Obiekty użyteczności publicznej	49
2.	Gospodarka odpadami komunalnymi	58
3.	Akcje deratyzacyjne	59
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych	59
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	69

1. Stan sanitarno - higieniczny zakładów pracy	69
2. Choroby zawodowe	75
VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	77
IX. Interwencje mieszkańców miasta	85
X. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	90
1. Realizacja programów w obszarze promocji zdrowia i zapobiegania chorobom zależnym od stylu życia.	90
2. Skutki zdrowotne zażywania nowych substancji psychoaktywnych	95
3. Programy i interwencje profilaktyki chorób onkologicznych	96
4. Działania w zakresie chorób zakaźnych	99
5. Promocja szczepień ochronnych	102
6. Inne działania w ramach edukacji zdrowotnej	103
7. Wnioski	105

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych

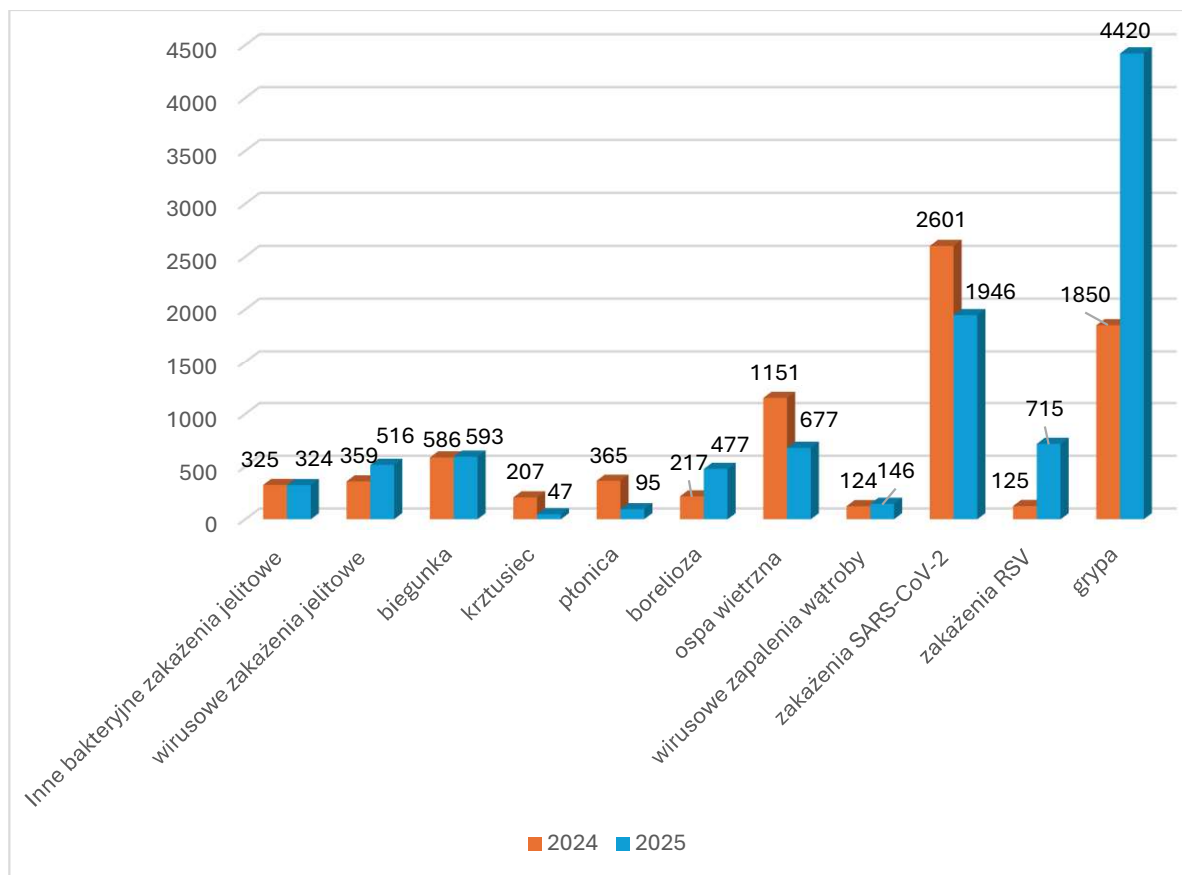
W roku 2025 ocenę sytuacji epidemiologicznej na terenie miasta Katowice przeprowadzono na podstawie danych epidemiologicznych zarejestrowanych i zgromadzonych w dwutygodniowych, kwartalnych i rocznych sprawozdaniach o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach, systemach informatycznych Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a także rejestrach wewnętrznych prowadzonych w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Katowicach.

Sytuację epidemiologiczną w roku 2025 na terenie miasta można uznać za względnie stabilną, podobnie jak w roku ubiegłym, choć zauważalne są zmiany w zapadalności na poszczególne choroby zakaźne. Należy podkreślić, że wzmacnianie działań profilaktycznych, takich jak promocja szczepień i edukacja zdrowotna, oraz monitorowanie pojawiających się zagrożeń dla zdrowia publicznego, są kluczowe dla ograniczenia rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych.

W przypadku podejrzeń niektórych zachorowań dokonywano zgłoszeń alertowych do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Głównego Inspektora Sanitarnego, w minionym roku zgłoszenia dotyczyły m.in. 1 podejrzenia zachorowania na poliomyelitis, 1 podejrzenia zachorowania na błonicę oraz 1 podejrzenia zakażenia Mpxv. Przeprowadzono szczegółowe dochodzenia epidemiologiczne, w tym objęto nadzorem chorych i osoby z najbliższego kontaktu z chorym. W każdym przypadku nadzorowano przekazanie materiału do badania do ŚPWIS i PZH w Warszawie, wyniki badań nie potwierdziły podejrzeń zachorowań.

W ostatnich latach **dominują zakażenia wirusowe**. Spośród zarejestrowanych **11058 przypadków zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne** w 2025 roku (rok 2024 – 8764), **największą liczbę zakażeń z tendencją wzrostową odnotowano w przypadku grypy – 4420 zachorowań** (rok 2024 – 1850) oraz **zakażeń wirusem RSV - 715 przypadków**, w tym **203 u dzieci do lat 2** (rok 2024 – 125, w tym 96 u dzieci do lat 2).

Zgłoszone przypadki zachorowań wybranych jednostek chorobowych w roku 2024-2025 na terenie miasta Katowice

Zakażenia wirusem grypy, RSV i Covid-19 rejestrowane są na podstawie objawów klinicznych oraz dodatniego wyniku testu do szybkiej diagnostyki.

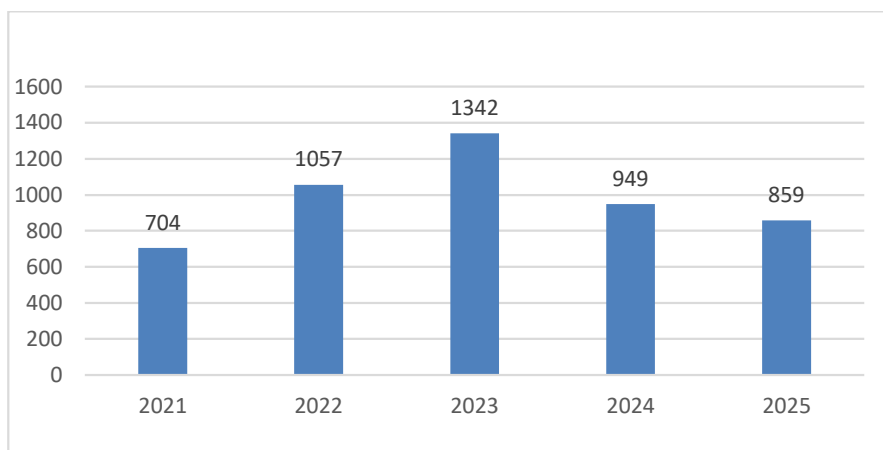
Aktywność wirusa SARS – CoV - 2 w 2025 roku była na niższym poziomie niż w roku ubiegłym, zarejestrowano **1946 przypadków zachorowań i 7 zgonów**. W 2024 roku **odnotowano 2601 przypadków i 18 zgonów** (rok 2023 – 3342 zakażenia i 14 zgonów z ich powodu).

Ogółem w roku 2025 zanotowano większą niż w roku ubiegłym liczbę **zgonów z powodu chorób zakaźnych - 18 przypadków** (za wyjątkiem Sars CoV-2), w tym zakażenia bakteryjne **Clostridioides difficile** były powodem zgonu **9 osób**, **wirusem grypy - 6 osób**, 1 osoba zmarła z powodu **malarii**, 1 osoba w przebiegu klinicznym **posocznicy wywołanej przez Streptococcus pneumoniae** oraz 1 osoba z powodu **zapalenia opon mózgowych wywołanego przez Haemophilus influenzae**. W roku 2024 odnotowano ogółem 11 zgonów z powodu chorób zakaźnych.

Ospa wietrzna i płonica

W przypadku tych jednostek chorobowych w roku 2025 zarejestrowano znaczny spadek zachorowań. Odnotowano **677 przypadków ospy wietrznej** (rok 2024 - 1151 przypadków) oraz **95 przypadków płonicy** (rok 2024 - 365 przypadków). Zachorowania tak jak w latach poprzednich dotyczą dzieci uczęszczających do placówek wychowania i nauczania, w wieku od 2 do 14 lat.

Ospa wietrzna jest chorobą zakaźną wywoływaną przez wirusa ospy wietrznej i półpaśca. Cechą charakterystyczną tego wirusa jest bardzo wysoka zaraźliwość sięgająca 90-95%, a szczepienie jest jedynym skutecznym i bezpiecznym sposobem profilaktyki. **W 2025 roku w ramach obowiązkowych szczepień przeciw ospie wietrznej zaszczepiono 859 osób.**

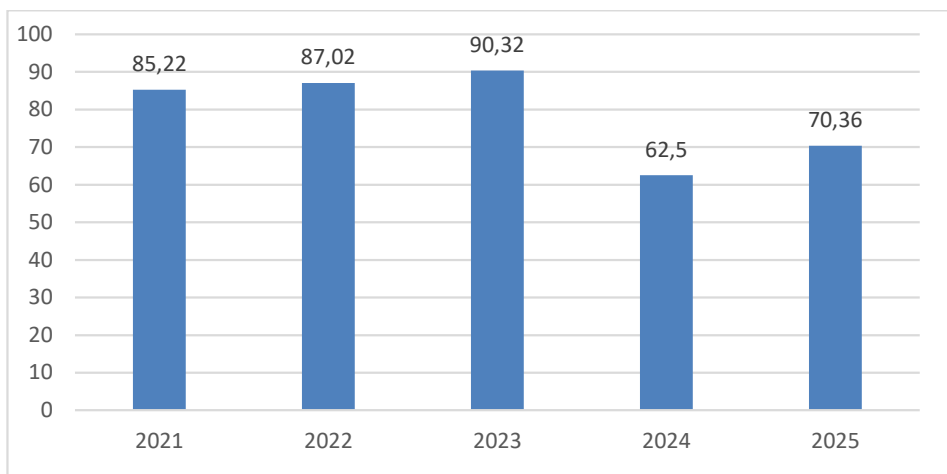
Liczba osób zaszczepionych obowiązkowo p/ospie wietrznej w latach 2021 – 2025

Zakażenia jelitowe: bakteryjne i wirusowe, biegunki i zapalenia żołądkowo jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W zakresie zakażeń jelitowych w roku 2025 nadal **dominowały przypadki biegunki - 593 przypadki, w tym 116 u dzieci do lat 2** (w 2024 roku – 586 przypadków, w tym 93 u dzieci do lat 2). Powyższe rozpoznania stawiane są na podstawie obrazu klinicznego.

Zarejestrowano **wzrost wirusowych zakażeń jelitowych – 516 przypadków, w tym 363 u dzieci do lat 2** (w roku 2024 - 359 przypadki, w tym 199 u dzieci do lat 2). Przyczyną zapaleń jelit w 166 przypadkach był **rotawirus**, w 160 **norowirus**, w 133 **adenowirus i inne wirusy**, nie określono czynnika etiologicznego w 57 przypadkach. Profilaktyka w postaci szczepienia jest dostępna tylko w przypadku rotawirusów.

W ramach PSO dostępne są 2 szczepionki przeciwko rotawirusom do podawania doustnego w postaci płynnej: szczepionka Rotarix do stosowania w 2 dawkach i szczepionka RotaTeq do stosowania w 3 dawkach. Szczepienie musi być rozpoczęte między 6. a 12. tygodniem życia dziecka. Pełne szczepienie otrzymało 70,36 % niemowląt urodzonych w 2025 roku.

Procent dzieci z roczników 2021-2025 zaszczepionych obowiązkowo p/rotawirusom

Spośród **bakteryjnych zakażeń jelitowych - 324 przypadki** (w 2024 roku - 324 przypadki), utrzymujących się na podobnym poziomie jak w roku minionym, **dominowały zakażenia Clostridioides difficile – 315 przypadków** (rok 2024 – 321 zakażeń).

Znacząca tendencja spadkowa wystąpiła w przypadku **Salmoneloz - 22 zachorowania**, w tym **1 zachorowanie** przebiegło w postaci klinicznej – **posocznicy** (rok 2024 – 46 zachorowań).

Wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW)

W przypadku **zakażeń WZW typu A w roku 2025 zanotowano** tą samą liczbę - **6 przypadków** jak w roku 2024. W wyniku przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych ustalono, że 2 zakażenia dotyczyły osób zamieszkujących we wspólnym gospodarstwie domowym i wystąpiły najprawdopodobniej po spożyciu owoców jagodowych zakupionych w marketach spożywczych.

Borelioza

W roku 2025 zarejestrowano **znacznie większą liczbę zachorowań na boreliozę – 475** przypadków niż w roku ubiegłym (rok 2024 – 217 zachorowań). Zachorowania dotyczyły osób w różnych grupach wiekowych, a zgodnie z przeprowadzonymi wywiadami epidemiologicznymi jako miejsce ukąszenia podawano parki miejskie, ogródki przydomowe oraz działkowe. Przebycie zakażenia nie daje trwałej odporności i nie chroni przed ponownym zakażeniem. Nie ma dostępnej szczepionki przeciwko tej chorobie.

Ryzyko kontaktu z kleszczem można ograniczyć poprzez:

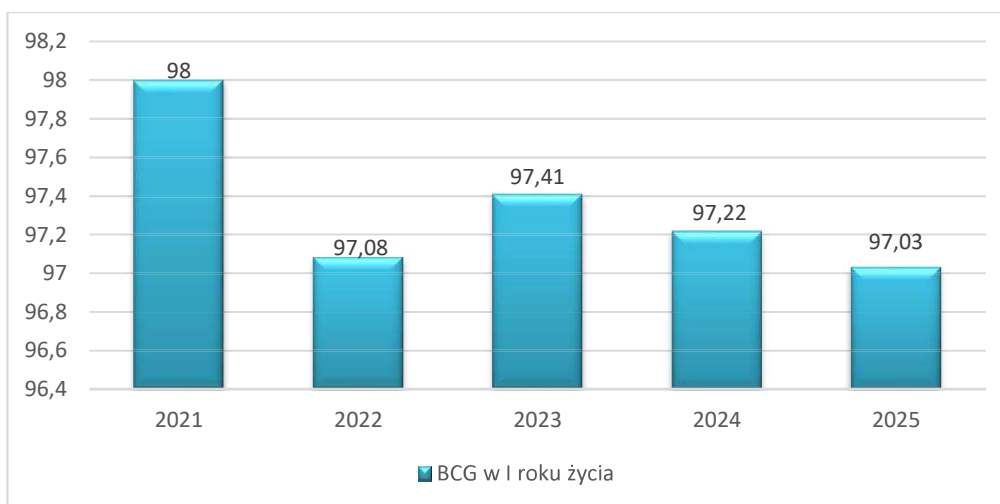
- noszenie odpowiedniej odzieży zakrywającej jak największą część ciała – długie spodnie, koszulki z długim rękawem,
- stosowanie repelentów zgodnie z zaleceniami producenta.

Należy również pamiętać, iż kleszcze będące wektorami krętków *Borrelia burgdorferi* mogą jednocześnie przenosić inne zarazki chorobotwórcze dla człowieka.

Gruźlica

W roku 2025 wystąpiła tendencja spadkowa **zachorowań na gruźlicę - 35 przypadków** (w roku 2024 – 51 przypadków). Podobnie jak w latach poprzednich zachorowania na gruźlicę na nadzorowanym terenie, jak i w Polsce, w większości dotyczą mężczyzn. **W roku 2025 zachorowało 21 mężczyzn i 14 kobiet**, odpowiednio w roku 2024 zachorowało 35 mężczyzn oraz 16 kobiet. Ponadto PPIS w Katowicach w przypadku **3 osób chorych na gruźlicę** wydał **decyzje nakazujące obowiązkowe leczenie z terminem ich natychmiastowego wykonania**.

Gruźlica jest chorobą zakaźną wywołaną przez prątki należące do *Mycobacterium tuberculosis complex*. Najczęstszą postacią gruźlicy jest gruźlica płuc, ale zmiany gruźlicze mogą występować w każdym z narządów ciała (gruźlica pozapłucna). Szczepionka BCG chroni dzieci, szczególnie najmłodsze, przed najcięższymi postaciami gruźlicy oraz zmniejsza ryzyko zachorowania na tę chorobę. Szczepienie BCG jest bezpłatne i obowiązkowe do 15 roku życia. Optymalnie powinno być przyjęte w pierwszej dobie życia dziecka lub przed wypisem z oddziału noworodkowego. W roku 2025 procentowy udział dzieci w pierwszym roku życia zaszczepionych przeciwko gruźlicy wyniósł 97,03 %.

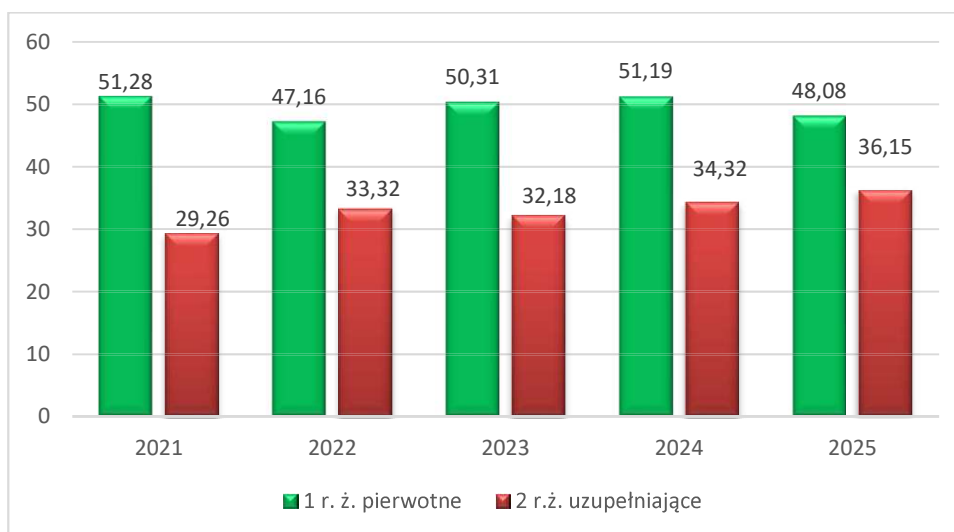

Procentowy udział dzieci w pierwszym roku życia zaszczepionych obowiązkowo przeciw gruźlicy

Krztusiec

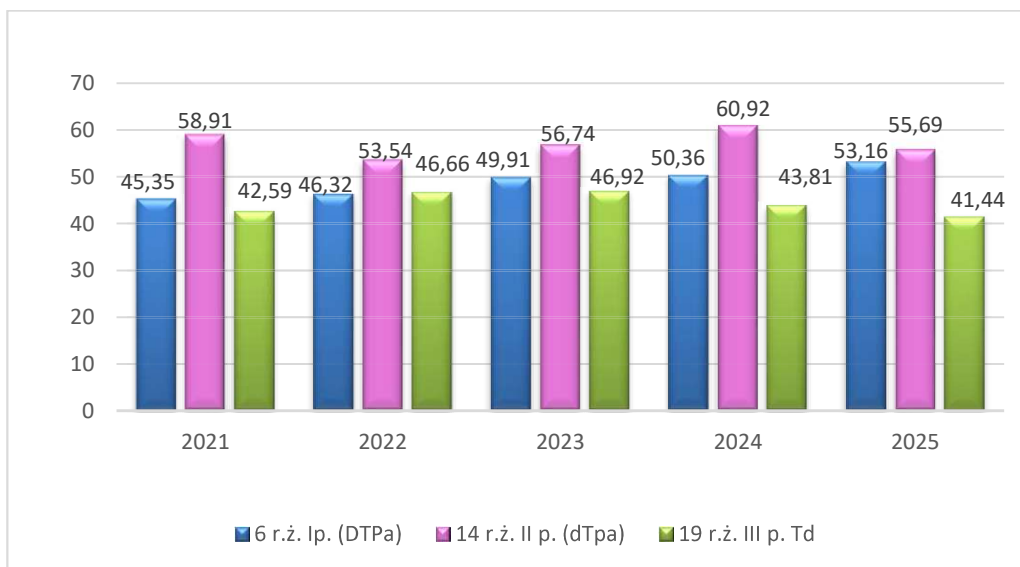
W roku 2025 wystąpił duży spadek zachorowań na krztusiec – 47 przypadków, rok 2024 – 207 przypadków. Większość zachorowań dotyczyła osób dorosłych powyżej 18 roku życia - 37 przypadków.

Szczepionka przeciw krztuścowi obejmuje szczepienie podstawowe oraz szczepienia przypominające. Szczepienie podstawowe dotyczy kolejnych dawek szczepionki DTP lub DTaP podawanych dzieciom w 2, 3-4, 5-6, 16 -18 miesiącu życia. Szczepienia rozpoczęte w 2025 roku są w trakcie realizacji, dlatego znaczna część dzieci otrzyma należną dawkę szczepienia dopiero w 2026 roku.

Procentowy udział dzieci w 1 i 2 roku życia zaszczepionych obowiązkowo p/błonicy tężcowi i krztuścowi

W 6 roku życia podawana jest dawka przypominająca szczepionki DTaP. Kolejna dawka przypominająca podawana jest nastolatkom w 14 roku życia (szczepionka Tdap). W celu utrzymania odporności zalecane jest również szczepienie przypominające w 19 roku życia (szczepionka Tdap) oraz osobom dorosłym co 10 lat (szczepionka Tdap). Zalecane jest również szczepienie przeciw krztuścowi kobiet w trzecim trymestrze ciąży (szczepionka Tdap).

Procentowy udział dzieci w 6, 14 i 19 roku życia zaszczepionych obowiązkowo p/błonicy tężcowi i krztuścowi

*Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae* typu b*

W zakresie **inwazyjnych chorób ośrodkowego układu nerwowego** w roku 2025 nie zarejestrowano żadnych przypadków **choroby meningokokowej**. W roku 2024 odnotowano 3 przypadki. **W przypadku zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae* oraz *Haemophilus influenzae* typu b odnotowano podobny poziom zakażeń jak w roku minionym. *Streptococcus pneumoniae* - 20 przypadków, w tym 19 posocznicy. W roku 2024 odnotowano 19 przypadków, w tym 15 zakażeń w przebiegu posocznicy. *Haemophilus influenzae* typu b – 3 zakażenia, w tym 2 w przebiegu posocznicy. W roku 2024 odnotowano 4 zakażenia, w tym 2 w przebiegu posocznicy. Zachorowania dotyczyły osób dorosłych. Warto zaznaczyć, że najlepszą profilaktyką tych jednostek chorobowych są szczepienia ochronne.**

2. Szczepienia ochronne

PPIS w Katowicach prowadzi nadzór nad szczepieniami sprawdzając terminowość ich wykonania oraz realizację Programu Szczepień Ochronnych (PSO) w **142 gabinetach zabiegowych, w 104 podmiotach leczniczych** na terenie Katowic.

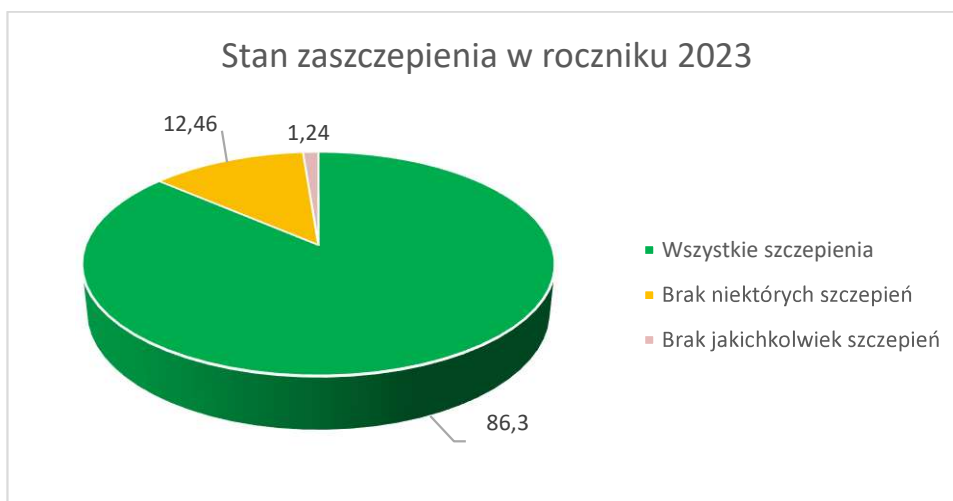

W 2025 roku w całej Polsce realizowano tzw. **powszechny spis szczepień**. Pracownicy PSSE w Katowicach przeprowadzili kontrole kart szczepień dzieci i młodzieży w **60 podmiotach na terenie Katowic**, w tym m.in. prowadzono weryfikacje wszystkich kart uodpornienia znajdujących się na terenie danej przychodni. Zgodnie ze sprawozdaniem rocznym z realizacji szczepień ochronnych przekazanych do PPIS w Katowicach z obiektów służby zdrowia, na dzień 31 grudnia 2025 r. w placówkach medycznych było **48 881** kart uodpornienia.

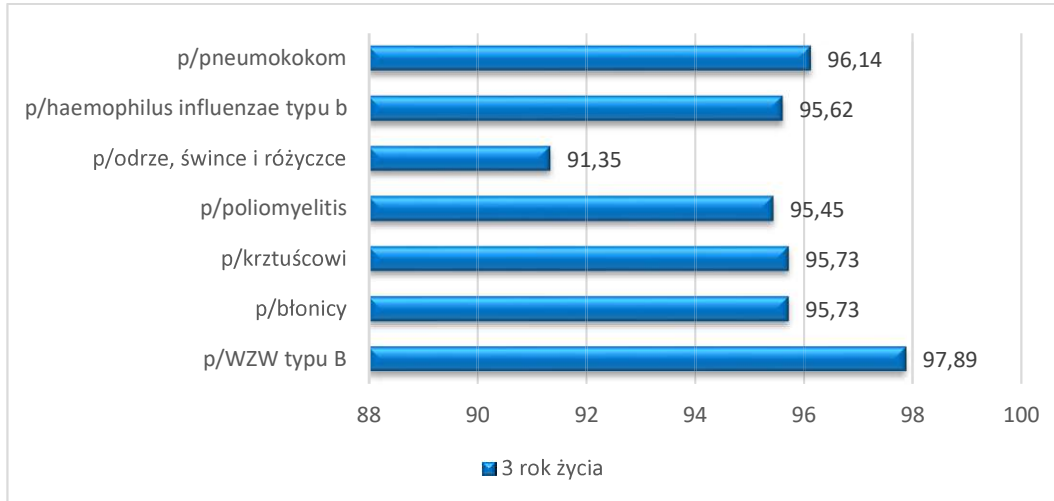
Liczba populacji 0-20 roku życia objętej Programem Szczepień Ochronnych w latach 2021-2025

Dzieci w 3. roku życia szczepione zgodnie z obowiązującym PSO powinny mieć zakończone wszystkie obowiązkowe szczepienia podstawowe. W 2025 roku wykazano, że na 1942 dzieci z rocznika 2023, wszystkie dawki szczepionek wymaganych w tym wieku otrzymało 1676 dzieci (**86,30%**), 242 dzieci (**12,46%**) nie otrzymało wszystkich koniecznych dawek szczepionek wymaganych w swoim wieku, a 24 dzieci (**1,24%**) nie realizuje żadnych obowiązkowych szczepień ochronnych.

Stan zaszczepienia dzieci z rocznika 2023

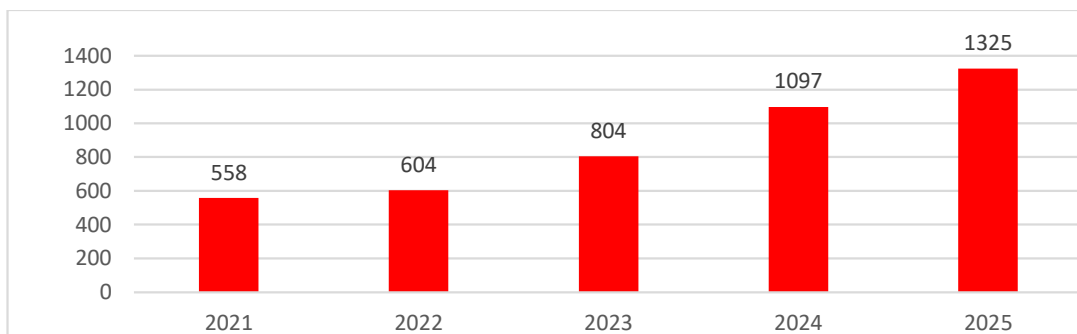
Im więcej osób zostanie zaszczepionych, tym większa jest odporność zbiorowiskowa i tym bardziej jesteśmy wszyscy chronieni przed niebezpiecznymi chorobami zakaźnymi. Odsetek dzieci w populacji zaszczepionych w pełni lub częściowo pozostaje zachowany na bezpiecznym poziomie tj. powyżej 91%.

Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci z rocznika 2023

Brak realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży

Analizując ostatnie lata można stwierdzić, że każdego roku na terenie miasta wzrasta liczba dzieci nieszczepionych, mimo braku przeciwwskazań medycznych. W 2025 roku świadczeniodawcy z Katowic zgłosili do PSSE w Katowicach **1325** dzieci, których rodzice nie realizują obowiązkowych szczepień u swoich dzieci.

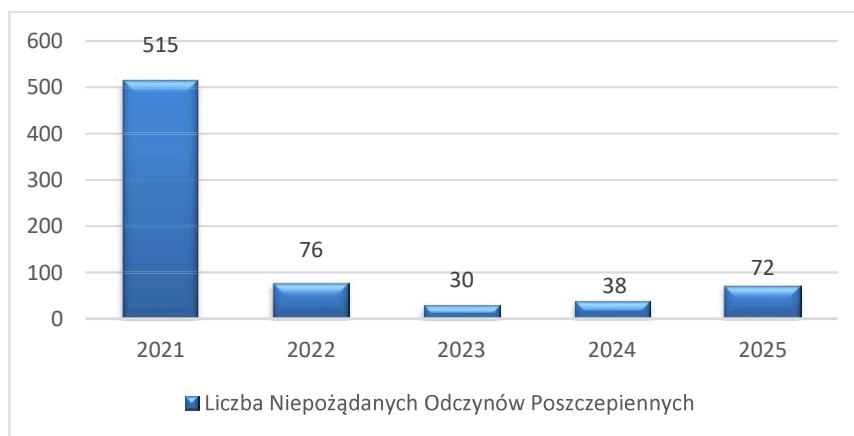
Liczba zgłoszonych niezaszczepionych dzieci w latach 2021-2025 na terenie miasta Katowice

Szczepienia zalecane przeciw zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego

W 2025 roku kontynuowano zalecane bezpłatne szczepienia przeciwko zakażeniom brodawczakiem ludzkim realizowane w ramach programu szczepień przeciw HPV, który jest skierowany do dziewcząt i chłopców po ukończeniu 9. roku życia do ukończenia 14. roku życia - w schemacie dwudawkowym. Szczepionki były dystrybuowane przez PSSE, a szczepienia realizowane w poradniach POZ oraz w niektórych szkołach.

Niepożądane Odczyny Poszczepienne (NOP)

NOP, czyli niepożądany odczyn poszczepienny, to czasowe zaburzenie stanu zdrowia, które może wystąpić po podaniu szczepionki. U zdecydowanej większości osób zaszczepionych nie obserwuje się żadnych niepokojących objawów. Ciężkie niepożądane odczyny poszczepienne, wymagające hospitalizacji, występują nieporównanie rzadziej niż powikłania chorób, przed którymi chronią.

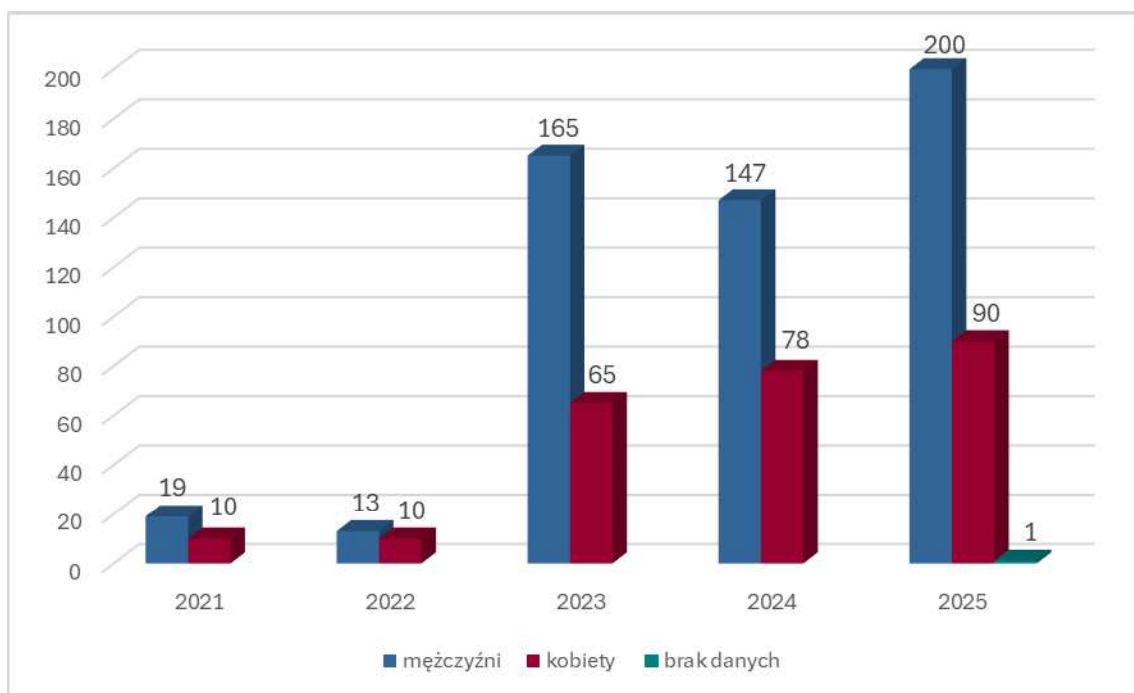
Liczba zgłoszonych NOP w latach 2021- 2025 na terenie miasta Katowice

PPIS w Katowicach w 2025 roku zarejestrował **72 przypadki NOP** u osób zaszczepionych w punktach szczepień na terenie Katowic, w tym 45 dotyczyło dzieci, a 27 osób dorosłych. W 4 przypadkach u dzieci NOP zakwalifikowany został przez lekarza jako poważny, 1 zakwalifikowano jako ciężki, pozostałe 40 to odczyny łagodne. U dorosłych 1 NOP zakwalifikowany jako poważny, 3 ciężkie i 23 łagodne.

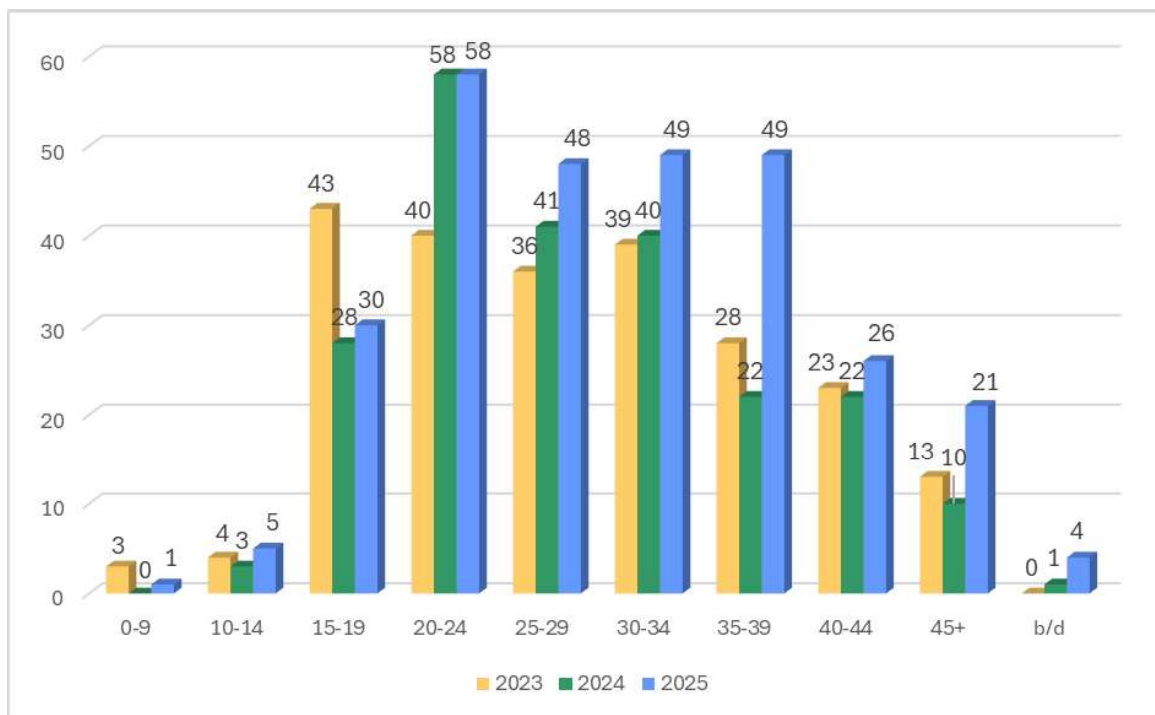
3. Zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi

W roku 2025 odnotowywano **zwiększoną liczbę zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi – 291 przypadków** (w roku 2024 – 225 przypadków). 200 przypadków zatruc dotyczyło mężczyzn, a najwięcej przypadków notuje się w grupach wiekowych od 20 do 39 roku życia, gdzie w grupie wiekowej od 20 do 24 roku życia zarejestrowano najwięcej – 58 zatruc, tak jak w roku ubiegłym. W roku 2025, tak jak w roku 2024 oraz 2023, **nie zarejestrowano zgonów** z powodu zażycia dopalaczy.

*Zgłoszone przypadki zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi
w latach 2021-2025 na terenie miasta Katowice*

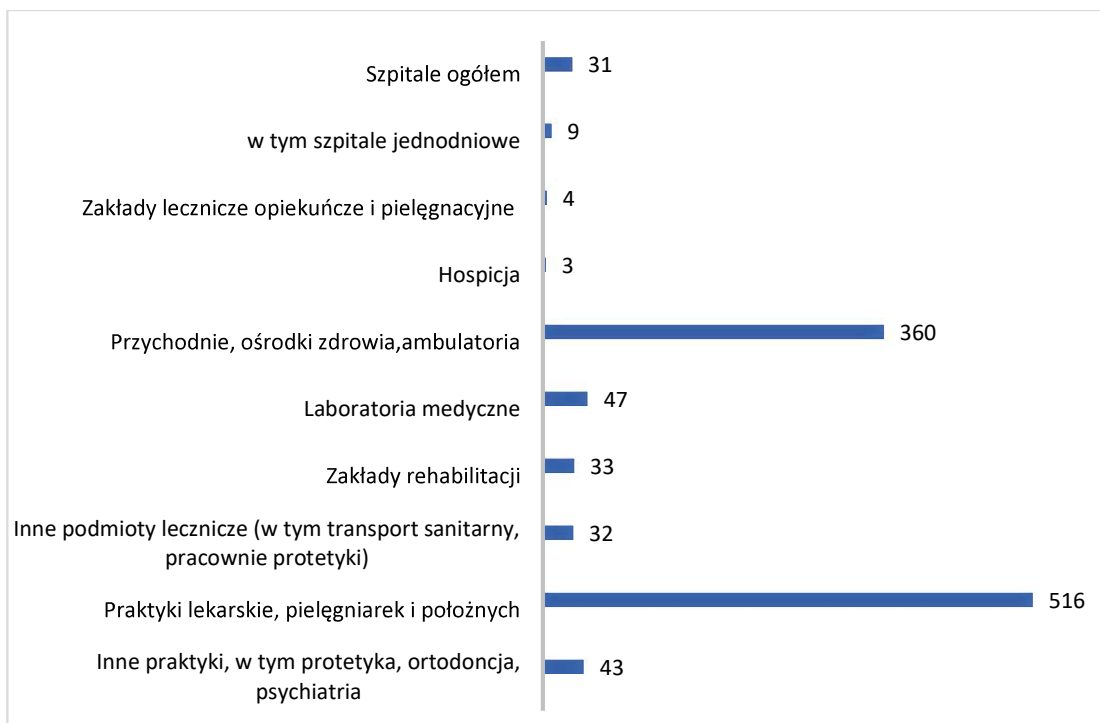

Zgłoszone w roku 2023, 2024 i 2025 przypadki zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi w podziale na grupy wiekowe na terenie miasta Katowice

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach nadzorując 1069 placówek medycznych wykonał 462 kontrole wnikające z planu kontroli, nadzoru bieżącego, wniesionych interwencji, zgłoszeń wystąpienia ognisk epidemicznych i wniosków o opinie sanitarne. **Stan sanitarny większości skontrolowanych podmiotów leczniczych należy uznać za dobry.**

W ramach przeprowadzonych kontroli sanitarno – epidemiologicznych podmiotów leczniczych, szczególną uwagę poświęcono weryfikacji prawidłowości opracowania wdrożenia i realizacji procedury mycia i dezynfekcji rąk, dekontaminacji wyrobów medycznych, stosowania środków ochrony indywidualnej, postępowania z odpadami medycznymi oraz ocenie stanu sanitarno – higienicznego wyposażenia i pomieszczeń.

Liczba nadzorowanych podmiotów leczniczych w poszczególnych grupach w 2025 roku

W roku 2025 PPIS w Katowicach wydał **84 decyzje**, w tym:

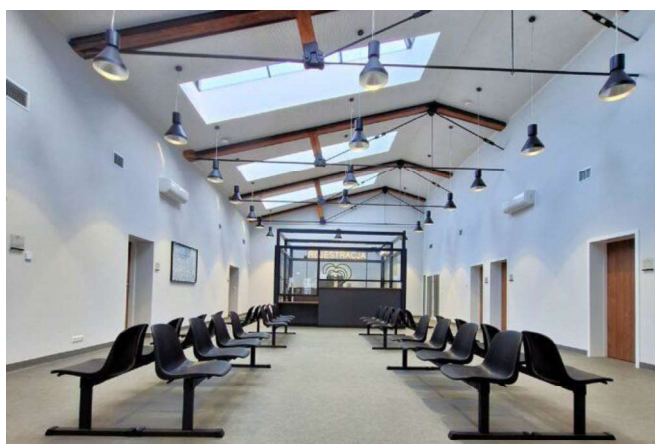
- **15** decyzji **nakazowych**,
- **45** decyzji **płatniczych związanych z prowadzonym postępowaniem administracyjnym**,
- **24** decyzje **przedłużające termin wykonania nałożonych obowiązków**.

Ponadto nałożono **18 grzywien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 4300,00 zł**. Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości w większości dotyczyły niewłaściwej realizacji procedury postępowania z odpadami medycznymi oraz niewłaściwej realizacji procedury dekontaminacji powierzchni pomieszczeń i wyposażenia podmiotów leczniczych.

1. Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Ambulatoryjna opieka zdrowotna

Ogólna liczba nadzorowanych obiektów ambulatoryjnych w roku 2025 wynosiła **471**. Do grupy tej należą przychodnie, laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej oraz transport sanitarny, w których przeprowadzono ogółem **227 kontroli** sanitarnych.

Zdjęcie: Przychodnia Bracka Kleofas, ul. Obroki 72

Uchybienia sanitarne stwierdzono w 49 obiektach. W 15 przypadkach osobę odpowiedzialną ukarano grzywną w drodze mandatu karnego, na łączną kwotę 3600,00 zł. Ponadto na rzecz 12 obiektów wydano decyzje administracyjne.

W **3 obiektach** stan sanitarny uległ poprawie, zarządzenia wykonano terminowo tj.:
doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni:

- ścian, mebli oraz elementów wentylacji w **Dentarama Ligota ul. Gdańska 10,**
- fotela do poboru krwi w punkcie poboru materiału do badań w **PKP S.A. Oddział Kolejowa Medycyna Pracy Katowice ul. Zawiszy Czarnego 7a,**
- fotela unitu stomatologicznego w gabinecie lekarskim w **Klinice Implantologii i Stomatologii Estetycznej ul. Stara Kłodnicka 14.**

Ponadto na rzecz **1 obiektu** wydano **decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności**, której zarządzenia również zrealizowano terminowo tj. *zapewniono prawidłową gospodarkę odpadami medycznymi oraz realizację procedury mycia i dezynfekcji rąk w Gabinecie Vitalea ul. Staromiejska 13a.*

W pozostałych **8 obiektach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej** terminy realizacji zarządzeń wyznaczono na rok 2026, w tym w **1 obiekcie** termin zmieniono na prośbę strony.

W roku 2025 **zrealizowano** zarządzenia **4 decyzji** wydanych w latach 2023 i 2024 tj.

przywrócono prawidłowy stan sanitarno – higieniczny:

- ścian i sufitów w pomieszczeniach **Centermed Katowice ul. Feliksa Bocheńskiego 38a**,
- podłóg w gabinecie badań endoskopowych w **Twoje Zdrowie S.A. ul. Francuska 98a/42**,
- sufitu i ścian w pomieszczeniu higieniczno -sanitarnym w **Synexus Polska Oddział w Katowicach ul. Konckiego 3**,
- zapewniono prawidłowy ciąg technologiczny w sterylizatorni w gabinecie stomatologicznym **Dental Team NZOZ, ul. Karliczka 8**.

Do wykonania nadal pozostają **3 decyzje** wydane w roku 2023, których terminy zarządzeń na prośbę strony przedłużono do roku 2026.

Na wniosek strony wydano **1 opinię sanitarną** w zakresie spełnienia rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą w Praktyce Lekarzy Rodzinnych „Remedium” Sp. z o.o. u. Zofii Kossak-Szczuckiej 41.

Ponadto w roku 2025 w ramach zadania zleconego przez Głównego Inspektora Sanitarnego, w nadzorowanych przychodniach POZ realizowano kontrole punktów szczepień w zakresie oceny realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób, które nie ukończyły 19 roku życia na podstawie weryfikacji kart szczepień.

Zdjęcie: Praktyka Lekarzy Rodzinnych „Remedium” Sp. z o.o. u. Zofii Kossak-Szczuckiej 41

Lecznictwo zamknięte

W tej grupie obiektów PPIS w Katowicach nadzorował **31 szpitali**, w tym **9 szpitali jednodniowych**, a także **4 zakłady opiekuńczo-lecznicze** i **3 hospicja**.

Przeprowadzono 94 kontrole sanitarne. W wyniku prowadzonego nadzoru PPIS w Katowicach stwierdził uchybienia sanitarne w **8 szpitalach i 2 zakładach opiekuńczo-leczniczych**, w **2 przypadkach** osobę odpowiedzialną za zaniedbania **ukarał grzywną w drodze mandatu karnego na kwotę 200,00 zł.** Wydano **2 decyzje administracyjne.** Pozostałe uchybienia usunięto w trakcie kontroli. Stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły m.in. zniszczonych powierzchni wyposażenia, ścian i podłóg w podmiotach leczniczych, niewłaściwej realizacji procedury postępowania z odpadami medycznymi, a także procedury mycia, dezynfekcji i sterylizacji wyrobów medycznych.

W **1 obiekcie** zarządzenia decyzji zrealizowano tj. *doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni wyposażenia i pomieszczeń w Caritas Archidiecezji Katowickiej Dom Świętego Józefa NZOZ Zakład opiekuńczo-Leczniczy ul. Czempieła 1.* **Jedną decyzję** wydano na rzecz szpitala jednodniowego **Globiana Medical Center ul. Zabrska 17**, a termin wykonania jej zarządzeń wyznaczono na rok 2026.

Ponadto w wyniku wykonania zarządzeń wskazanych w **decyzjach** PPIS w Katowicach w latach 2019 i 2024 w:

- ✓ *Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym im. A. Mielęckiego SUM w Katowicach, ul. Francuska 20/24 przywrócono prawidłowy stan sanitarno – higieniczny stolarki drzwiowej w Bloku Operacyjnym Chirurgii Twarzowo-Szczękowej,*
- ✓ *Górnośląskim Centrum Medycznym im. prof. Leszka Gieca SUM w Katowicach ul. Ziołowa 45/47 zapewniono urządzenia do mycia i dezynfekcji bronchoskopów i pojemników do transportu bronchoskopów w Pracowni Badań Endoskopowych,*
- ✓ **Szpitalu „Łubinowa 3” Sp. z o.o., ul. Łubinowa 3**
 - *zapewniono: zabezpieczenie techniczne przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmujące również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów, dostęp do wody bieżącej ciepłej i zimnej do celów porządkowych w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych; co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone dodatkowo w natryski i wózek-wannę przystosowane dla osób niepełnosprawnych na Izbie Przyjęć; pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone dodatkowo w natryski przystosowane dla osób niepełnosprawnych w Oddziale Ginekologiczno-Położniczym; oddzielne stanowisko higieny rąk w punkcie sterylizacji w Bloku Operacyjnym,*

- *doprowadzono do prawidłowego stanu sanitarno – higienicznego powierzchni pomieszczeń i wyposażenia w Izbie Przyjęć, Oddziale Ginekologiczno-Położniczym, Bloku Operacyjnym oraz w Poradni Chirurgicznej.*

Do wykonania pozostają nadal zarządzenia **19 decyzji** wydanych przez PPIS w Katowicach w latach 2005 – 2024 w **10 szpitalach**.

Ponadto w roku 2025 **zrealizowano** część zarządzeń decyzji wydanej w roku 2024 na rzecz *Szpitala Murcki Sp. z o.o. ul. Sokołowskiego 2*, dotyczących realizacji procedury dekontaminacji wyrobów medycznych oraz organizacji pracy personelu w Bloku Operacyjnym, doprowadzenia do prawidłowego stanu higieniczno - sanitarnego powierzchni podłogi, zapewnienia prawidłowej temperatury wstępnego magazynowania odpadów medycznych oraz zabezpieczania technicznego przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmujące również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych.

W większości przypadków nie wykonanie zarządzeń decyzji wynikało z rozpoczętych prac ogólnobudowlanych, remontowych i modernizacyjnych, długiego procesu pozyskiwania funduszy finansowych pochodzących z różnych źródeł oraz trudnej sytuacji finansowej szpitali.

Dodatkowo na wniosek strony wydano **2 opinie sanitarne** w zakresie spełnienia rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. *w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą* w:

- ✓ *Górnośląskim Centrum Zdrowia Dziecka im. św. Jana Pawła II SPSK nr 6 SUM w Katowicach, ul. Medyków 16*

Zdjęcie: GCZD im. św. Jana Pawła II SPSK nr 6 SUM w Katowicach, ul. Medyków 16, Oddział Chirurgii Szczękowo-Twarzowej.

✓ *EuroMedic Szpital ul. Kościuszki 92*

Zdjęcie: Centrum Stomatologiczne EuroMedic Dental ul. Kościuszki 92

Ogniska epidemiczne

W roku sprawozdawczym 2025 do PPIS w Katowicach zgłoszono **41 ognisk epidemicznych**, z **9 nadzorowanych szpitali**. W porównaniu do roku poprzedniego odnotowano spadek zarejestrowanych ognisk epidemicznych tj. w 2024 roku - 49 ognisk w 11 szpitalach.

Diagnostyka mikrobiologiczna jest elementem kluczowym w nadzorze nad zapobieganiem oraz zwalczaniem zakażeń w podmiotach wykonujących działalność leczniczą. W roku 2025 potwierdzono etiologie w 100% szpitalnych ognisk epidemicznych.

W ogniskach epidemicznych zarejestrowano ogółem **362 osoby**, w tym 356 hospitalizowanych pacjentów i 6 osób z personelu medycznego. Zakażenie potwierdzono badaniem u **316 osób**.

Spośród zgłoszonych przypadków **dominowały ogniska o etiologii bakteryjnej – 21 przypadków**, w tym **17** ognisk spowodowały antybiotykooporne bakterie m.in. *Klebsiella pneumoniae*, *Acinetobacter baumannii*, *Enterococcus faecium*. W **3** przypadkach przyczyną zakażeń były toksynotwórcze bakterie *Clostridium difficile*, a w **1** proteus mirabilis.

Zanotowano także **19** przypadków **ognisk**

epidemicznych o etiologii wirusowej, gdzie przyczyną największej liczby ognisk był **wirus SARS-CoV-2 – 8 przypadków**. Pozostałe czynniki epidemiologiczne to w:

- ✓ 5 przypadkach wirus grypy typu A,
- ✓ 2 przypadkach RV,
- ✓ 2 przypadkach NoV,
- ✓ 1 przypadku AV,
- ✓ 1 przypadku RSV.

W 1 przypadku przyczyną ogniska był **czynnik pasożytniczy - *Sarcoptes scabiei* (świerzb)**.

W wyniku przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych oraz kontroli sanitarnych nieprawidłowości stwierdzono w **3 szpitalach**. W 1 szpitalu PPIS w Katowicach ukarał osobę odpowiedzialną za zaniedbania grzywną w drodze **mandatu karnego na kwotę 100,00 zł** oraz wydał zalecenia dotyczące zapewnienia prawidłowej realizacji procedury postępowania z odpadami medycznymi, przeszkolenia personelu oraz terminowego zgłaszania do PPIS w Katowicach podejrzenia lub wystąpienia ogniska epidemicznego.

W pozostałych 2 szpitalach wydano doraźne zalecenia mające na celu zapewnienie prawidłowej realizacji procedur: dekontaminacji rąk, wyrobów medycznych, powierzchni pomieszczeń i urządzeń, postępowania z odpadami medycznymi, stosowania środków ochrony indywidualnej. W każdym przypadku realizacja powyższych zaleceń została potwierdzona podczas kontroli sprawdzających.

Praktyki zawodowe

W roku 2025 PPIS w Katowicach nadzorował **559 obiektów**, w tym praktyki lekarskie, pielęgniarek i położnych oraz pracownie protetyczne i ortodoncji.

W **27 obiektach** przeprowadzono **32 kontrole sanitarne**.

Nieprawidłowości stwierdzono w **5 indywidualnych praktykach lekarzy dentyków**, najczęściej dotyczyły one:

- ✓ nieprawidłowej realizacji procedury dekontaminacji wyrobów medycznych oraz postępowania z odpadami medycznymi,
- ✓ nieprawidłowej realizacji procedury dekontaminacji powierzchni pomieszczeń i wyposażenia.

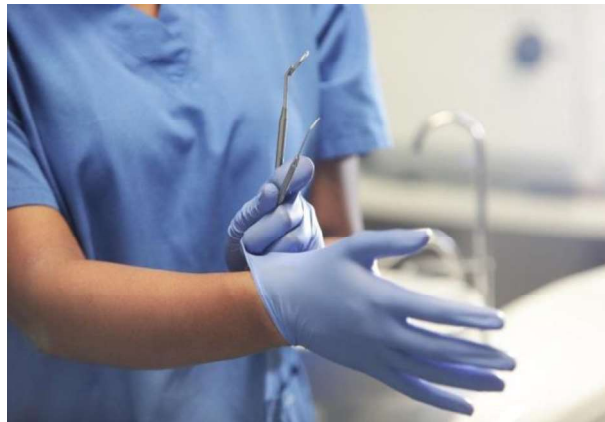
W związku z powyższym PPIS w Katowicach w **1** przypadku ukarał właściciela podmiotu leczniczego grzywną w drodze **mandatu karnego na kwotę 500,00 zł** oraz wydał zalecenia, których wykonanie potwierdzono podczas kolejnej kontroli. Ponadto na rzecz **1** podmiotu leczniczego wydał **decyzję**, której zarządzenia wykonano w wyznaczonym terminie.

2. Ocena warunków pracy w podmiotach wykonujących działalność leczniczą

W roku 2025 prowadzono również nadzór nad podmiotami leczniczymi w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy, stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie, czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych i szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych w środowisku pracy.

Na terenie miasta Katowice skontrolowano **18 podmiotów leczniczych**, w tym **1** szpital, **16** przychodni, **1** laboratorium medyczne, przeprowadzając w nich **18 kontroli** sanitarnych. Stwierdzono nieprawidłowości w **2** przychodniach. Odnotowano:

- brak badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowisku pracy technika dentystrycznego, zatem pracodawca nie posiadał aktualnych kart badań i rejestrów czynników szkodliwych i nie poinformował pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów;

- nieprawidłowo sporządzoną ocenę ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą w zakresie narażenia na czynniki chemiczne na stanowiskach pracy, a zatem pracodawca nie poinformował pracowników o ryzyku zawodowym.

PPIS w Katowicach wydał w ww. przypadkach decyzje administracyjne.

3. Ocena warunków żywienia pacjentów w podmiotach wykonujących działalność leczniczą

W roku 2025 na terenie miasta Katowice dokonano w 23 podmiotach leczniczych **28** ocen warunków żywienia pacjentów.

W 21 podmiotach posiłki pacjentom dostarczane były przez firmy cateringowe, a w 2 przygotowywane na miejscu. Stan sanitarno-higieniczny bloków żywieniowych oraz kuchenek oddziałowych nie budził zastrzeżeń. W czasie kontroli oceniano również jakość żywienia pacjentów w podmiotach leczniczych. Oceniono laboratoryjnie 2 posiłki oraz 10 jadłospisów w 10 szpitalach. We wszystkich przypadkach z analizy dekadowego zestawienia energii i składników odżywczych stwierdzono, że przygotowywane posiłki pokrywają dobowe zapotrzebowanie na energię, białko, tłuszcze oraz węglowodany. W 7 szpitalach stwierdzono obniżoną zawartość wapnia. Z oceny jakościowej wynikało natomiast, że w 1 szpitalu w jadłospisie nie uwzględniono tłuszczów roślinnych bogatych w kwasy jednonienasycone i wielonienasycone oraz stwierdzono brak w dekadzie ryb i przetworów rybnych, także w trzech przypadkach nie uwzględniono w jadłospisach roślin strączkowych. Wobec powyższego dyrektorom szpitali zalecono wdrożenie działań naprawczych i przesłanie informacji zwrotnej. Placówki zgodnie z wyznaczonym terminem poinformowały tutejszy organ o podjętych działaniach naprawczych. Badania laboratoryjne posiłków obiadowych nie wykazały nieprawidłowości.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności

W 2025 roku na terenie miasta Katowice nadzorem objęto obiekty prowadzące działalność w zakresie produkcji i obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego, a także obiekty mające pośredni wpływ na jakość zdrowotną żywności, tj. zajmujące się obrotem materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Zgodnie z obowiązującą klasyfikacją statystyczną zakłady te dzielą się na:

- zakłady produkcji żywności,
- zakłady obrotu żywnością (zajmują się przechowywaniem, dystrybucją, sprzedażą hurtową lub detaliczną produktów spożywczych; są to sklepy, magazyny, hurtownie, stoiska, a także targowiska),
- zakłady żywienia zbiorowego otwartego (restauracje, zakłady małej gastronomii),
- zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówki i bufety pracownicze, bloki żywienia w szpitalach, żłobkach, przedszkolach, szkołach, domach opieki społecznej, studenckich, zakładach specjalnych i wychowawczych oraz zakłady usług cateringowych, itp.),
- zakłady i miejsca materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

W 2025 r. pod nadzorem PPIS w Katowicach w mieście Katowice znajdowało się ogółem **3595** obiektów.

W porównaniu do lat ubiegłych najliczniejszą grupę stanowiły zakłady obrotu żywnością (55%), kolejną liczną grupą obiektów stanowiły zakłady żywienia zbiorowego otwartego (28%). W poniższym wykresie przedstawiono nadzorowane zakłady żywieniowo – żywnościowe znajdujące się w ewidencji PPIS w Katowicach.

Obiekty żywieniowo-żywnościowe w Katowicach objęte nadzorem w 2025 r.

Jak w latach poprzednich ocenę sanitarną zakładów prowadzono:

- podczas bieżącej kontroli sanitarnej wraz z arkuszem oceny zakładu,
- na podstawie próbek pobranych do badań laboratoryjnych.

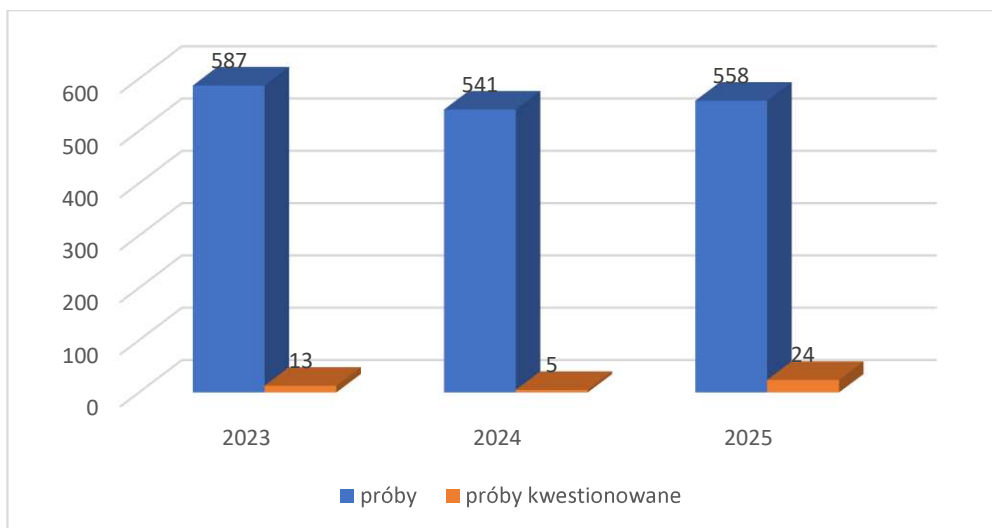
W 2025 roku na terenie miasta Katowice przeprowadzono ogółem **2060 kontroli** sanitarnych.

W wyniku podjętych działań PPIS w Katowicach wydał **38 decyzji** nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym **3 decyzje zakazujące wprowadzenia środków spożywczych** do obrotu handlowego. Winnych zaniedbań ukarano **130 grzywnami w drodze mandatów karnych na łączną kwotę 27 200,00 zł**, a pozostałe nieprawidłowości zostały usunięte w drodze realizacji zaleceń pokontrolnych.

1. Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz suplementów diety

Badania prób żywności

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego **pobrano do badań laboratoryjnych 558 prób** żywności, prób sanitarnych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Porównanie ilości prób żywności, prób sanitarnych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobranych i kwestionowanych w latach 2023 - 2025

W roku 2025 kwestionowano **24** próby:

- 1 próbę rzodkwi białej podłużnej i 1 próbę kapusty pekińskiej za zanieczyszczenia pestycydami,

- 1 próbę mięsa wołowego na gulasz ze względu na wykrycie *Escherichia coli* (szczepów opornych na cefalosporyny),
- 3 próby orzechów laskowych ze względu na zanieczyszczenia mikotoksynami,
- 1 próbę suplementu diety ze względu na nieprawidłowe znakowanie,
- 17 prób wytrzepek z koszyczków oraz zmiotek, w których wykryto obecność żywych i martwych szkodników zbożowo-mącznych oraz ich pozostałości.

Odsetek prób kwestionowanych nieznacznie zwiększył się w roku 2025 i wyniósł 4,3 % zbadanych prób. Dla porównania w roku 2024 – 0,9 %, a w roku 2023 – 2,2 % zbadanych prób.

Próby pobierano i przekazano do badań laboratoriom wchodzącym w skład Wojewódzkiego Laboratorium Zintegrowanego w kierunkach:

- zanieczyszczeń mikrobiologicznych – 273 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- oceny sensorycznej – 35 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- zanieczyszczeń metalami – 32 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- substancji dodatkowych – 19 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- obecności zanieczyszczeń biologicznych w piekarniach – 29 prób, w tym 17 prób kwestionowano;
- zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych – 11 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- zanieczyszczeń mikotoksynami – 25 prób, w tym 3 próby kwestionowano;
- znakowania - 6 prób, w tym 1 próbę kwestionowano;
- migracji specyficznej i globalnej – 10 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- skażeń promieniotwórczych – 8 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- zawartości witamin i składników mineralnych – 4 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- zawartość azotanów – 3 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- zawartość jodu w soli - 2 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- zawartość kwasu erukowego - 1 próbę, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- kryteriów czystości substancji dodatkowych i rozpuszczalników ekstrakcyjnych - 3 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- wartości energetycznej posiłków – 5 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych.

W tym pobrano do badań 10 prób materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Próby nie były kwestionowane.

Zlecono również przeprowadzenie badań w laboratoriach poza strukturą Wojewódzkiego Zintegrowanego Laboratorium, tj.:

- 1 próbę w kierunku zawartości akryloamidu;
- 5 prób na zawartość alkaloidów sporyszu;
- 24 próby na obecność pozostałości pestycydów;
- 1 próbę na zanieczyszczenia mikotoksynami;
- 5 prób na zanieczyszczenie WWA (Wielopierścieniowymi Węglowodanami Aromatycznymi);
- 1 próbę na obecność 3-MCPD (3-monochloropropano-1,2-diol); procesowego zanieczyszczenia powstającego podczas obróbki żywności,
- 2 próby na zawartość GMO (Genetycznie Modyfikowanych Organizmów);
- 28 prób na zawartość histaminy;
- 1 próbę na zawartość izomerów trans kwasów tłuszczowych;
- 1 próbę na zawartość koenzymu Q10;
- 2 próby w kierunku aromatów stosowanych w żywności;
- 1 próbę w kierunku alergenów;
- 4 próby w kierunku antybiotykoodporności;
- 1 próbę w kierunku zawartości barwników Sudan;
- 1 próbę na zawartość cyjanowodoru;
- 3 próby w kierunku napromieniowania żywności;
- 1 próbę w kierunku identyfikacji niedeklarowanych aktywnych farmakologicznie substancji oraz substancji zakazanych w środkach spożywczych;
- 10 prób w kierunku zawartości WZW A i NoV.

Kwestionowano 1 próbę rzodkwi białej podłużnej i 1 próbę kapusty pekińskiej ze względu na zanieczyszczenia pestycydami oraz 1 próbę mięsa wołowego na gulasz ze względu na wykrycie *Escherichia coli* (szczepy odporne na cefalosoryny).

W 2025 roku w zakresie **oceny znakowania oceniono 275 prób środków spożywczych oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością**. Wymaganiem przepisom nie odpowiadało **15 prób** (tj. 5,45 %).

Stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak podania zawartości kwasów tłuszczowych Omega - 3;
- niewłaściwe użycie sformułowania: „Najlepiej spożyć przed...”;
- niewłaściwe użycie sformułowania „data minimalnej trwałości” lub „termin przydatności do spożycia”;
- brak informacji dotyczących kraju pochodzenia środka spożywczego;
- nieprecyzyjne podanie zawartości składnika;
- umieszczenie na etykiecie informacji sugerujących szczególne właściwości środka spożywczego;
- brak informacji o wartości odżywczej.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości znakowania PPIS w Katowicach przesyłał informację o nieprawidłowościach do odpowiedzialnego podmiotu zlokalizowanego na terenie nadzorowanym przez tutejszy organ, celem skorygowania oznakowania oraz przesłania informacji zwrotnej o podjętych działaniach.

Natomiast w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości znakowania w podmiotach nie będących pod nadzorem PPIS w Katowicach informację przesyłał zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową do stacji nadzorującej podmiot odpowiedzialny.

Nadzór nad zakładami materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W rejestrze obiektów nadzorowanych przez PPIS w Katowicach w 2025 r. figurowały **72 zakłady** materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i miejsca ich obrotu, w których przeprowadzono łącznie **68 kontroli**. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Pobrano do badań 5 prób materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością – prób nie kwestionowano.

Suplementy diety

PPIS w Katowicach prowadził bieżący nadzór nad podmiotami wprowadzanymi do obrotu suplementy diety, tj. monitoring stron internetowych pod względem reklamy i prezentacji. W rejestrze obiektów nadzorowanych przez PPIS w Katowicach w 2025 r. figurowało **18 hurtowni oraz 3 wytwórnie suplementów diety**. W obiektach tych przeprowadzono **10 kontroli** sanitarnych, w trakcie których w większości obiektów nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych. W 1 przypadku wydano decyzję administracyjną wstrzymującą wprowadzanie do obrotu środków spożywczych, tj. suplementu diety pn. NAC 600 N-Acetyl L-Cysteine 120 kapsulek - zawierającego w składzie acetylocysteine (in. N-acetylo-L-cysteina,

NAC) - składnik produktów leczniczych do czasu wyjaśnienia czy przedmiotowy produkt spełnia wymagania produktu leczniczego, określonych przepisami prawa farmaceutycznego, czy suplementu diety spełniającego przepisy prawa żywnościowego.

Pobrano do badań laboratoryjnych **5 prób suplementów diety oraz 30 prób żywności dla określonych grup**. Prób nie kwestionowano.

2. Powiadomienia typu RASFF

W roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych, prowadzono działania w zakresie systemu RASFF, który jest kluczowym narzędziem zapewniającym szybki przepływ informacji oraz umożliwiającym skuteczną reakcję w przypadku wykrycia zagrożeń dla zdrowia publicznego w łańcuchu żywnościowym. Gdy zaistnieją podejrzenia, że dana żywność może stanowić zagrożenie dla zdrowia i znajduje się w obrocie lub w posiadaniu konsumentów, Główny Inspektorat Sanitarny informuje o tym opinię publiczną poprzez publikację ostrzeżeń publicznych.

W 2025 roku w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych RASFF otrzymano 140 powiadomień alarmowych i informacyjnych, 2 powiadomienia o niezgodności, 1 powiadomienie news oraz 1 powiadomienie o fałszowaniu.

Przyczynami, dla których dany produkt został zgłoszony do systemu RASFF, było m.in.:

- nieautoryzowana nowa żywność, przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu metali, brak oznakowania napromieniowania w suplemencie diety;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów;
- przekroczenie parametrów mikrobiologicznych;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów, WWA, aflatoksyn, 3-MCPD, glutenu;
- nieprawidłowości w oznakowaniu oraz stwierdzenie niedozwolonego dodatku do żywności;
- wykrycie niezadeklarowanej obecności alergenów;
- niewłaściwe cechy organoleptyczne materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- zwiększona zawartość glicerolu, melatoniny, witaminy D3.

W obiektach monitorowano proces wycofywania tych produktów z obrotu handlowego.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach zgłosił **do Systemu RASFF 4 produkty:**

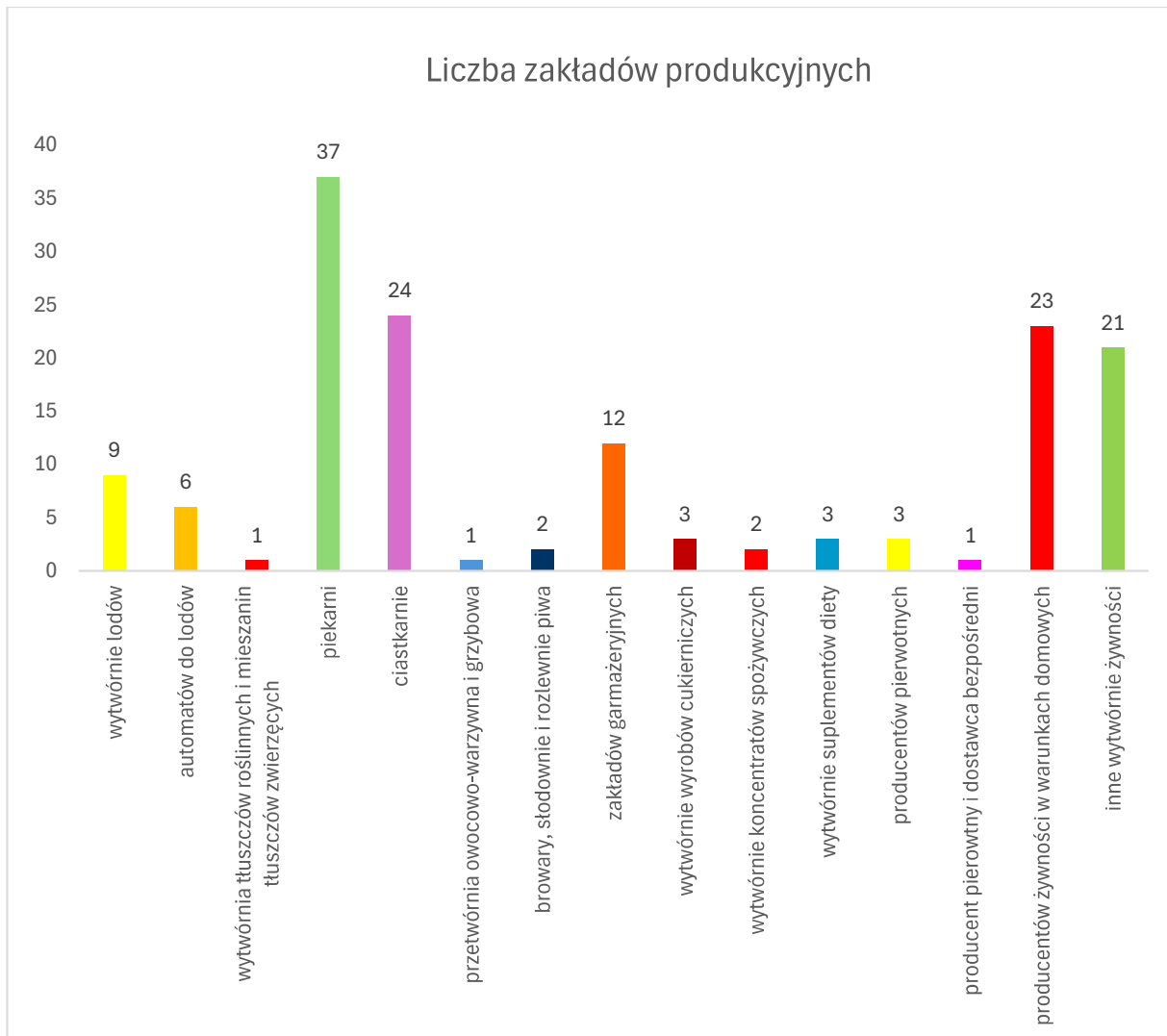
- rzodkiew białą podłużną – ze względu na przekroczenie pozostałości pestycydów,
- kapustę pekińską – ze względu na przekroczenie pozostałości pestycydów,
- 2 produkty orzechów laskowych – ze względu na zanieczyszczenia mikotoksynami.

PSSE w Katowicach poinformowała stacje nadzorujące producentów kwestionowanych prób. W podmiocie znajdujący się pod nadzorem tutejszego organu prowadzono postępowanie wyjaśniające.

3. Zakłady produkcyjne

W ewidencji PPIS w Katowicach w minionym roku figurowało **148 zakładów** produkcyjnych:

- wytwórnie lodów,
- automaty do lodów,
- wytwórnie tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych,
- piekarnie,
- ciastkarnie,
- przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe,
- browary, słodownie i rozlewnie piwa,
- zakłady garmażeryjne,
- wytwórnie wyrobów cukierniczych,
- wytwórnie koncentratów spożywczych,
- wytwórnie suplementów diety,
- producenci pierwotni, tj. uprawa winogron, zbóż oleistych i warzyw strączkowatych,
- producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni,
- producenci żywności w warunkach domowych,
- inne wytwórnie żywności (m.in. wytwórnie kostek lodu, zakłady konfekcjonowania bakalii, herbat, przypraw i dodatków do żywności, obieralnia warzyw i przygotowywania półproduktów do restauracji).

Zakłady produkcyjne w Katowicach objęte nadzorem w 2025 r.

W roku 2025 w obiektach tej grupy przeprowadzono **153 kontrole** sanitarne, które skutkowały nałożeniem **10 grzywn** w drodze mandatów karnych, na łączną kwotę **2350,00zł** i wydaniem **11 decyzji administracyjnych** nakazujących.

Najczęściej stwierdzano:

- nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń i sprzętu,
- brak zabezpieczenia surowców przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- brak uzupełnianych na bieżąco rejestrów kontrolnych w dokumentacji dobrej praktyki higienicznej,
- niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych,
- przechowywanie i używanie do przygotowywania posiłków środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości.

W tej grupie obiektów **pobrano 58 prób do badań laboratoryjnych, z czego zakwestionowano 19 prób.**

Przyczyną kwestionowania były:

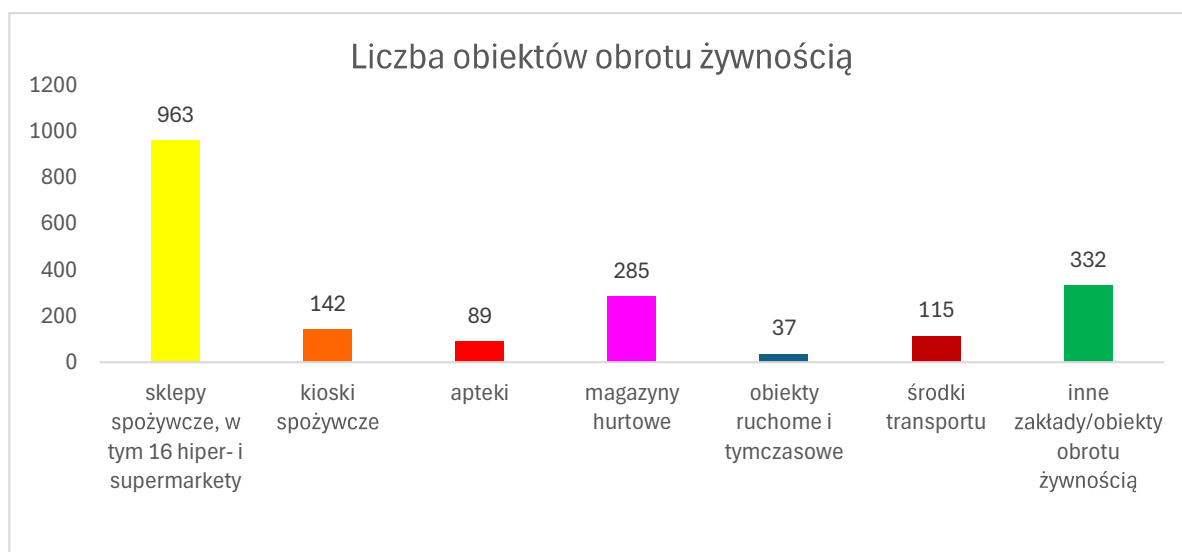
- zanieczyszczenia mikotoksynami – w 2 próbach orzechów laskowych,
- obecność zanieczyszczeń biologicznych – w 17 próbach wytrzepek z koszyczków oraz zmiotek w piekarniach.

4. Obiekty obrotu żywnością

PPIS w Katowicach w 2025 r. nadzorował **1975** obiektów obrotu żywnością, w tym:

- sklepy spożywcze, w tym 16 hiper- i supermarketów,
- kioski spożywcze,
- apteki,
- magazyny hurtowe,
- obiekty ruchome i tymczasowe,
- środki transportu,
- inne zakłady/obiekty obrotu żywnością.

Z analizy przedstawionej w poniższym wykresie wynika, że w w/w grupie największy udział mają sklepy spożywcze mało powierzchniowe, a znajdujące się w tej grupie sklepy wielopowierzchniowe stanowią mały procent (1,6%).

Obiekty obrotu żywnością w Katowicach objęte nadzorem w 2025 r.

W tej grupie obiektów przeprowadzono **1085 kontroli** sanitarnych, w wyniku których PPIS w Katowicach wydał **11 decyzji** administracyjnych. Za stwierdzone usterki sanitarne nałożył **49 grzywien w drodze mandatów karnych, na łączną kwotę 9 800,00 zł.**

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były:

- brak bieżącej czystości i porządku w sali sprzedaży i w zapleczu oraz w urządzeniach chłodniczych i zamrażalniczych,
- sprzedaż środków spożywczych nieprawidłowo oznakowanych lub po upływie terminu przydatności do spożycia,
- niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych,
- brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji Dobrej Praktyki Higienicznej.

W roku 2025 **złożono do ŚPWIS 5 wniosków o wymierzenie kar pieniężnych**, tj. 2 za prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z decyzją zatwierdzenia, 1 za prowadzenie działalności bez złożonego wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS oraz 2 za nieprawidłowe oznakowanie suplementów diety.

W obiektach obrotu żywnością **pobrano do badań laboratoryjnych 425 prób** żywności oraz 3 próby materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, z czego **zakwestionowano 5 prób.**

Przyczyną kwestionowania były:

- zanieczyszczenia mikotoksynami – w **1** próbie orzechów laskowych;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów - w **1** próbie rzodkwi białej podłużnej i **1** próbie kapusty pekińskiej;
- wykrycie *Escherichia coli* (szczepy odporne na cefalosoryny) - w **1** próbie mięsa wołowego na gulasz;
- nieprawidłowe oznakowanie – w **1** próbie suplementu diety.

Super i hipermarkety oraz sklepy należące do sieci: „Żabka”, „Biedronka”, „Lidl”, „Aldi”, „Netto”

W minionym roku PPIS w Katowicach nadzorował na terenie miasta **16 super i hipermarketów**, tj.:

- sklep sieci Intermarche,
- sklep sieci E'Leclerc,
- sklep sieci Selgros,
- sklep sieci Makro,

- sklepy sieci Auchan,
- sklepy sieci Kaufland
- sklepy sieci Carrefour.

W sklepach przeprowadzono **61 kontroli** sanitarnych. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych obiektów w większości nie budził zastrzeżeń. W **5 przypadkach** za oferowanie do sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny urządzeń chłodniczych i zamrażalniczych oraz brak bieżącego porządku pomieszczeń, na osoby odpowiedzialne nałożono **grzywny w drodze mandatów karnych, na łączną sumę 850,00 zł.**

Ponadto, na terenie miasta znajdowały się:

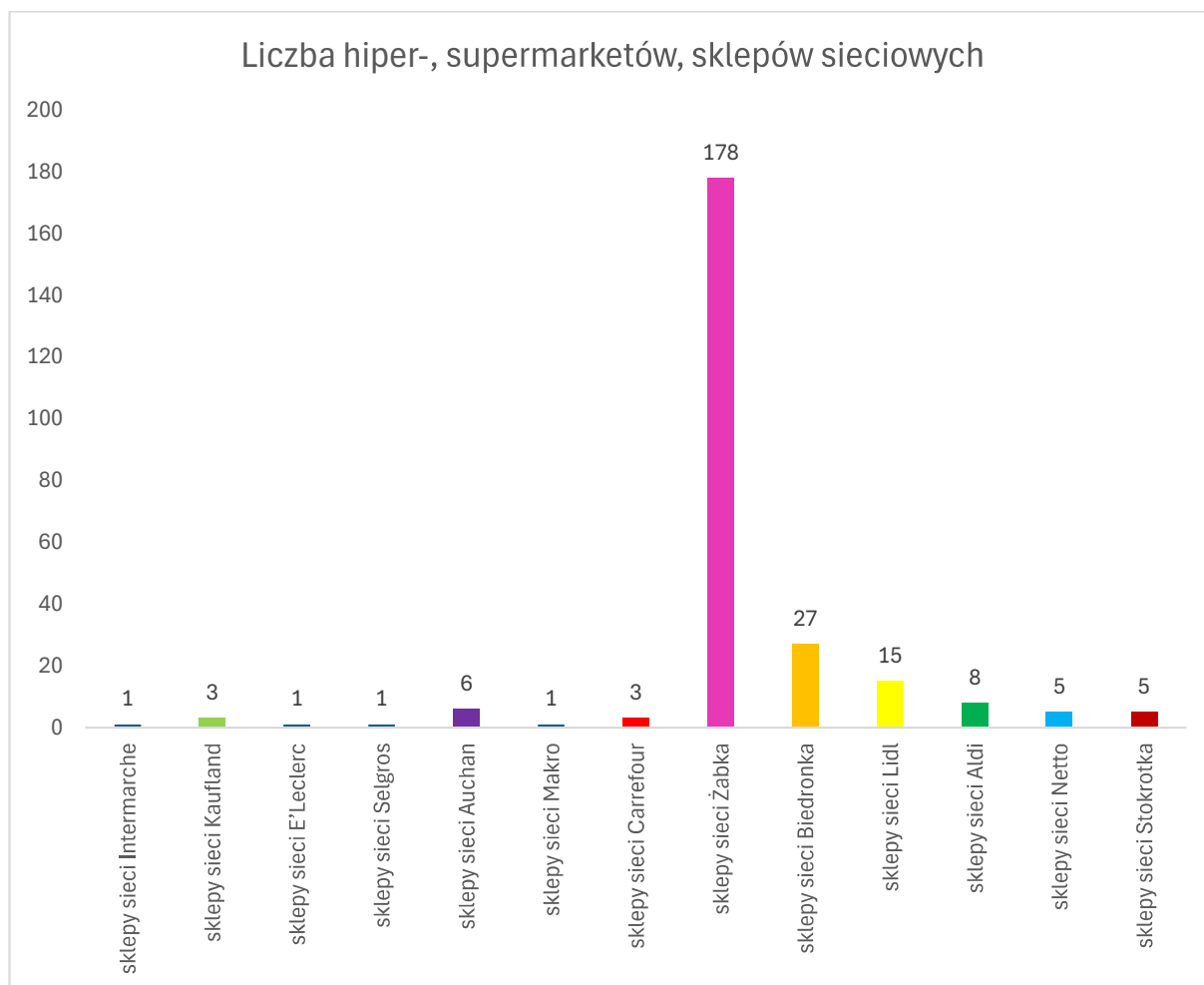
- sklepy sieci Żabka,
- sklepy sieci Biedronka,
- sklepy sieci Lidl,
- sklepy sieci Aldi,
- sklepy sieci Netto,
- sklepy sieci Stokrotka.

W sklepach należących do sieci „**Żabka**” przeprowadzono łącznie **81 kontroli** sanitarnych, które w przeważającej części dotyczyły zatwierdzenia obiektu do prowadzenia działalności. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych obiektów w większości nie budził zastrzeżeń.

W **5 przypadkach** za nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny oraz oferowanie do sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, na osoby odpowiedzialne nałożono **grzywny w drodze mandatów karnych o łącznej sumie 800,00 zł.** W **1 przypadku** wydano decyzję administracyjną na nieprawidłowy stan sanitarno - techniczny pomieszczeń.

W sklepach należących do sieci „**Biedronka**” przeprowadzono **42 kontrole** sanitarne i nałożono **8 grzywien w drodze mandatów karnych o łącznej sumie 1900,00 zł,** za nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny, tj. brudne podłogi w pomieszczeniach, brudne urządzenia chłodnicze i zamrażalnicze, oferowanie do sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości. W **5 przypadkach** **wydano decyzje** administracyjne na nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń.

W sklepach należących do sieci „LIDL”, „Aldi”, „Netto”, „Stokrotka” łącznie przeprowadzono **45 kontroli** sanitarnych. W sklepach sieci „Netto” oraz Stokrotka” za nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz urządzeń chłodniczych i zamrażalniczych, wprowadzana do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, nałożono **6 grzywnien w drodze mandatów karnych o łącznej kwocie 1100,00 zł.**

Liczba hiper-, supermarketów, sklepów sieciowych w Katowicach objęte nadzorem w 2025 r.

Targowiska

Na terenie miasta funkcjonują **3 duże hale targowe** tj. przy ul. Pukowca, ul. Bocheńskiego i ul. Obroki oraz **9 targowisk miejskich**, tj. przy ul. Chrobrego, ul. Panewnickiej, ul. Agnieszki, ul. Młodzieżowej, ul. Spokojnej, ul. Katowickiej, ul. Sowińskiego, ul. Zamenhoffa oraz przy Placu Miarki.

Hurtowa sprzedaż warzyw prowadzona jest w **49 hurtowniach** przy ul. Bocheńskiego oraz w **69 hurtowniach** przy ul. Pukowca. Przeprowadzono w nich **14 kontroli** sanitarnych.

Podczas kontroli w **jednym przypadku** stwierdzono uchybienia natury sanitarno-higienicznej tj. brak zachowanej bieżącej czystości, za co osobę odpowiedzialną ukarano **grzywną w drodze mandatu karnego o łącznej sumie 100,00 zł.**

Na terenie w/w targowisk znajduje się 5 zakładów prowadzących działalność gastronomiczną, 1 kiosk spożywczy oraz 1 ruchomy punkt sprzedaży środków spożywczych, w którym przeprowadzono kontrole sanitarne podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na terenie Śląskiego Rynku Hurtowego „Obroki” nadzorowano **101 podmiotów** prowadzących działalność w zakresie **hurtowej sprzedaży środków spożywczych**, **4** podmioty prowadzące **detaliczną sprzedaż żywności** oraz **1** podmiot prowadzący **działalność gastronomiczną**. Przeprowadzono w nich **30 kontroli** sanitarnych. Stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń.

Na terenie **targowisk miejskich** prowadzona jest sprzedaż detaliczna środków spożywczych, w tym warzyw i owoców oraz mięsa i wyrobów wędliniarskich. W roku 2025 **przeprowadzono 23 kontrole**, w tym kontrole związane z zagrożeniem pryszczycą. Działania te miały na celu zapewnienie bezpieczeństwa klientów i niedopuszczenie do obrotu mięsem pochodzącym z obszarów objętych ograniczeniami. Przeprowadzone kontrole w tym zakresie jak i stan sanitarno-higieniczny obiektów nie wykazały nieprawidłowości.

Obiekty ruchome i tymczasowe

W ewidencji PPIS w Katowicach w 2025 roku figurowało **37 ruchomych i tymczasowych punktów sprzedaży**.

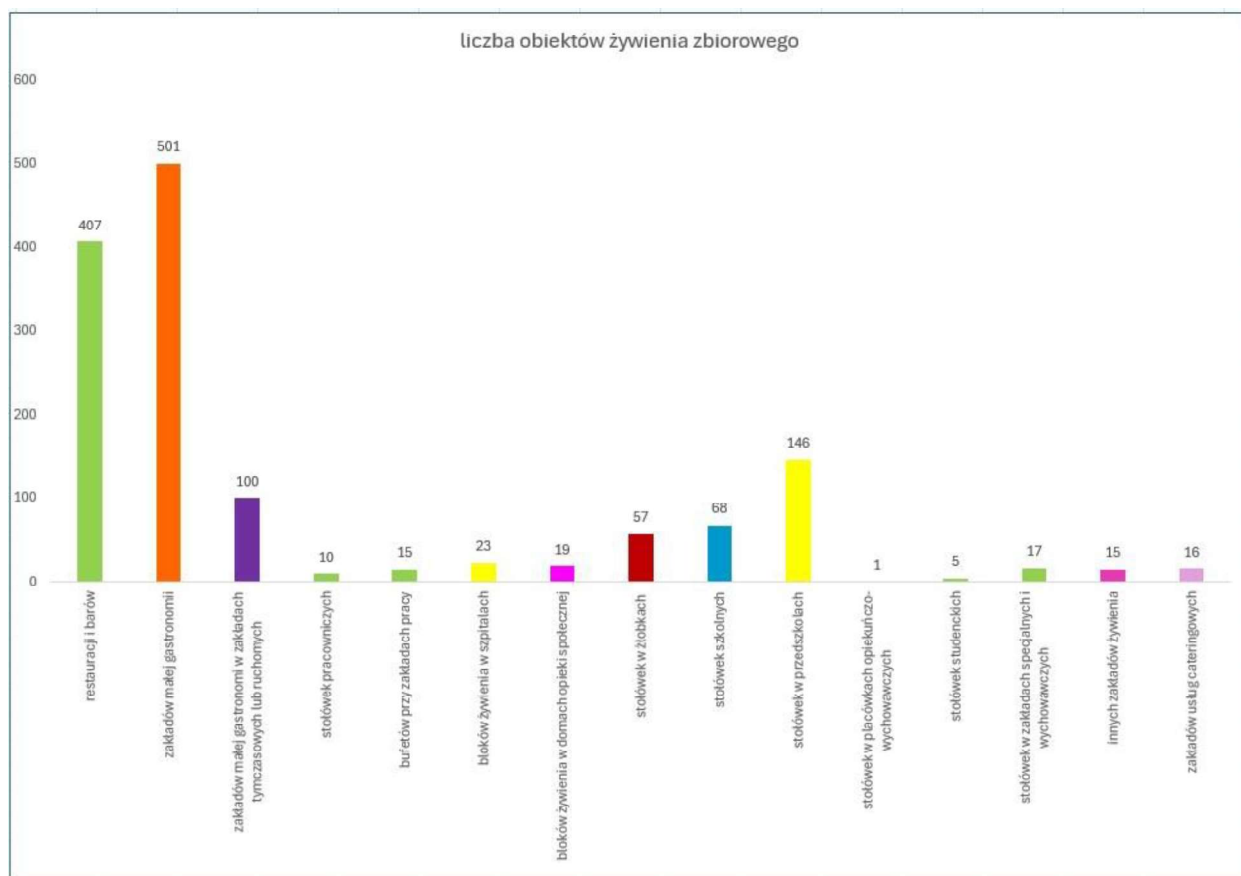
W tej grupie obiektów przeprowadzono **18 kontroli sanitarnych** i nałożono **2 grzywny w drodze mandatów karnych, na łączną kwotę 500, 00 zł**, za nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny w obiekcie.

5. Zakłady żywienia zbiorowego

Na terenie miasta w 2025 r. działały **1400 obiektów żywienia zbiorowego**, w tym:

- restauracje i bary,
- zakłady małej gastronomii,
- zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych,
- stołówki pracownicze,
- bufety przy zakładach pracy,
- bloki żywienia w szpitalach,

- bloki żywienia w domach opieki społecznej,
- stołówki w żłobkach,
- stołówki w szkołach,
- stołówki w przedszkolach,
- stołówki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- stołówki studenckie,
- stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych,
- inne zakłady żywienia,
- zakłady usług cateringowych.

Liczba obiektów żywienia zbiorowego w Katowicach objętych nadzorem w 2025 r.

Przeprowadzono w tej grupie obiektów **1081 kontroli**, w trakcie których nałożono **71 grzywn** w drodze mandatów karnych na łączną kwotę **15 050, 00 zł**. Ponadto PPIS w Katowicach wydał **16 decyzji** zarządzających przywrócenie właściwego stanu sanitarnego.

Do najczęstszych uchybień stwierdzonych w w/w obiektach należały.:

- brak bieżącej czystości i porządku,
- brak oznakowania półproduktów oraz surowców używanych do produkcji,
- nieprawidłowe przechowywanie surowców i gotowych wyrobów,
- używanie do produkcji środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości.

W zakładach żywienia zbiorowego **pobrano 67 prób do badań laboratoryjnych**.
Prób nie kwestionowano.

Silesia City Center

Ważnym kompleksem obiektów żywieniowo - żywnościowych jest Centrum Handlowe Silesia City Center przy ul. Chorzowskiej 107. Na terenie centrum handlowego zlokalizowano 52 obiekty żywieniowo – żywnościowe, tj. 1 browar, 30 zakładów żywienia zbiorowego, w tym kawiarnie, restauracje, punkty gastronomiczne, 13 obiektów obrotu żywnością oraz 8 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W 2025 roku w CH Silesia City Center przeprowadzono **30 kontroli** sanitarnych. Stan sanitarno–higieniczny nie budził zastrzeżeń.

Galeria Katowicka

W minionym roku w Galerii Katowickiej działalność prowadziło 31 zakładów żywienia zbiorowego w tym kawiarnie, restauracje, punkty gastronomiczne; 7 sklepów spożywczych i 23 innych miejsc obrotu żywnością oraz 6 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Przeprowadzono w nich **31 kontroli** sanitarnych. Większość obiektów została oceniona jako dobre. W **3** przypadkach stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny oraz używanie do produkcji środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, za co osoby odpowiedzialne ukarano **grzywnami w drodze mandatów karnych w kwocie 300,00 zł**.

Centrum Handlowe Supersam

W Centrum Handlowym Supersam funkcjonowało 10 zakładów obrotu żywnością, w tym 4 sklepy spożywcze, 6 zakładów żywienia zbiorowego oraz 5 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono w nich **8 kontroli**, podczas których nie stwierdzono uchybień natury sanitarno-higienicznej.

Centrum Handlowe LIBERO

W Galerii LIBERO funkcjonuje 45 obiektów obrotu żywnością, 23 zakłady żywienia zbiorowego, 6 obiektów obrotu wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W obiektach tych przeprowadzono **11 kontroli sanitarnych**. W 1 przypadku podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny, za co osobę odpowiedzialną ukarano **grzywną w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 300, 00 zł**.

Dworzec PKP Katowice

Na terenie dworca PKP Katowice znajduje się 17 obiektów żywieniowo – żywnościowych, w których przeprowadzono **6 kontroli sanitarnych**. Stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń.

6. Import, eksport

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano **442 kontrole**.

Skontrolowano **365** partii środków spożywczych z importu (tj. bakalie, orzechy, batony czekoladowe), **19** partii środków spożywczych z eksportu (herbata, sery), **58** partii wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z importu (tj. sprzęt AGD).

Wydano **442** świadectwa jakości zdrowotnej produktów z importu i przeznaczonych na eksport. Wstępnej ocenie organoleptycznej, obecności zanieczyszczeń oraz ocenie oznakowania poddano **384** partii żywności. Laboratoryjnie pod względem chemicznym zbadano **4** próby. Przebadane próby nie zostały zakwestionowane. Jedna próba orzechów laskowych łuskanych z Azerbejdżanu została zakwestionowana ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu oznaczenia zawartości mikotoksyn – aflatoksyny.

7. Środki transportu żywności

Nadzorowi PPIS w Katowicach podlegają również środki transportujące żywność. W roku 2025 w ewidencji znajdowało się **115 środków transportu**, w których przeprowadzono **23 kontrole sanitarne**. Stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń.

IV. Jakość wody

1. Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) kontynuował nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi były wykonywane **na terenie miasta Katowice** w tak zwanych „punktach zgodności” tj. **52 stałych punktach monitoringowych** wyznaczonych na miejskiej sieci dystrybucyjnej przez Katowickie Wodociągi S.A. oraz w **13 punktach próbkobiorczych** wyznaczonych przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. zlokalizowanych w strefie zasilania w wodę miasta Katowice (na tzw. „studniach” wodomierzowych i sieciowych zbiornikach wyrównawczych).

Liczba raportowanych próbek wody pobranych na terenie miasta przez Katowickie Wodociągi S.A. i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. **w ramach prowadzenia wewnętrznej kontroli jakości wody** łącznie wynosiła w 2025 roku:

- 321 próbek do badań fizykochemicznych,
- 321 próbek do badań bakteriologicznych.

Dodatkowo **w ramach urzędowej kontroli jakości wody** przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzonej przez PPIS w Katowicach w 2025 roku pobrano:

- 41 próbek do badań fizykochemicznych,
- 41 próbek do badań bakteriologicznych.

Po podsumowaniu wszystkich wyników badań wody wykonanych w 2025 roku stwierdzono, że w zakresie badanych parametrów grupy A i grupy B **woda na terenie miasta Katowice spełniała wymagania określone dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi** w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Ponadto PPIS w Katowicach w roku 2025 kontynuował **szkolenia w zakresie pobierania próbek wody** do badań laboratoryjnych.

2. Badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella sp.

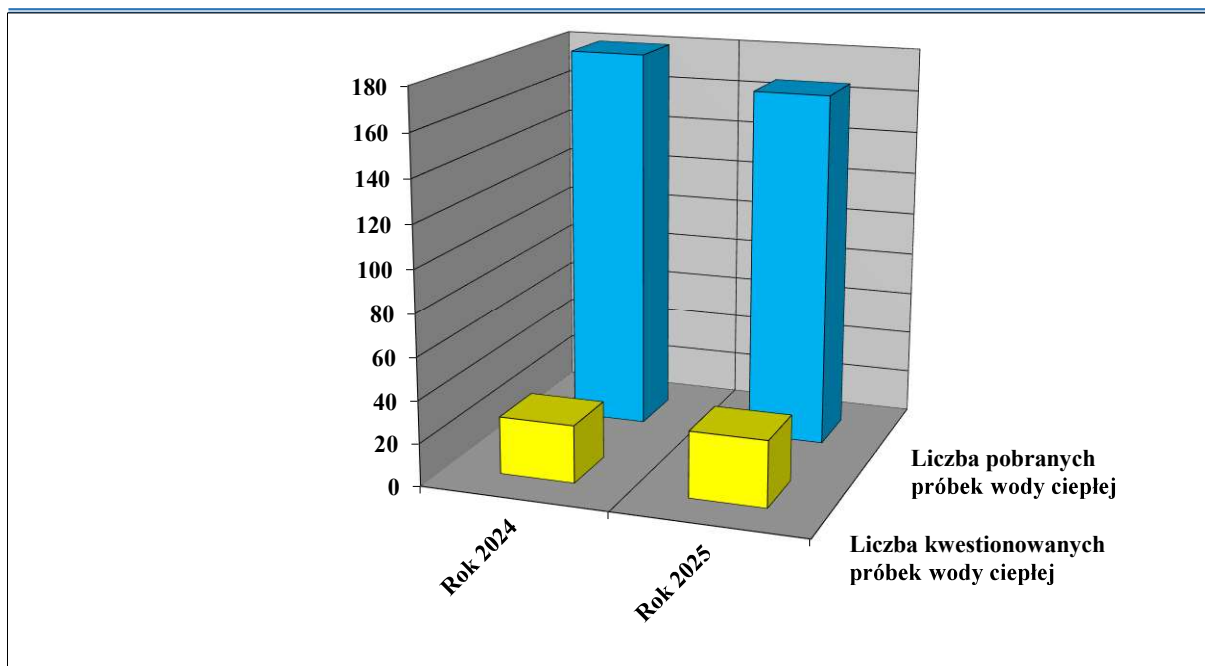
Bakterie z rodzaju *Legionella* występują w zbiornikach wodnych, sieciach wodociągowych, systemach klimatyzacji czy basenach kąpielowych. Bakterie te występują powszechnie w przyrodzie. Naturalnym środowiskiem występowania bakterii *Legionella* są wody śródlądowe, powierzchniowe i gruntowe. Do sztucznych rezerwuarów bakterii należą między innymi systemy dystrybucji wody ciepłej. Do zakażenia dochodzi przez wdychanie skażonego bakteriami z rodzaju *Legionella* aerozolu wodno-powietrznego, który przedostaje się do dróg oddechowych.

W 2025 roku kontynuowano prowadzone w latach wcześniejszych badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

Badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii *Legionella sp.* wykonano łącznie w **43 obiektach** takich jak: szpitale (10 obiektów), hotele (14 obiektów), inne obiekty świadczące usługi hotelarskie (5 obiektów), placówki zapewniające opiekę całodobową - domy pomocy społecznej i prywatne domy opieki (4 obiekty), zakłady opiekuńczo – lecznicze i hospicja (2 obiekty), placówki opiekuńczo - wychowawcze (4 obiekty), internaty, domy studenta i asystenta (3 obiekty), areszt śledczy (1 obiekt).

W obiektach tych pobrano łącznie **166 próbek wody ciepłej** (w roku 2024 - 180) do badań laboratoryjnych. Kwestionowano **31 próbek** (w roku 2024 - 27) ze względu na obecność bakterii *Legionella sp.* w liczbie przekraczającej wartość dopuszczalną określoną w przepisach prawnych. W związku z przekroczeniami parametrów PPIS w Katowicach wydał **10 decyzji administracyjnych** (w roku 2024 - 6) nakazujących doprowadzenie jakości wody ciepłej do odpowiednich wymagań.

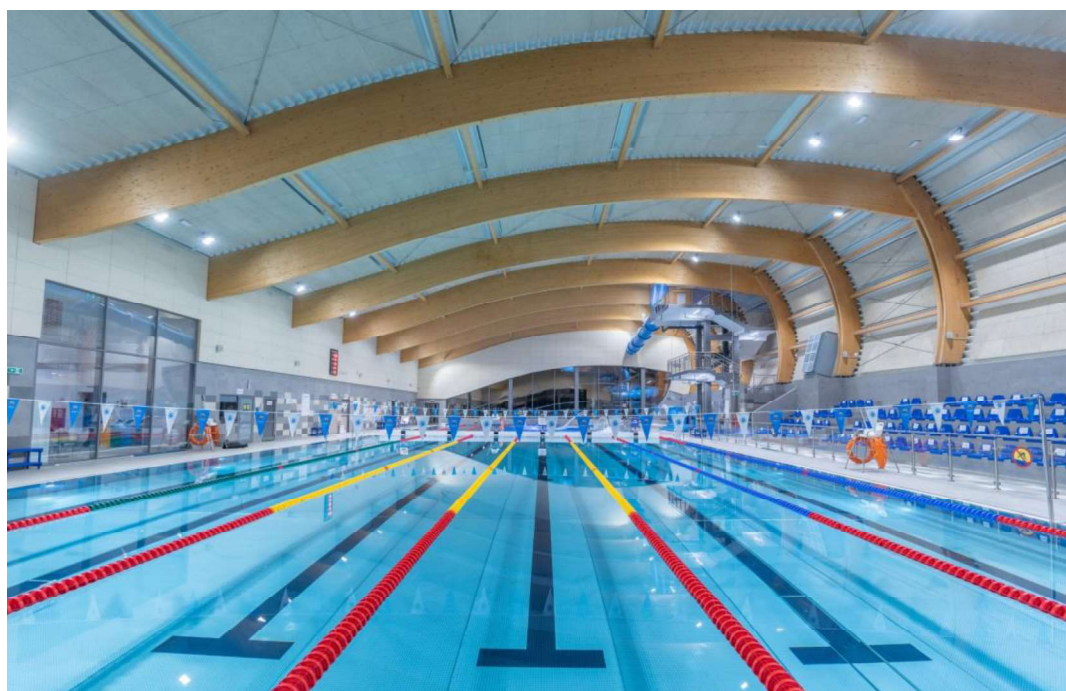
Wykres: Badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii *Legionella sp.* w latach 2024–2025.

Wydane decyzje administracyjne dotyczyły następujących obiektów: Szpitala Euromedic S.A. przy ul. Kościuszki 92b, Szpitala Exira Gamma Knife przy ul. Ceglanej 35, Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego przy ul. Gliwickiej 78, Domu Hospicyjnego przy ul. Różyckiego 14d, Hotelu Vienna House Easy by Wyndham przy ul. Sokolskiej 24, Hotelu „Senator” przy ul. 1 Maja 3, Aparthotelu Hornigold „W Zielonej Kamienicy” przy ul. Kopernika 6, Hostelu przy ul. Klimczoka 7, Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej przy ul. Leopolda 1-3 oraz Aresztu Śledczego w Katowicach przy ul. Mikołowskiej 10a. Zarządzenia 8 decyzji zostały wykonane, nadzór nad wykonaniem zarządzeń pozostałych 2 decyzji będzie kontynuowany w 2026 roku.

3. Pływalnie

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w 2025 roku znajdowało się **35 pływalni**. W tym okresie działalność prowadziło **28 pływalni krytych** i **4 pływalnie odkryte**. Działalność zawiesiły **3** obiekty. Były to pływalnie zlokalizowane w obiektach przy ul. Hallera 71, ul. Wiertniczej 3 i ul. Ziołowej 45/47.

W 2025 roku skontrolowano 32 obiekty, przeprowadzając **38 kontroli sanitarnych**, które swoim zakresem obejmowały warunki higieniczno - sanitarne i stan techniczny hali basenowej, pomieszczeń higieniczno - sanitarnych oraz zaplecza technicznego.

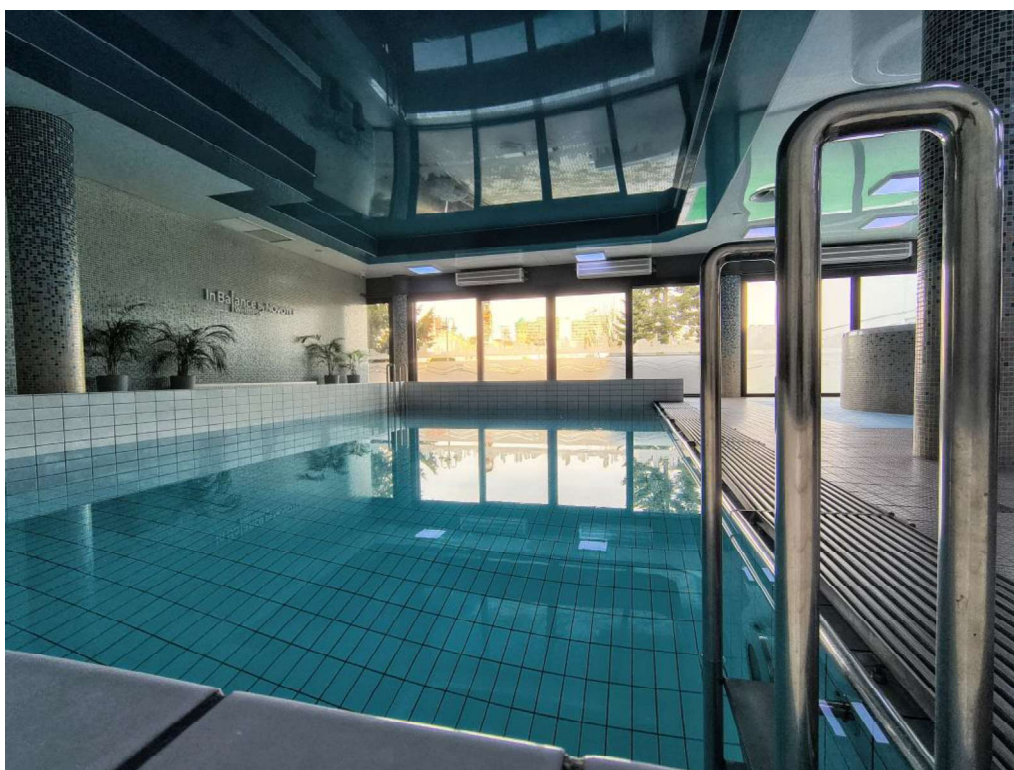

Zdjęcie: Pływalnia całoroczna, kryta - Basen Brynów ul. T. Kościuszki 104.

Stan sanitarny większości obiektów ocenia się jako dobry za wyjątkiem 2 obiektów tj.: pływalni krytej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 17 przy ul. Ordona 3d, gdzie w czasie kontroli stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno - techniczny hali basenowej, pomieszczeń z natryskami i korytarzy oraz Ośrodka Rekreacyjno-Wypoczynkowego „Bugla” przy ul. Żeliwnej 26D, gdzie podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno – techniczny w pawilonie dla ratowników, kompleksie sanitarnym przy przebieralniach oraz w pomieszczeniu dozowania korektora pH.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami PPIS w Katowicach wydał **2 decyzje administracyjne nakazujące** usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Termin wykonania decyzji dotyczącej pływalni krytej w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 17 wyznaczono na dzień 31.08.2026 r., decyzja dotycząca Ośrodka Rekreacyjno-Wypoczynkowego „Bugla” z terminem wykonania zarządzeń ustalonym na dzień 31.10.2025 r. została wykonana w wyznaczonym terminie. Ponadto w 1 obiekcie na wniosek strony przedłużono do dnia 31.12.2026 r. termin wykonania zarządzeń decyzji wydanej w latach wcześniejszych dotyczącej poprawy stanu sanitarno - technicznego hali basenowej w Zespole Szkolno - Przedszkolnym Nr 13 przy ul. Przyjaznej 7a.

PPIS w Katowicach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230) prowadził nadzór nad jakością wody na pływalniach.

Zdjęcie: Pływalnia całoroczna, kryta – Hotel Novotel Katowice Centrum Al. W. Roździeńskiego 16

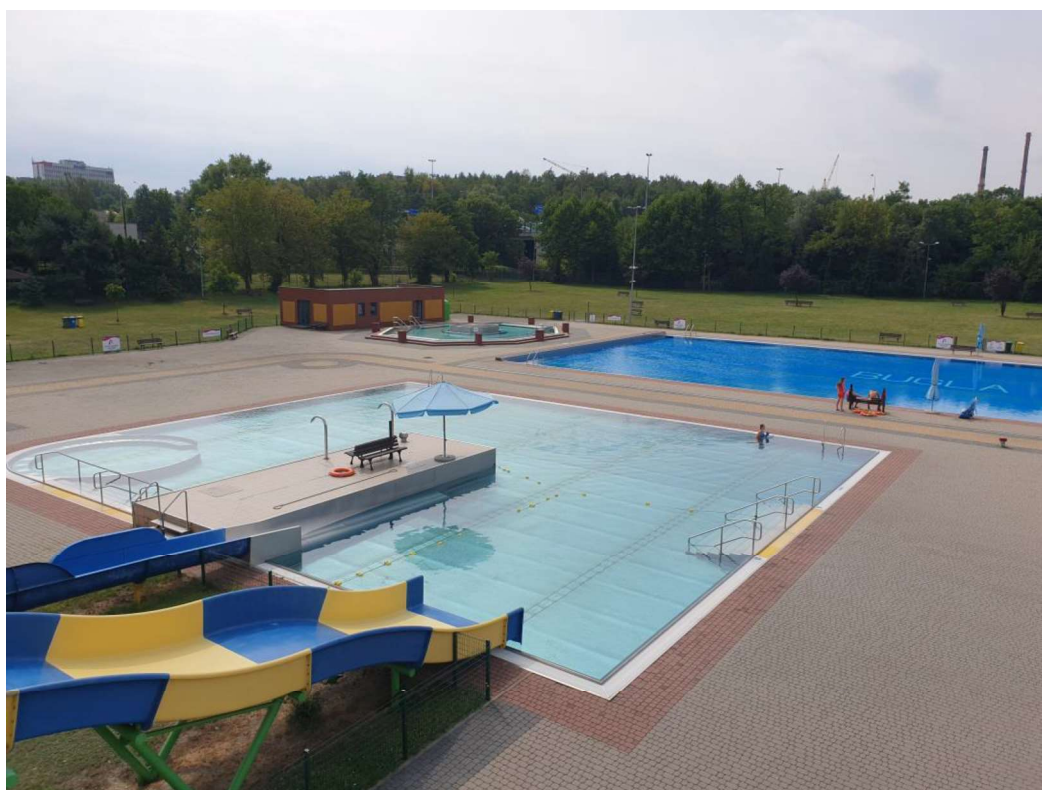
W 2025 roku w **ramach kontroli urzędowej** pobrano łącznie:

- **106** próbek wody z niecek basenowych i systemów cyrkulacji,
- **30** próbek wody ciepłej z natrysków na pływalniach.

W **ramach prowadzonego nadzoru** nad realizacją harmonogramów badań wody **przez zarządzających pływalniami** w 2025 roku zarejestrowano łącznie:

- **1752** wyników badań wody z niecek basenowych i systemów cyrkulacji,
- **57** wyników badań wody ciepłej z natrysków na pływalniach.

W roku 2025 w ramach kontroli urzędowej i kontroli wewnętrznej **pobrano łącznie 1945 próbek** (w roku 2024 – 1860) **wody na pływalniach**. **Kwestionowane parametry** jakości wody stwierdzono w **142** próbkach wody (w roku 2024 – 159). W przypadku wystąpienia kwestionowanych parametrów zarządzający obiektami podejmowali działania naprawcze mające na celu poprawę jakości wody, polegające między innymi na całkowitej lub częściowej wymianie wody w nieckach basenowych, zwiększeniu częstotliwości płukania złóż filtracyjnych lub „szokowym” chlorowaniu wody. W przypadku występowania podwyższonej liczby bakterii *Legionella sp.* w wodzie ciepłej w natryskach na pływalni była stosowana dezynfekcja termiczna lub chemiczna wewnętrznej instalacji wodnej w obiektach. Każdorazowo potwierdzano skuteczność podjętych działań naprawczych poprzez wykonanie powtórnego badania wody.

Zdjęcie: Pływalnia sezonowa, odkryta - Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy „Bugla” ul. Żeliwna 26D.

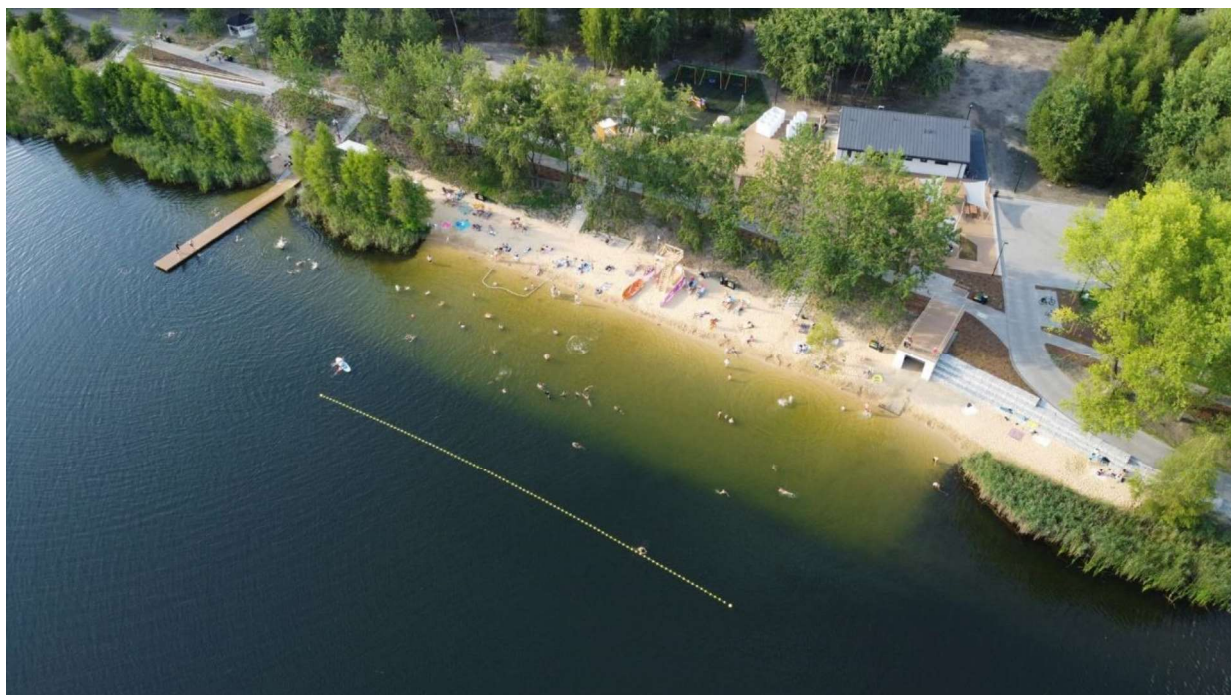
W 2025 roku PPIS w Katowicach wydał łącznie **31 rocznych ocen jakości wody na pływalniach**, które dotyczyły działalności pływalni w roku 2024, w tym **27 ocen**, w których stwierdzono, że eksploatacja pływalni była prowadzona przez zarządzających zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230) oraz **4 oceny**, w których wskazano na konieczność podjęcia przez zarządzających działań w kierunku poprawy parametrów eksploatacyjnych pływalni w zakresie zmniejszenia liczby przekroczeń bakterii wskaźnikowych w szczególności w systemach cyrkulacji oraz w nieckach typu „jacuzzi” i „brodzik” oraz obniżenia zawartości ubocznych produktów dezynfekcji w wodzie na pływalniach odkrytych.

4. Kapieliska

W sezonie letnim 2025 roku na terenie miasta Katowice zostały zorganizowane trzy kąpieliska. Przed sezonem Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach zaopiniował pozytywnie projekt uchwał Rady Miasta Katowice w sprawie utworzenia kąpielisk: „Morawa” przy ul. Morawa 119, „Morawa Północ” przy ul. Sosnowieckiej 21 oraz „Dolina Trzech Stawów” przy ul. Trzech Stawów.

Organizatorem kąpielisk był Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Katowicach przy ul. Zofii Nałkowskiej 10a, który opracował profile wody w kąpieliskach oraz przedłożył do zatwierdzenia harmonogramy pobierania próbek i badań wody w sezonie kąpielowym. Sezon kąpielowy ustalono na okres od dnia 15 czerwca do dnia 14 września 2025 roku.

PPIS w Katowicach w ramach kontroli urzędowej wykonał badania wody przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, a następnie w sezonie kąpielowym badania wody wykonywane były przez organizatora kąpielisk zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem.

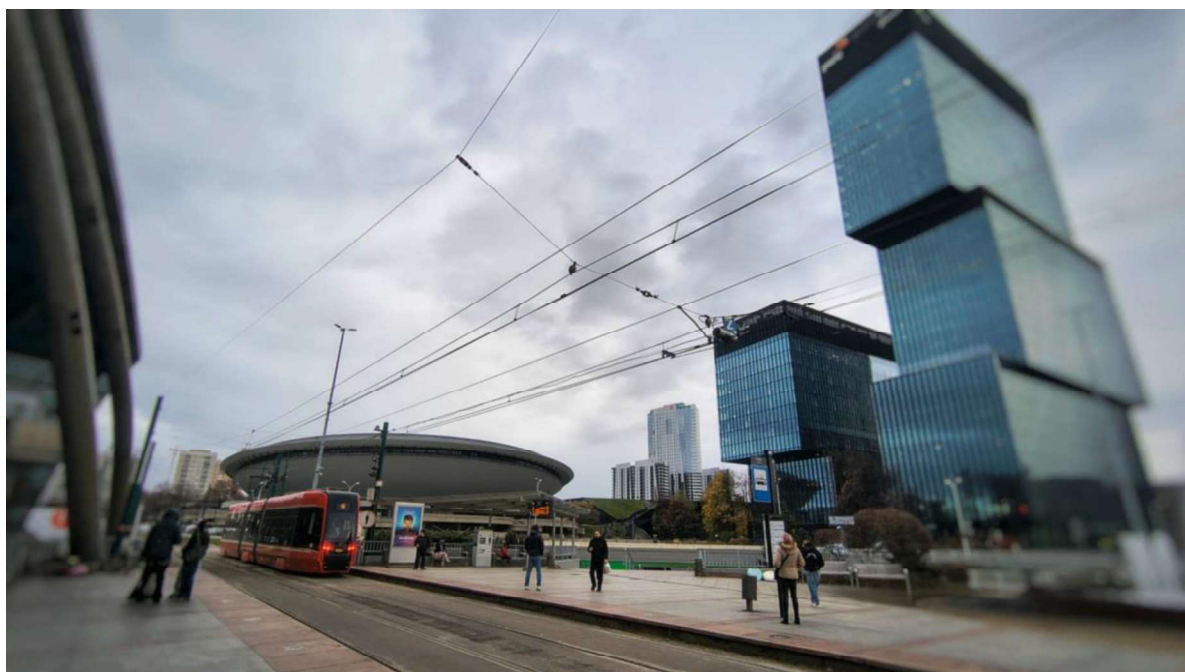

Zdjęcie: Kąpielisko „Morawa Północ” ul. Sosnowiecka 21.

PPIS w Katowicach wydał łącznie **12 bieżących ocen jakości wody**, w których stwierdzono, że woda w ww. kąpieliskach spełniała wymagania określone w zał. nr 1 A do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). W całym sezonie letnim 2025 nie stwierdzono przekroczeń parametrów wody, nie było żadnych przerw w działalności kąpielisk związanych ze złą jakością mikrobiologiczną wody lub zakwitem sinic.

V. Stan sanitarny obiektów i miejsc użyteczności publicznej

W roku 2025 w ewidencji PPIS w Katowicach znajdowało się **1408 obiektów użyteczności publicznej**, które świadczyły szeroki zakres usług służących zaspokajaniu potrzeb społecznych. Ogółem skontrolowano **613 obiektów** przeprowadzając **846 kontroli**, w wyniku których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach wydał **23 decyzje administracyjne** zarządzając przywrócenie właściwego stanu sanitarnego-higienicznego. W wyniku, stwierdzanych w trakcie kontroli nieprawidłowości, nałożono **19 grzywien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 4300,00 zł.**

Zdjęcie: Katowice – Rondo i Hala widowiskowo-sportowa SPODEK

W związku z toczącymi się postępowaniami dot. niewłaściwego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych, skierowano do sądu jeden wniosek o ukaranie w myśl art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 416), zgodnie z którym *osoba, która utrudnia lub udaremnia działalność organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej podlega karze.* Wniosek uznano za zasadny i rozpatrzono na korzyść PPIS w Katowicach.

1. Obiekty użyteczności publicznej

Obiekty świadczące usługi hotelarskie

Zdjęcie: Hotel Mercury

W ewidencji PPIS w Katowicach znajdowało się ogółem **77 obiektów** hotelarskich. Do tej grupy obiektów zaliczono hotele skategoryzowane i inne świadczące usługi hotelarskie m.in. hostele, pokoje gościnne i kemping. Ogółem skontrolowano **60** obiektów.

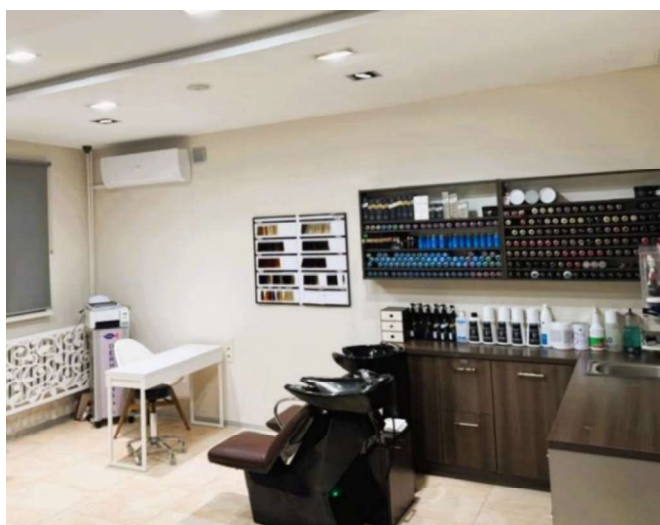
Stan higieniczno-sanitarny i techniczny pokoi mieszkalnych wraz z wyposażeniem, pomieszczeń higieniczno - sanitarnych,

gospodarczych, ciągów komunikacyjnych, pomieszczeń przeznaczonych do rekreacji **nie budził zastrzeżeń**. Wyjątek stanowił **jeden hostel**, gdzie podczas kontroli stwierdzono brudne materace, kołdry i poduszki w trzech pokojach. W związku z powyższym wydano **zalecenia doraźne**, których wykonanie stwierdzono podczas kontroli sprawdzającej.

Strefa „BEAUTY” (zakłady fryzjerskie, barberskie, kosmetyczne, fryzjersko-kosmetyczne, odnowy biologicznej, solaria, tatuażu i piercingu)

W ewidencji PPIS w Katowicach w tej grupie znajdowało się **638 obiektów** świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, z czego skontrolowano **109** obiektów.

W zakładach, w których wykonywane są zabiegi mogące powodować naruszenie ciągłości tkanki zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2025r. poz.1675) wdrożone były procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Zdjęcie: Katowice salon fryzjersko-kosmetyczny

Systematycznie zwiększa się liczba zakładów kosmetycznych, w których narzędzia poddawane są sterylizacji w autoklawach, bądź właściciele zawierają umowy z podmiotami zewnętrznymi na wykonywanie takiej usługi.

W czasie kontroli przeprowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie procesów sterylizacji i dezynfekcji narzędzi oraz dezynfekcji sprzętu i wyposażenia. Zwracano również uwagę na postępowanie z odpadami, bielizną, na stan sanitarny i techniczny obiektów.

W związku z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium kontynuowano kontrole tych obiektów pod kątem udostępniania usług osobom małoletnim, przestrzegania zakazu reklamy lub promocji usług dotyczących udostępniania solarium, umieszczania czytelnych i widocznych informacji o treści „Zakaz udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia”.

W ww. zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Stan sanitarny większości zakładów usługowych **oceniono jako dobry**. Wyjątek stanowiły:

- **1 zakład fryzjerski**, w którym stwierdzono m.in. wielokrotnie wykorzystywane ręczniki jednorazowego użytku, brudne ściany i sufity, zniszczone wyposażenie. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **1 grzywnę** w drodze mandatu karnego na kwotę **100,00 zł** oraz wydano doraźne zalecenia i **decyzję administracyjną** zarządzającą przywrócenie do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego wyposażenie zakładu.
- **8 salonów kosmetycznych**, w których stwierdzono m.in. niesterylne narzędzia wielokrotnego użytku, brak preparatów do dezynfekcji, nieprawidłowy sposób sterylizowania narzędzi, brak dokumentacji potwierdzającej skuteczności przeprowadzanego procesu sterylizacji, brak opracowanych i wdrożonych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, nieprawidłowe postępowanie z odpadami komunalnymi oraz niebezpiecznymi, przeterminowane preparaty do dezynfekcji, przeterminowane preparaty kosmetyczne, brudne wyposażenie. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **8 grzywien** w drodze mandatu karnego na kwotę **2400,00 zł** oraz wydano zalecenia doraźne.
- **2 salony tatuażu**, w których stwierdzono brak opracowania i wdrożenia procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi, brak umowy na odbiór i utylizację odpadów niebezpiecznych, nieoznakowane pojemniki z roztworem środka do dezynfekcji narzędzi, nieoznakowane opakowania zastępcze środków do dezynfekcji, zniszczone wyposażenie. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **2 grzywiny** w drodze mandatu karnego na łączną kwotę **300,00 zł**, wydano

doraźne zalecenia i **decyzję administracyjną** zarządzającą przywrócenie do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego obiektu.

- **1 salon odnowy biologicznej**, gdzie podczas kontroli stwierdzono brudne wyposażenie obiektu. W związku z powyższym nałożono **1 grzywnę** w drodze mandatu karnego na kwotę **200,00 zł** i wydano doraźne zalecenia.
- **1 salon fryzjersko-kosmetyczny**, w którym stwierdzono brak preparatu do dezynfekcji powierzchni i narzędzi, brudne narzędzia fryzjerskie, zakurzone wyposażenie zakładu. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **1 grzywnę** w drodze mandatu karnego na kwotę **300,00 zł** oraz wydano doraźne zalecenia.
- **1 salon barberski**, gdzie podczas kontroli stwierdzono nieprawidłową gospodarkę odpadami niebezpiecznymi oraz brak opracowanych i wdrożonych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.
- **1 salon kosmetyczny**, gdzie podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowe postępowanie z narzędziami wielokrotnego użytku (brak sterylizacji), brak preparatów do dezynfekcji rąk i powierzchni. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **1 grzywnę** w drodze mandatu karnego na kwotę **300,00 zł** oraz wydano doraźne zalecenia.

Kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie stwierdzonych nieprawidłowości.

Obiekty transportu

Dworce autobusowe i Budynki Obsługi Podróżnych

Zdjęcie: Katowice-Centrum

Przesiadkowe Brynów

W 2025 roku skontrolowano wszystkie dworce autobusowe i Budynki Obsługi Podróżnych spośród **4 ujętych w ewidencji**.

Przeprowadzone kontrole wykazały, że obiekty te utrzymane były w należyтым stanie sanitarno-porządkowym, były regularnie sprzątane, a kosze na bieżąco opróżniane. Pomieszczenia higieniczno-sanitarne utrzymane były czysto, gospodarka odpadami była prawidłowa. Stan sanitarno - porządkowy skontrolowanych obiektów **nie budził zastrzeżeń**.

Dworce i stacje kolejowe

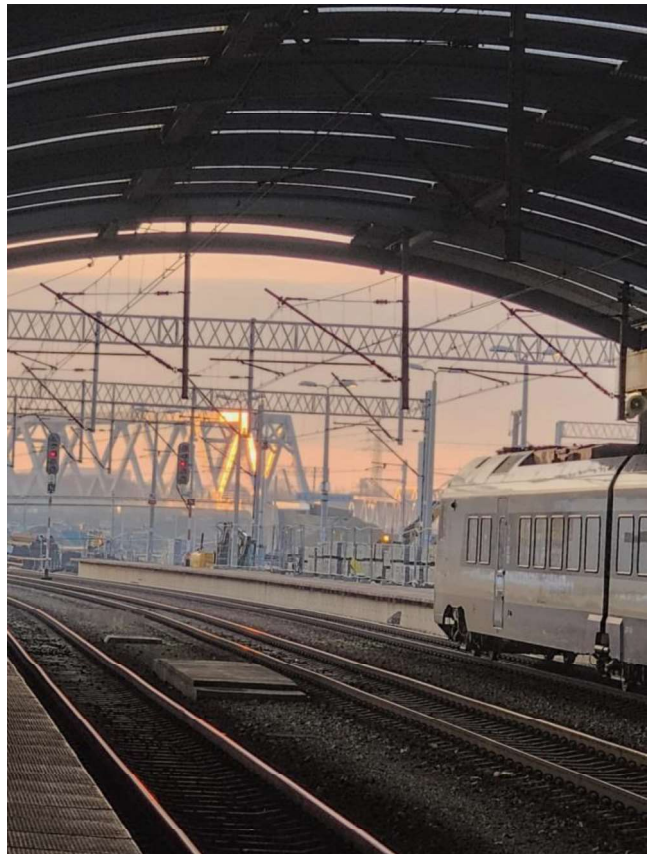
W 2025 roku skontrolowano wszystkie spośród **9 ujętych w ewidencji** tj. Dworzec PKP Katowice, Dworzec PKP Katowice Ligota oraz **7 przystanków kolejowych**. Stan sanitarno-higieniczny obiektów **ocenia się jako dobry**.

W halach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych znajdują się poczekalnie oraz toalety ogólnodostępne. Hale dworców i perony sprzątane są na bieżąco. Na peronach znajdują się miejsca siedzące dla podróżnych, kosze na odpady komunalne oraz tablice informacyjne z rozkładem jazdy pociągów.

Środki transportu

W roku 2025 kontroli poddano:

- **2 składy pociągów pasażerskich,**
- **29 autobusów komunikacji publicznej,**
- **21 wagonów tramwajowych,**
- **16 samochodów służących do przewozu zwłok i szczątków wykorzystywanych przez zakłady pogrzebowe,**
- **2 samochody do przewozu bielizny.**

Zdjęcie: Katowice peron na Dworcu PKP

Wszystkie skontrolowane środki transportu publicznego utrzymane były w **prawidłowym stanie sanitarno-higienicznym**. Środki transportu skontrolowano w miejscach ich stacjonowania, przed wyjazdem w trasę.

Skontrolowane samochody należące do zakładów pogrzebowych są przystosowane do przewozu zwłok. Kabiny kierowców są całkowicie odizolowane od części ładunkowej. Podłogi są zmywalne, odporne na działanie środków dezynfekcyjnych. Samochody wyposażone są w worki, środki do dezynfekcji oraz odzież ochronną tj. gumowe rękawice, maseczki, kombinezony.

Stan sanitarno-higieniczny samochodów **ocenia się jako dobry**.

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W grupie tej znajdują się zakłady o różnym profilu działalności:

- domy pomocy społecznej,
- placówki zapewniające całodobową opiekę,
- inne jednostki pomocy społecznej,
- schroniska dla bezdomnych.

Są to obiekty zapewniające dzienną lub całodobową opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym, w podeszłym wieku, chorym, świadczące usługi bytowe, opiekuńcze, pielęgnacyjne, wspomagające i edukacyjne.

Zakres realizowanych kontroli obejmował m.in. ocenę stanu higienicznego i stanu sanitarno-technicznego, postępowanie z odpadami, bielizną oraz przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i e-papierosów. W roku 2025 skontrolowano łącznie **18** obiektów spośród **19 ujętych** w ewidencji. Stan higieniczno-sanitarny i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń. Wyjątek stanowił 1 obiekt, tj. **Schronisko dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi przy ul. Orkana 7a**, gdzie stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny tj. zniszczone parapety, kaloryfery, ściany, sufity, wyposażenie kabin prysznicowych oraz zniszczoną stolarkę drzwiową. W związku z powyższym na rzecz tego obiektu PPIS w Katowicach wydał **2 decyzje administracyjne** zarządzające usunięciem stwierdzonych nieprawidłowości. Jedna z decyzji została wykonana, termin wykonania zarządzeń drugiej decyzji ustalono na 2026 rok.

Noclegownie

W roku 2025 skontrolowano wszystkie noclegownie spośród **4 ujętych w ewidencji**. Noclegownie to obiekty przystosowane do udzielania pomocy osobom bezdomnym. Zapewniają im schronienie, umożliwiając tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia. Za utrzymanie prawidłowego stanu sanitarno-porządkowego odpowiadają pensjonariusze.

W roku 2025 nie stwierdzono naruszeń wymogów sanitarno-higienicznych i technicznych w tej grupie obiektów.

Ustępy publiczne

W roku 2025 w ewidencji PPIS w Katowicach znajdowało się **37 ustępów publicznych** wolnostojących oraz ogólnodostępnych zlokalizowanych w obiektach użyteczności publicznej znajdujących się m.in. na dworcach kolejowych oraz w centrach handlowych. **Skontrolowano 34** obiekty. Pomieszczenia toalet utrzymywane były w należytej czystości.

Zdjęcie: Katowice toaleta ogólnodostępna

Obiekty wyposażone były w wystarczającą ilość środków dezynfekcyjnych, czystościowych i higienicznych. Dezynfekcja urządzeń sanitarnych odbywała się regularnie, a postępowanie z odpadami komunalnymi było prawidłowe. Wyjątek stanowiły 1 ustęp publiczny tj. **Toaleta na Dworcu PKP "2 theloo"**, przy pl. Marii i Lecha Kaczyńskich, gdzie podczas kontroli stwierdzono m.in. zniszczoną stolarkę drzwiową oraz zniszczone kasetony sufitowe.

W związku z powyższym PPIS w Katowicach wydał **1 decyzję administracyjną**, której termin wykonania ustalono na 2026 rok.

Obiekty kulturalno-widowiskowe

Grupa obiektów kulturalno-widowiskowych obejmuje m.in. teatry, muzea, domy kultury, kina, galerie, filharmonię oraz inne obiekty przeznaczone do organizacji wydarzeń artystycznych. Obiekty te charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem pod względem funkcji, rozwiązań budowlanych oraz architektury. W 2025 roku przeprowadzono kontrole w 37 obiektach spośród **43 ujętych w ewidencji**. Pomieszczenia obiektów **utrzymane były czysto, w dobrym stanie** sanitarno-technicznym, a zapas środków czystościowych i dezynfekcyjnych był wystarczający.

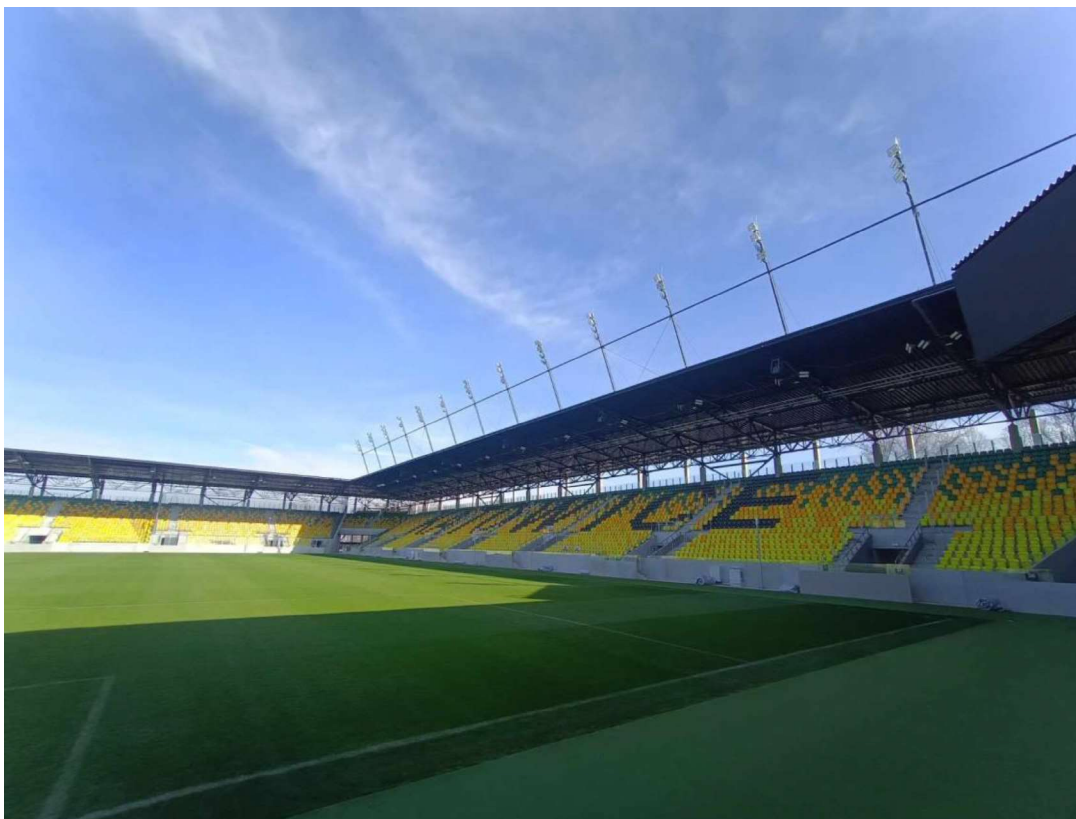
Wyjątek stanowiły 3 obiekty, gdzie stwierdzono zniszczoną stolarkę drzwiową, zniszczone listwy, popękane ściany i sufity ze śladami po zalaniu. W związku z powyższym PPIS w Katowicach wydał **4 decyzje administracyjne** na rzecz:

1. Miejskiego Domu Kultury "Południe" Filia nr 1 w Katowicach, ul. gen. Jankego 136,
2. Miejskiego Domu Kultury „Szopienice-Giszowiec” w Katowicach, ul. gen. J. Hallera 28,
3. Katowice Miasto Ogrodów, Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek, w Katowicach, pl. Sejmu Śląskiego 2.

Dwie z nich zostały wykonane, termin wykonania dwóch pozostałych ustalono na 2026 rok.

Tereny rekreacyjne

Do grupy tej zaliczamy parki, zieleńce, skwery, place zabaw, wodne place zabaw, piaskownice, ścieżki i trasy rowerowe, kąpieliska oraz obiekty sportowe. W roku 2025 skontrolowano 95 obiektów spośród **147 ujętych w ewidencji**.

Zdjęcie: Stadion Arena Katowice

W **8 obiektach** sportowych stwierdzono nieprawidłowy stan higieniczno-sanitarny i techniczny obiektów tj. brudne ściany i sufity, zniszczony sprzęt sportowy, uszkodzone i zniszczone wyposażenie, brak preparatów do dezynfekcji powierzchni, brudne kosze na odpady komunalne, brudne nawiewy wentylacyjne. W związku z powyższym PPIS w Katowicach wydał **6 decyzji administracyjnych**, nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, na rzecz:

1. Klubu Sportowego Champion w Katowicach, ul. Łąkowa 14/1,
2. Panorama Fitness w Katowicach, ul. Studencka 22,
3. Ośrodka Sportowego Hetman w Katowicach, ul. Siwka 6,
4. Lodowiska Jantor w Katowicach, ul. Nałkowskiej 11,
5. Ośrodka Rekreacyjno-Wypoczynkowego Zadole w Katowicach, ul. Wczasowa 8,
6. Klubu Fitness Well Fitness w Katowicach, ul. Szewska 11.

Zarządzenia czterech decyzji zostały wykonane, natomiast termin wykonania trzech pozostałych ustalono na 2026 rok. PPIS w Katowicach nałożył również **2 grzywny** w drodze mandatu karnego na łączną kwotę **300,00 zł**.

Targowiska

W roku 2025 skontrolowano 9 spośród **10 obiektów** ujętych w ewidencji PPIS w Katowicach. W trakcie kontroli placów targowych oceniano bieżącą czystość targowisk oraz otoczenia, sposób zagospodarowania odpadów komunalnych, stan techniczno-sanitarny toalet dla klientów. Bieżąca czystość była zachowana, gospodarka odpadami prawidłowa, toalety dla klientów utrzymane były czysto. Na części targowisk wydzielono miejsca dla palących, a w regulaminach ujęto zakaz wprowadzania psów. Stan sanitarny targowisk **ocenia się jako dobry**.

Cmentarze

W roku 2025 skontrolowano wszystkie **29 obiektów** ujętych w ewidencji PPIS w Katowicach. Kontrole sanitarne cmentarzy dotyczyły utrzymania porządku, postępowania z odpadami, odpowiedniego stanu punktów poboru wody oraz stanu ogrodzenia. Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych obiektów ocenia się jako dobry. Wyjątek stanowił jeden cmentarz parafialny, gdzie stwierdzono przepełnione kontenery na odpady oraz zalegające wokół nich worki z odpadami. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **1 grzywnę** w drodze mandatu karnego na kwotę **100,00 zł** oraz wydano doraźne zalecenia, których wykonanie stwierdzono podczas kontroli sprawdzającej.

W roku 2025 wydano **33 decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji**. Osoby przeprowadzające ekshumację stosowały środki ochrony osobistej. W trakcie ekshumacji wydobytą z grobu ziemię umieszczano na powierzchni zabezpieczonej nieprzepuszczalną, wytrzymałą matą lub jednorazową plandeką. Po wydobyciu szczątków groby zasypywano ziemią wydobytą z grobu. Transport szczątków odbywał się środkami transportu przeznaczonymi do przewozu zwłok.

Ponadto na wniosek Urzędu Miasta Katowice wydano **38 postanowień w sprawie sprowadzenia do kraju zwłok z zagranicy**.

Inne obiekty użyteczności publicznej

Do grupy tej należą zakłady pogrzebowe, domy przedpogrzebowe, areszt śledczy, izba wytrzeźwień, apteki, stacje paliw, pralnie, sklepy z odzieżą używaną, administracje, wspólnoty, posesje. W roku 2025 skontrolowano 202 obiekty spośród **391 ujętych w ewidencji PPIS** w Katowicach. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów **oceniono jako dobry**. Wyjątek stanowił **1 zakład pogrzebowy** gdzie stwierdzono brudne punkty wodne wraz z wyposażeniem w pomieszczeniu prosekatorium, brudną kabinę natryskową, brudny zlew gospodarczy, przepełniony pojemnik na odpady niebezpieczne przy stanowisku pracy w prosekatorium. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **1 grzywnę** w drodze mandatu karnego na kwotę **200,00 zł** oraz wydano doraźne zalecenia, których wykonanie stwierdzono podczas kontroli sprawdzającej.

W związku z nieprzestrzeganiem wymagań higieniczno-sanitarnych na terenach nieruchomości (m.in. bytowaniem gryzoni i ptactwa, zanieczyszczeniem terenu, nieprawidłowej gospodarki odpadami, zalaniem piwnic nieczystościami płynnymi) oraz lokali mieszkalnych w roku 2025 PPIS w Katowicach wydał **7 decyzji administracyjnych, 13 zaleceń doraźnych** oraz nałożono **1 grzywnę** w drodze mandatu karnego na kwotę **100,00 zł**.

Imprezy masowe

W ramach nadzoru nad bezpiecznymi warunkami higieniczno-sanitarnymi organizacji imprez masowych, działając na podstawie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, PPIS w Katowicach w 2025 r. **zaopiniował 103 wnioski organizatorów dot. ich organizacji**. Opinii negatywnych nie wydano. W roku 2025 skontrolowano przebieg imprez masowych takich jak:

- „ZORZA – festiwal muzyczny” - Lotnisko Muchowiec,
- „OFF Festival Katowice” – na terenie Katowickiego Parku Leśnego oraz „Miasteczko Festiwalowe” tj. pole biwakowe przeznaczone dla uczestników imprezy Off Festival – na terenie Lotniska Muchowiec,
- „Festiwal Tauron Nowa Muzyka 2025” – na terenie Strefy Kultury Katowice (teren Muzeum Śląskiego i Hali Międzynarodowego Centrum Kongresowego),
- „Juwalia Śląskie 2025” – na terenie Katowickiego Parku Leśnego,
- „Speed Games Driftingowe Mistrzostwa Polski” – Lotnisko Muchowiec,
- „Koncert z okazji 45 lecia NSZZ Solidarność” – na terenie Katowickiego Parku Leśnego,
- „American Cars Mania” – Lotnisko Muchowiec,
- „Koniec lata z Panteonem Górnośląskim w Katowicach” wzdłuż ciągu pieszego ul. Jordana pomiędzy ul. Wita Stwosza i Plebiscytową.

W trakcie wydarzeń kontrolowano: teren, na którym organizowane były imprezy, kabiny sanitarne typu TOI-TOI, stanowiska do mycia rąk, sposób postępowania z odpadami komunalnymi. Kontrole nie wykazały naruszenia przepisów sanitarno-higienicznych.

2. Gospodarka odpadami komunalnymi

PPIS w Katowicach w 2025 roku kontynuował nadzór nad gospodarką odpadami komunalnymi na terenie miasta. Odpady komunalne gromadzone były w pojemnikach lub kontenerach utrzymanych w dobrym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym, a następnie odbierane przez firmy uprawnione do tego celu.

Zgłaszane wnioski mieszkańców Katowic w zakresie gospodarki odpadami dotyczyły m.in. przepełnionych pojemników oraz ich niewłaściwej lokalizacji. Przeprowadzone kontrole nie potwierdziły zasadności interwencji.

W związku ze sprawowanym nadzorem sanitarnym i w ramach współpracy z Wydziałem Kształtowania Środowiska Urzędu Miasta Katowice, Zakładu Zieleni Miejskiej w Katowicach przeprowadzono wizję objazdową terenu miasta Katowice. Podczas wizji stwierdzono występowanie dzikich wysypisk śmieci. Zatem wystosowano pismo do Prezydenta Miasta Katowice, w którym wskazano zaśmiecone tereny oraz wniesiono o podjęcie działań zmierzających do ich usunięcia. W odpowiedzi otrzymano informację o podjętych działaniach tj. o uprzątnięciu zaśmieconych terenów pozostających we władaniu Gminy, zleceniu uporządkowania terenów odpowiednim, podległym Gminie służbom lub wezwaniu podmiotów, będących współwłaścicielami zaśmieconych działek do ich uporządkowania.

Ponadto PPIS w Katowicach w ramach współpracy z PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. przeprowadził również kontrole stanu sanitarno-porządkowego terenów wzdłuż torów kolejowych w granicach miasta Katowice na trasach:

Katowice – Gliwice,

Katowice – Oświęcim,

Katowice – Tychy.

W wyniku tych wizji nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Akcje deratyzacyjne

W ramach wiosennej i jesiennej akcji odszczurzenia na terenie miasta Katowice, **skontrolowano ogółem 200 obiektów** (obiekty użyteczności publicznej oraz nieruchomości). Za przeprowadzenie akcji odpowiedzialne były administracje, właściciele i zarządcy nieruchomości, którzy zlecali wykonanie prac gospodarzom lub specjalistycznym firmom DDD.

Skontrolowane posesje były prawidłowo przygotowane do akcji odszczurzenia. Ganki piwniczne, strychy oraz tereny wokół posesji były uporządkowane. Drzwi wejściowe do piwnic oraz miejsca wyłożenia trutek przeciw gryzoniom oznakowano odpowiednimi informacjami ostrzegawczymi. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w przebiegu akcji odszczurzenia.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w 2025 roku nadzorował łącznie **563 stałe obiekty nauczania i wychowania**. Nadzór obejmował szkoły wszystkich typów w tym szkoły wyższe, żłobki, przedszkola, placówki pracy pozaszkolnej, warsztaty szkolne, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki z pobytem dziennym, całodobowym, internaty.

Ponadto pod nadzorem PPIS w Katowicach znajdowało się **285 turnusów sezonowego wypoczynku dzieci i młodzieży**, które zostały zorganizowane przez placówki szkolne oraz podmioty prywatne.

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w roku 2025 przeprowadzili łącznie **345 kontroli** sanitarnych, w tym 310 w placówkach szkolno – wychowawczych, tj. 54 w żłobkach, 77 w przedszkolach, 134 w szkołach różnego typu, 2 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, 5 w placówkach wsparcia dziennego, 3 w placówkach kształcenia ustawicznego, 12 w placówkach wychowania pozaszkolnego, 2 w placówkach z pobytem całodobowym, 21 w obiektach uczelni wyższych oraz 35 kontroli w placówkach sezonowych.

Do PPIS w Katowicach w 2025 roku wpłynęło 12 wniosków o wydanie decyzji sanitarnych w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w placówkach żłobkowych, 37 wniosków dotyczących wydania opinii sanitarnych o zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu i nauki w pozostałych placówkach oświatowo – wychowawczych (m.in. w przedszkolach, szkołach różnego typu, placówkach kształcenia

ustawicznego, pozaszkolnych placówkach specjalistycznych). Wszystkie wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone.

Podczas bieżącego nadzoru nad placówkami oświatowo-wychowawczymi szczególną uwagę zwracano na:

- stan sanitarno-higienicznego budynków i pomieszczeń w tym sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży;
- warunki oraz sposób sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w gabinetach profilaktyki i pomocy przedlekarskiej w szkołach;
- warunki sanitarno-higieniczne pracowni chemicznych;
- warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży;
- formy dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach;
- warunki prowadzenia zajęć wychowania fizycznego tj. sal gimnastycznych, zewnętrznych terenów rekreacyjno-sportowych;
- stan sanitarno-techniczny szkolnych i przedszkolnych placów zabaw;
- posiadanie przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy;
- warunki sanitarnie zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży;
- przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu, wyrobów tytoniowych i e- papierosów.

Budynki skontrolowanych placówek przystosowane były do potrzeb użytkowników, a ich stan sanitarno-higieniczny oceniono jako dobry.

Placówki posiadają podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacji miejskiej tylko 1 placówka posiada własny zbiornik do ścieków komunalnych – szambo.

Zapewniono prawidłowe warunki higieniczno-sanitarne zaplecza sanitarnego i jego wyposażenia. Zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody przy umywalkach, mydła w płynie w dozownikach, elektrycznych suszarek do suszenia rąk bądź papierowych ręczników, papieru toaletowego w kabinach ustępowych lub w ich obrębie.

W ramach *nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży* w 2025 roku PPIS w Katowicach nadzorował **161 szkół** różnego typu. **Skontrolowano 81 szkół** przeprowadzając w nich **134 kontrole** sanitarne.

Kontrole sanitarne przeprowadzone w 2025 roku potwierdziły **dobry stan sanitarny i techniczny większości placówek oświatowo – wychowawczych** funkcjonujących na terenie miasta.

W wyniku stwierdzenia naruszeń PPIS w Katowicach w 2025 r. **wydał 2 decyzje** zarządzające, które dotyczyły:

1. Katowickiego Centrum Edukacji Zawodowej im. Powstańców Śląskich Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego ul. Techników 11, gdzie stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny ścian i sufitów na korytarzu I piętra budynku w segmencie A, klatki schodowej „prawej” i „lewej” budynku w segmencie A, w pomieszczeniu sanitarno – higienicznym dla dziewcząt na I piętrze budynku w segmencie A oraz w pomieszczeniu sanitarno – higienicznym dla dziewcząt i chłopców na II piętrze budynku w segmencie A.
2. Akademii Śląskiej ul. Rolna 43, gdzie stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny ścian, sufitu i podłogi w pracowni druku wklęsłego nr 006 na parterze budynku, pracowni sitodruku nr A005 na parterze oraz korytarza na 2 piętrze budynku w segmencie C.

Ponadto **wyegzekwowano wykonanie zarządzeń 7 decyzji** wydanych w latach wcześniejszych. Dotyczyło to:

- Szkoły Podstawowej Nr 45 im. Kornela Makuszyńskiego, ul. Korczaka 11, gdzie przeprowadzono generalny remont pomieszczenia sanitarno – higienicznego dla dziewcząt na parterze budynku w segmencie A,
- Szkoły Podstawowej Nr 61 im. Polskich Kawalerów Maltańskich Specjalna, ul. Kołobrzaska 8, gdzie odnowiono urządzenie wielofunkcyjne oraz nawierzchnię placu zabaw,
- VII Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Harcerzy Obrońców Katowic, ul. Panewnicka 13, wymieniono na nowe ogrodzenie szkoły od strony ul. Koszalińskiej,
- X Liceum Ogólnokształcącego im. I.J. Paderewskiego Akademickie, ul. Karola Miarki 6, gdzie przeprowadzono generalny remont pomieszczenia sanitarno – higienicznego dla chłopców na parterze budynku szkoły,
- Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych, ul. Sokolska 26, gdzie przeprowadzono generalny remont pomieszczenia sanitarno – higienicznego dla dziewcząt i chłopców w budynku warsztatów szkolnych, budynku dydaktycznego Nr 1 i 2,
- Zespołu Szkół Zawodowych im. Romualda Mielczarskiego, al. Bolesława Krzywoustego 13, gdzie przeprowadzono generalny remont boiska z wymianą nawierzchni i urządzeń.

Sytuacja związana ze stanem technicznym w budynkach oświatowych wymaga stałego monitorowania, gdyż przekazywane środki finansowe są ciągle niewystarczające w stosunku do potrzeb placówek. Niewystarczające środki finansowe powodują również nieterminowe realizowanie obowiązków zawartych w wydanych decyzjach administracyjnych oraz konieczność przedłużania terminów ich wykonania.

W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach wydał 13 decyzji zmieniających termin wykonania wydanych zarządzeń.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

Wychowanie fizyczne w szkole odgrywa istotną rolę w kształtowaniu sprawności fizycznej oraz wspieraniu zdrowego stylu życia, dlatego też sukcesywnie w placówkach sprawdzono warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. Wszystkie skontrolowane placówki w tym zakresie posiadały wystarczające warunki do prowadzenia zajęć i wyposażone były w certyfikowane urządzenia i sprzęt sportowy.

Opieka medyczna w szkołach

Uczniowie powinni mieć możliwość korzystania z opieki pielęgniarki lub higienistki w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Jednakże zauważyć można, iż z roku na rok zmniejsza się liczba pielęgniarek/higienistek środowiska szkolnego sprawujących opiekę nad uczniami w szkołach. W 30 skontrolowanych szkołach funkcjonowały samodzielne gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej (do własnej dyspozycji), w których kontrole sanitarne nie wykazały zastrzeżeń sanitarnych i higienicznych.

W roku 2025 kontynuowano realizację programu szczepień dobrowolnych pn. *Program szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)*, którego głównym założeniem jest ułatwienie dostępności szczepień dla dzieci w wieku 9 – 14 lat. ***W wyniku prowadzonych działań na terenie szkół zaszczepionych zostało łącznie 616 uczniów, w tym 495 uczniów przyjęło I-szą dawkę szczepionki Gardasil 9, 117 uczniów II-gą dawkę szczepionki Gardasil 9 oraz 4 uczniów przyjęło szczepionkę Cervarix (2- I-szą dawkę i 2 II-gą dawkę).***

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

Podczas przeprowadzania kontroli sanitarnych w placówkach oświatowych oceniono realizację wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie braku wymaganych kart charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin oraz oznakowania ich zgodnie z przepisami. Obecnie w większości szkół doświadczenia chemiczne prezentowane są w formie audiowizualnej.

Zapewnienie uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych placówkach szkoła powinna zapewnić uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych na terenie placówki.

Skontrolowane w tym zakresie placówki zapewniły uczniom szafki z indywidualnymi skrytkami lub inne miejsca m. in. szafki lub regały w klasach na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych.

Zagęszczenie i mikroklimat w pomieszczeniach lekcyjnych

W 2025 r. we wszystkich skontrolowanych placówkach zagęszczenie w salach lekcyjnych utrzymywało się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych. Baza lokalowa nadzorowanych obiektów oceniona została jako dobra. Uczniowie w pomieszczeniach sal lekcyjnych mieli zapewnioną właściwą temperaturę, sprawnie działającą wentylację potwierdzoną corocznymi kontrolami, możliwość bezpośredniego wietrzenia pomieszczeń oraz tam gdzie zachodziła konieczność zabezpieczono okna przed nadmiernym nasłonecznieniem. W skontrolowanych placówkach szkolnych funkcjonowały świetlice prowadzące działalność opiekuńczo – wychowawczą w godzinach dostosowanych do potrzeb uczniów i ich rodziców/opiekunów prawnych.

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

Jednym z zadań w zakresie wychowania zdrowotnego jest kształtowanie u dzieci przedszkolnych i szkolnych prawidłowej postawy ciała. Dokonując oceny mebli w placówkach oświatowych zwracano uwagę na dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci i uczniów, ich oznakowanie, odpowiednie zestawienie i ich stan techniczny oraz posiadanie przez nie certyfikatu.

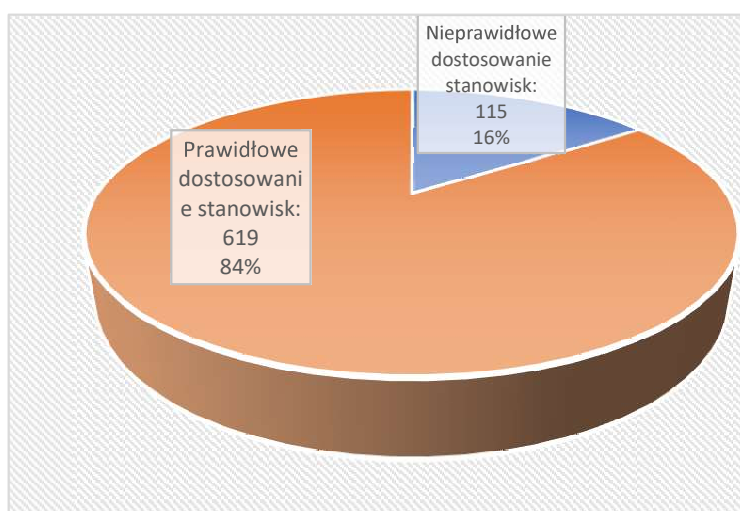
Dobór mebli do wzrostu dzieci jest niezwykle istotny, szczególnie dla uczniów szkół podstawowych, którzy są w okresie intensywnego rozwoju fizycznego i ostatecznego kształtowania się układu kostnego.

W tym zakresie w 2025 r. przeprowadzono badania dotyczące oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii wśród uczniów klas IV – VIII 12 szkół podstawowych. Ogółem oceniono dostosowanie stolików i krzeseł do wzrostu uczniów w 61 oddziałach szkół podstawowych - oceniono 736 stanowisk. **Nieprawidłowe dostosowanie mebli edukacyjnych stwierdzono w 4 oddziałach przy 20 stanowiskach** w Szkole Podstawowej

Źródło własne

„Korczakowska Szkoła Marzeń” przy ul. Katowickiej 27, **w 4 oddziałach przy 9 stanowiskach** w Niepublicznej Szkole Podstawowej „Elementarz” przy ul. Studenckiej 18, **w 4 oddziałach przy 10 stanowiskach** w Niepublicznej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I st. „Elementarz” przy ul. Studenckiej 18, **w 4 oddziałach przy 15 stanowiskach** w Niepublicznej Szkole Podstawowej Akademia Montessori przy ul. Kostki Napierskiego 38 oraz **w 5 oddziałach przy 61 stanowiskach** w Szkole Podstawowej nr 28, wchodzącej w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 21, przy ul. Gen. Jankego 160.

Wykres: ocena dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii.

W związku z powyższym zostały wydane zalecenia pokontrolne dotyczące dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii. Dyrektorzy ww. szkół wystosowali do PPIS w Katowicach pisma informujące o wykonaniu wskazanych zaleceń.

Ocena stanowisk pracy w pozostałych oddziałach wykazała prawidłowe zestawienie mebli edukacyjnych. Meble posiadały stosowne certyfikaty oraz oznakowane były kolorami lub numerami, zgodnie z obowiązującymi normami w tym zakresie.

Ponadto w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego pracownicy PSSE w Katowicach przeprowadzili badania dotyczące oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii wśród dzieci uczęszczających do 3 przedszkoli, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów

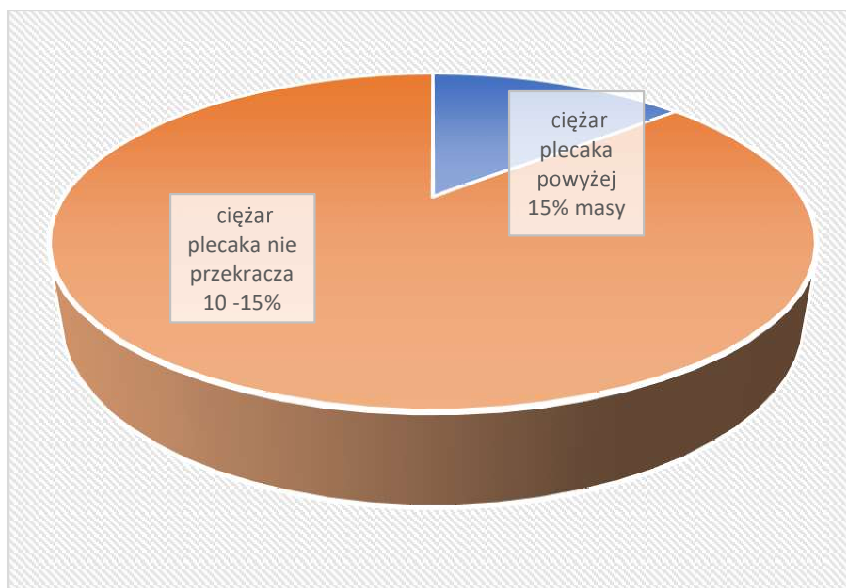

Źródło: własne

Tornister stanowi nieodzowny atrybut każdego ucznia. Jego waga, odpowiednie dopasowanie oraz właściwe użytkowanie odgrywają ogromną rolę w utrzymaniu prawidłowej postawy oraz zapobieganiu skrzywienia kręgosłupa. Zbyt ciężki plecak może powodować niekorzystne, bolesne napięcia w mięśniach i stawach, oraz bóle bioder i kolan. Noszenie nieodpowiedniego plecaka wymusza nieprawidłową postawę – pochylanie sylwetki do przodu, a także bóle w okolicach karku. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego waga plecaka nie powinna przekraczać 10-15% masy ciała ucznia.

W 2025 roku pracownicy sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w ramach realizacji zadań priorytetowych przeprowadzili w 18 oddziałach 3 placówek szkolnych **ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych.**

Po przeanalizowaniu wyników pomiarów u **308 uczniów objętych badaniami stwierdzono, że 46 uczniów, co stanowi 14% badanych, nosiło zbyt ciężkie tornistry/plecaki tj. powyżej 15% masy ciała ucznia.** W związku z powyższym do dyrektorów placówek skierowano wystąpienia dotyczące wdrożenia działań naprawczych m.in. przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i rodziców dzieci w przedmiocie problemu ciężkich tornistrów/plecaków.

Wykres: ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych.

Przygotowanie do nowego roku szkolnego

W roku 2025 r. pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży dokonali oceny przygotowania placówek do nowego roku szkolnego 2025/2026 pod względem wykonanych remontów, prac konserwatorskich i porządkowych. Informacje na temat remontów zebrano ze szkół na podstawie przeprowadzonych **14 kontroli sanitarnych**. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że najczęściej prowadzono remonty sal dydaktycznych, polegające na renowacji bądź wymianie podłóg, uzupełnianiu ubytków tynku i odnowieniu powłok malarskich. Remontami objęto również pomieszczenia sanitarne, bloki sportowe oraz bloki żywienia. W wielu szkołach przeprowadzono prace remontowe dotyczące malowania korytarzy, klatek schodowych, szatni, pomieszczeń administracyjnych, socjalnych i gospodarczych, elewacji szkoły, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej.

We wszystkich skontrolowanych placówkach przeprowadzono gruntowne prace porządkowo-konserwatorskie pomieszczeń i ich wyposażenia oraz otoczenia. Zgodnie z uzyskanymi informacjami większość skontrolowanych placówek osiągnęła pełną gotowość do roku szkolnego 2025/2026 do dnia 31.08.2025 r.

Żywnienie w placówkach oświatowo-wychowawczych

Prawidłowe żywienie dzieci i młodzieży stanowi istotny warunek harmonijnego wzrastania i dojrzewania, dobrego stanu zdrowia, sprawności fizycznej oraz zdolności do nauki. Odpowiednia dieta wpływa również na funkcje poznawcze, poziom koncentracji oraz efektywność uczenia się.

W rejestrze PPIS w Katowicach wpisanych było **68 bloków żywieniowych w szkołach**, w tym **22 placówki, które prowadziły działalność** w oparciu o świadczone usługi cateringowe. Łącznie przeprowadzono **73 kontrole w blokach żywienia**. We wszystkich przypadkach stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń.

W roku 2025 PPIS w Katowicach nadzorował **146 kuchni przedszkolnych**. W 77 przedszkolach posiłki przygotowywane były na miejscu, natomiast 69 placówek działało w oparciu o catering. Przeprowadzono w nich **155 kontroli** sanitarnych, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

W działających **57 żłobkach**, w tym 40 funkcjonujących w oparciu o catering przeprowadzono łącznie **48 kontroli** sanitarnych. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Wszawica

Wszawica pod względem medycznym zaliczana jest do grupy inwazji pasożytniczych i nie znajduje się obecnie w wykazie chorób zakaźnych stanowiącym załącznik do obowiązującej ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (dz. U. z 2025 r. poz. 1675). W związku z tym problem zwalczania zachorowania na wszawicę został przesunięty z działań o charakterze przeciwepidemicznym, dla których prowadzenia właściwa jest Państwowa Inspekcja Sanitarna, na działania znajdujące się w gestii rodziców, placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych.

Kompetencje Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach sprawowania nadzoru bieżącego sprowadzają się do monitorowania skali problemu oraz wsparcia placówek w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

Do Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej nadal zgłaszane są przypadki wystąpienia zachorowań na wszawicę w przedszkolach i szkołach. Powodem utrzymującego się problemu jest brak współpracy rodziców/opiekunów prawnych w zakresie jednoczesnego czyszczenia głów wszystkich dzieci i domowników oraz nieprzyrowadzania dzieci do placówek z niezakończonym procesem leczenia.

Źródło: internet

Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę na opracowane przez placówki procedury postępowania w zakresie profilaktyki wszawicy oraz prowadzono edukację w przedmiotowym temacie.

Szkoły wyższe

W roku 2025 na terenie objętym nadzorem przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach funkcjonowało **13** wyższych szkół, w tym **7** publicznych i **6** niepublicznych, zlokalizowanych ogółem w 43 obiektach. W 2025 roku oceniono stan sanitarny **20** obiektów należących do **9** uczelni. Przeprowadzono łącznie **21** kontroli. Przeprowadzone kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości.

Źródło: internet

Placówki wypoczynku zimowego i letniego zorganizowanego w obiektach stałych w miejscu zamieszkania

W minionym roku w elektronicznej bazie wypoczynku **zostało zgłoszonych 285 turnusów wypoczynku**, w tym 205 turnusów wypoczynku letniego i 80 turnusów wypoczynku zimowego. W trakcie trwającego wypoczynku letniego, na którym przebywało 646 uczestników skontrolowano 18 turnusów natomiast podczas trwającego wypoczynku zimowego, z którego korzystało 620 uczestników, skontrolowano 17 turnusów.

Na terenie miasta Katowice wypoczynek odbywał się w większości przypadków w obiektach znajdujących się pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach, dlatego zarówno zimą jak i latem, przeprowadzane kontrole w trakcie trwania wypoczynku nie wykazały nieprawidłowości.

Dla uczestników organizowano zajęcia w formie warsztatów, gier, zabaw, konkursów, zwiedzania wystaw i wycieczek poza miasto.

Wszystkich organizatorów wypoczynku letniego jak i zimowego poinformowano drogą elektroniczną o konkursach: na najlepiej zorganizowany wypoczynek letni w miejscu zamieszkania - Lato 2025 „Wakacje: Bezpiecznie, Zdrowo i Zabawnie” oraz - Zima 2025 „Ferie: Bezpiecznie, Zdrowo i Zabawnie”. Przeprowadzono również dystrybucję broszur (450) „Bezpieczne Ferie Zimowe”.

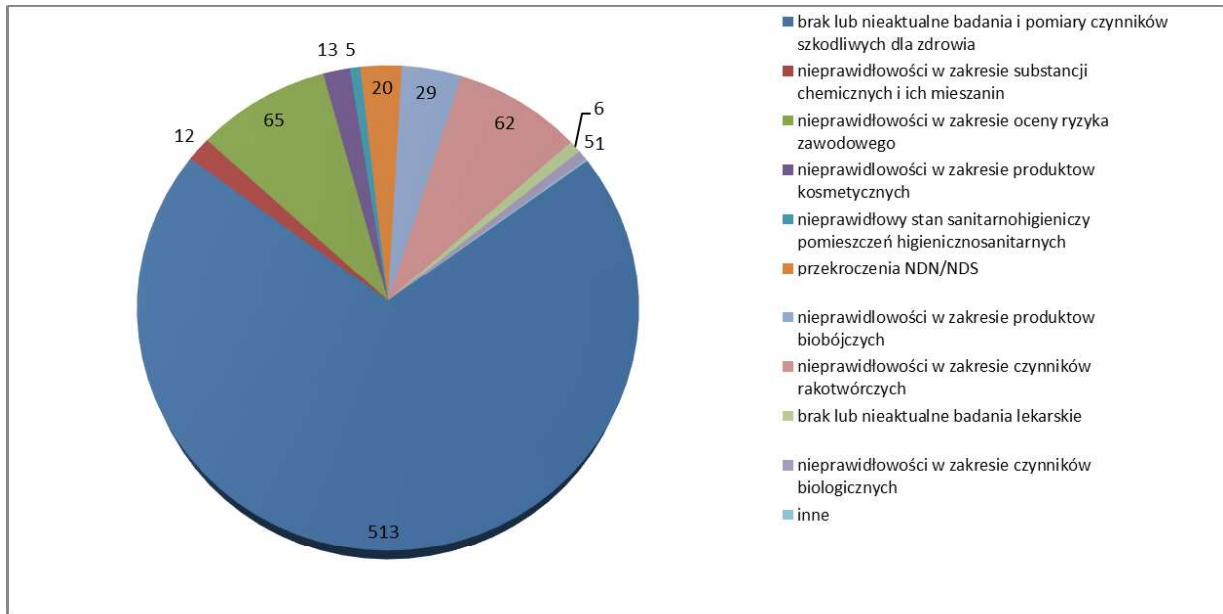
VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Stan sanitarno-higieniczny zakładów pracy

Do zakresu działań Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach należy nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, prowadzenie postępowań w sprawach chorób zawodowych oraz kontrola obrotu substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, nadzór nad przestrzeganiem obowiązków dotyczących wytwarzania, wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych, nadzór nad przestrzeganiem przepisów zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych i/lub nowych substancji psychoaktywnych.

PPIS w Katowicach na terenie miasta Katowice obejmuje takim nadzorem ogółem **1740 obiektów**. W 2025 roku w **247** zakładach pracy przeprowadzono ogółem **309 kontroli**. W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru nad zakładami pracy wydano ogółem **57 decyzji administracyjnych**.

Szczegółowy opis nieprawidłowości - zarządzeń ujętych w decyzjach obrazuje poniższy wykres.

Wykaz nieprawidłowości stwierdzonych w czasie kontroli w 2025 roku w Katowicach

Warunki pracy

Pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy. Jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników, poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki.

W trakcie kontroli warunki środowiska pracy oceniano między innymi w oparciu o:

- ocenę zgodności wyników pomiarów czynników szkodliwych (fizycznych i chemicznych) wykonywanych na stanowiskach pracy z obowiązującymi normatywami higienicznymi,
- analizę dokonanej przez pracodawcę oceny ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy,
- wyposażenie zakładu w środki ochrony zbiorowej i indywidualnej oraz instrukcje stanowiskowe,
- kontrole profilaktycznych badań lekarskich pracowników,
- stan sanitarnohigieniczny poszczególnych pomieszczeń.

W toku realizacji zadań wynikających ze sprawowania nadzoru bieżącego w **4 zakładach** pracy stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu, w tym w **2** z nich również przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) drgań mechanicznych o ogólnym działaniu na organizm człowieka, drgań działających na organizm człowieka przez kończyny górne; w **2 zakładach** przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) pyłów mąki; w **1 zakładzie** przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia

(NDS) pyłów organicznych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego; w **1 zakładzie** przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) ołowiu i jego związków nieorganicznych – w przeliczeniu na Pb; w **1 zakładzie** przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) chloroformu, co skutkowało wydaniem przez PPIS w Katowicach decyzji administracyjnych.

W związku z działaniami podjętymi przez pracodawcę w **1 zakładzie pracy poprawiono warunki pracy 6 pracownikom**, którzy pracowali w przekroczeniach NDN hałasu oraz w **1 zakładzie 4 pracownikom**, którzy pracowali w przekroczeniach NDS pyłów organicznych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego. Ogółem PPIS w Katowicach wydał **23 decyzje administracyjne** w zakresie nieprawidłowości dotyczących warunków pracy.

Czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym

W ramach wykonywanych zadań przeprowadzono kontrole w zakładach pracy, w których stosowane są substancje chemiczne i ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. W 2025 r. wzmożonym nadzorem objęte zostały zakłady, w których występuje narażenie pracowników na substancje reprotoksyczne.

W roku sprawozdawczym **skontrolowano 45 zakładów pracy** spośród **154 zakładów** objętych nadzorem bieżącym. Stwierdzono nieprawidłowości w **22** z nich. Odnotowano: brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy w postaci substancji rakotwórczej lub reprotoksycznej, zatem pracodawca nie posiadał aktualnych kart badań i pomiarów oraz rejestrów czynników szkodliwych i nie poinformował pracowników o wynikach badań i pomiarów, brak rejestru prac oraz rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, brak szkoleń pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia, jakie wynika z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, brak przekazania Śląskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu *Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym*. W związku z tym PPIS w Katowicach wydał **22 decyzje administracyjne**.

W roku 2025 przeprowadzono **2 kontrole sanitarne na placach budowy**, w związku z usuwaniem i zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest, oceniano m. in. wyposażenie pracowników w odzież i środki ochrony zgodne z przepisami, a także sposób wykonywanych czynności podczas kontaktu z azbestem. Kontrole te nie wykazały nieprawidłowości.

W 2025 roku stwierdzono **1 chorobę zawodową**, gdzie jako czynnik przyczynowy wskazano pyły azbestu - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi: międzybłoniak opłucnej albo otrzewnej.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny

W roku 2025 kontynuowano nadzór nad podmiotami zajmującymi się wytwarzaniem, wprowadzaniem do obrotu, stosowaniem substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, polegający na kontroli:

1. przekazywania prawidłowych informacji w łańcuchu dostaw (karty charakterystyki, raporty bezpieczeństwa chemicznego, scenariusze narażenia, ocena ryzyka zawodowego, itp.) w obrocie krajowym i wewnątrz wspólnotowym;
2. zgodności danych w dokumentacji substancji i mieszanin chemicznych;
3. zgodności oznakowania na etykietach opakowań substancji i mieszanin chemicznych;
4. prawidłowej klasyfikacji zagrożeń substancji i mieszanin chemicznych;
5. informowania pracowników o zagrożeniach związanych ze stosowaniem substancji chemicznych w środowisku pracy na podstawie dokumentacji przekazywanej przez producentów/lub dystrybutorów powyższych produktów.

Szczególny nacisk położony był na kontrole podmiotów dystrybuujących oraz stosujących w działalności zawodowej substancje/mieszaniny stwarzające duże ryzyko dla zdrowia.

Na terenie Katowic przeważają podmioty zajmujące się stosowaniem substancji i mieszanin chemicznych. Kontrolą objęto również zakłady zajmujące się dystrybucją chemikaliów.

W ramach nadzoru nad chemikaliami przeprowadzono **100 kontroli w 97 zakładach pracy**, stwierdzając **nieprawidłowości w 2** z nich. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: braku zamieszczenia, w reklamie sprzedaży internetowej mieszanin sklasyfikowanych jako stwarzających zagrożenie, rodzajów zagrożenia określonych na etykiecie; odnotowano brak spisu stosowanych w działalności zawodowej mieszanin klasyfikowanych jako stwarzających zagrożenie. PPIS w Katowicach wydał **2 decyzje administracyjne** na rzecz firmy handlowej oraz spółki świadczącej usługi w branży górniczej.

Produkty biobójcze

W 2025 roku prowadzono nadzór nad przestrzeganiem obowiązków, dotyczących wprowadzania do obrotu, udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych w działalności zawodowej. Produkty biobójcze to produkty do zwalczania organizmów szkodliwych dla zdrowia ludzi lub zwierząt. Jednocześnie mogą one stanowić ryzyko dla ludzi, zwierząt i środowiska. Wzmocnionym nadzorem objęte zostały produkty biobójcze, przeznaczone wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych, przeznaczonych do konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych, stosowanych w higienie weterynaryjnej dostępnych w sprzedaży stacjonarnej oraz sprzedaży internetowej poprzez platformy e-commerce.

W tym zakresie przeprowadzono 66 kontroli w 64 zakładach, stwierdzając nieprawidłowości w 5 z nich. Odnotowano wprowadzanie do obrotu /udostępnianie na rynku produktów biobójczych bez wymaganego prawem pozwolenia, nieprawidłowo oznakowanych, po upływie terminu ważności, niezgodnie z warunkami pozwolenia (w tym udostępnianie produktów biobójczych przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych ogółowi społeczeństwa), brak zamieszczenia na stronie internetowej sklepu w reklamie promującej sprzedaż produktów biobójczych wymaganych prawem sformułowań oraz rodzajów zagrożeń określonych na etykiecie.

PPIS w Katowicach wydał **5 decyzji administracyjnych**.

Detergenty

PPIS w Katowicach prowadził także nadzór nad przestrzeganiem obowiązków dotyczących wprowadzania do obrotu detergentów i środków powierzchniowo czynnych. W toku czynności kontrolnych oceniano karty charakterystyki, oznakowanie opakowań oraz arkusze danych składników wprowadzanych do obrotu detergentów.

W 2025 r. skontrolowano **7 zakładów**, przeprowadzając **7 kontroli**, które nie wykazały nieprawidłowości.

Produkty kosmetyczne

W roku 2025 kontynuowano nadzór nad podmiotami zajmującymi się wytwarzaniem i/lub wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych przeprowadzając **55 kontroli w 53 zakładach**. W trakcie wykonywanych czynności kontrolnych weryfikowano:

1. legalność obrotu produktami kosmetycznymi – wpis do rejestru Bazy CPNP,
2. zgodność dokumentacji wymaganej przy obrocie produktami kosmetycznymi: raport bezpieczeństwa itp.,

3. zgodność oznakowania na etykietach opakowań produktów kosmetycznych,
4. prawidłowość składu produktów kosmetycznych,
5. zgodność przestrzegania zasad dotyczących dobrej praktyki produkcyjnej GMP w zakładach wytwarzających produkty kosmetyczne.

Ze względu na to, że produkty kosmetyczne aplikowane są przez konsumentów bezpośrednio na skórę i śluzówki, kontrole prowadzone w ramach nadzoru bieżącego jak i w związku z wpływającymi interwencjami pozwalają na weryfikację czy wprowadzane na rynek polski produkty kosmetyczne zapewniają właściwy poziom bezpieczeństwa ich stosowania. Istotną rolę odgrywają tu informacje zawarte na etykiecie gotowego produktu, co jest weryfikowane w pierwszej kolejności podczas działań inspekcyjnych. Sam proces weryfikacji legalności wprowadzania do obrotu na terenie UE związany jest z koniecznością weryfikacji bazy CPNP jak również raportu bezpieczeństwa produktu oraz źródła (dostawcy) pochodzenia kosmetyku. W 2025 roku stwierdzono **nieprawidłowości w 6 zakładach**. Odnotowano nieprawidłowe oznakowanie opakowań wprowadzonych/udostępnianych na rynku produktów kosmetycznych, brak raportów bezpieczeństwa. PPIS w Katowicach wydał **5 decyzji administracyjnych**, natomiast w **1** przypadku postępowanie administracyjne jest w toku.

Ponadto w **3 zakładach pobrano próby** produktów kosmetycznych do badań laboratoryjnych na zawartość fluoru, formaldehydu, badań mikrobiologicznych oraz oceny oznakowania opakowań, których wyniki nie wykazały nieprawidłowości.

Czynniki biologiczne

Spośród zakładów znajdujących się w ewidencji **skontrolowano 42**, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne, przeprowadzając **43 kontrole**. Na skutek stwierdzonych uchybień wydano **2 decyzje administracyjne** na rzecz spółek świadczących usługi w branży górniczej, zobowiązujące pracodawców między innymi do: zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego związanego bezpośrednio z narażeniem na czynniki biologiczne, poinformowania pracowników o ryzyku zawodowym i do zapewnienia szkoleń pracownikom wykonującym prace w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

2. Choroby zawodowe

PPIS w Katowicach realizując zadania, dotyczące nadzoru nad warunkami pracy prowadził postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych i wydawał imienne decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, bądź o braku podstaw do jej stwierdzenia.

Zgodnie z art. 235¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”. Do celów diagnostyczno-orzecznich w sprawie pracowników występujących o stwierdzenie choroby zawodowej, sporządzane były oceny narażenia zawodowego, uwzględniające informacje dotyczące przebiegu zatrudnienia i narażenia na czynnik szkodliwy dla zdrowia, który mógł być przyczyną choroby zawodowej.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego **stwierdzono 38 przypadków chorób zawodowych** oraz wydano **36 decyzji o braku podstaw** do stwierdzenia choroby zawodowej.

L.p.	Choroba	Ilość stwierdzonych przypadków
1.	Pylica płuc	31
2.	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników rakotwórczych	1
3.	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	2
4.	Przewlekłe choroby układu ruchu	1
5.	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	3
	RAZEM	38

Dane o ilości i rodzaju stwierdzonych chorób zawodowych w 2025 r.

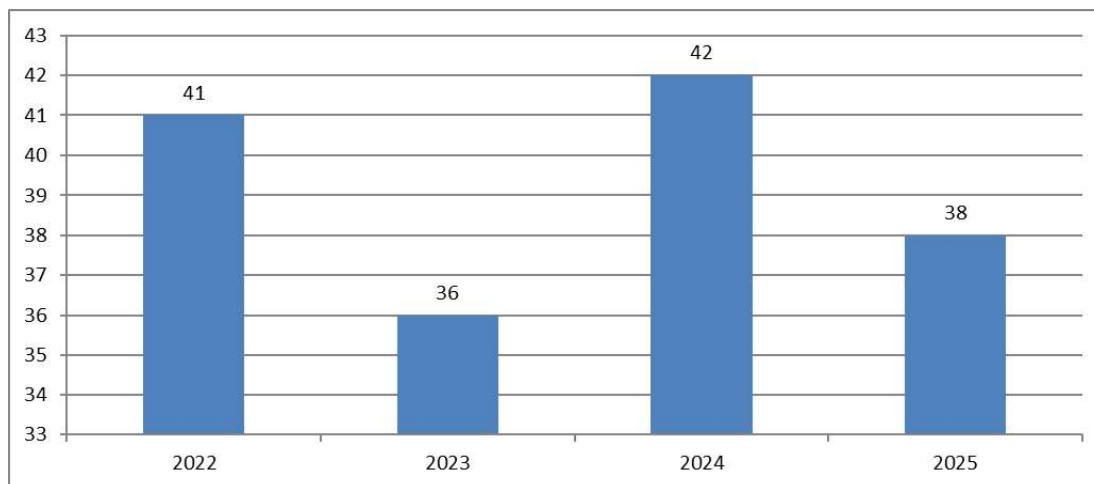
W okresie 2022 - 2025 w zakładach pracy na terenie Katowic stwierdzono łącznie 157 przypadków chorób zawodowych. Roczna liczba przypadków wykazywała wahania, a średnio wynosiła 39 przypadków. Najwięcej stwierdzonych chorób zawodowych odnotowano w 2022 i 2024 roku, natomiast najmniej w 2023 roku.

L.p.	Choroba zawodowa	2022	2023	2024	2025
1.	Pylica płuc	15	21	35	31
2	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników rakotwórczych	-	-	-	1
3	Choroby narządu głosu	1	4	4	0
4	Uszkodzenie słuchu	0	2	1	0
5	Choroby zakaźne lub pasożytnicze	20	5	1	3
6	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	1	2	0	2
7	Choroby skóry	0	0	1	0
8	Nowotwór złośliwy międzybłoniak opłucnej albo otrzewnej	0	1	0	0
9	Przewlekłe choroby układu ruchu	3	0	0	1
10	Zespół wibracyjny	0	1	0	0
11	Choroby opłucnej lub osierdzia	1	0	0	0
	RAZEM	41	36	42	38

Liczba i rodzaj stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2022 – 2025 w zakładach pracy

W omawianym okresie najliczniej stwierdzaną chorobą zawodową była pylica płuc – 81, 6 % ogółu przypadków stwierdzonych chorób zawodowych. W większości przypadków choroba ta dotyczyła pracowników górnictwa, gdzie jako czynnik przyczynowy wskazano pyły węgla kamiennego zawierające wolną krystaliczną krzemionkę. Pylica płuc jest chorobą, która ujawnia się po okresie narażenia zawodowego liczonym w latach. Powodem jest również długi około 10-letni okres ujawniania się choroby. Należy zaznaczyć, że pylica płuc jest skutkiem braku odpowiednich warunków pracy w latach wcześniejszych.

Na drugim miejscu wśród patologii zawodowych stwierdzonych w latach 2022 - 2025 były choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa, w tym COVID-19, rozpoznawana u pracowników, wykonujących prace w kontakcie z wirusem SARS-CoV-2.

Analiza zapadalności na choroby zawodowe w Katowicach w latach 2022- 2025

VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowana jest w oparciu o art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polega na prowadzeniu działań o charakterze profilaktycznym. Działania te mają na celu zapobieganie powstawaniu zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajmowane są na wniosek zainteresowanych podmiotów/inwestorów lub w związku z wystąpieniem organów prowadzących postępowanie administracyjne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w ubiegłym roku sprawował zapobiegawczy nadzór sanitarny polegający w szczególności na:

- opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozami oddziaływania na środowisko,
- wydawaniu opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określenia zakresu raportu dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- opiniowaniu warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

1. W 2025 roku wydano 46 opinii dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów nowo wybudowanych lub adaptowanych.

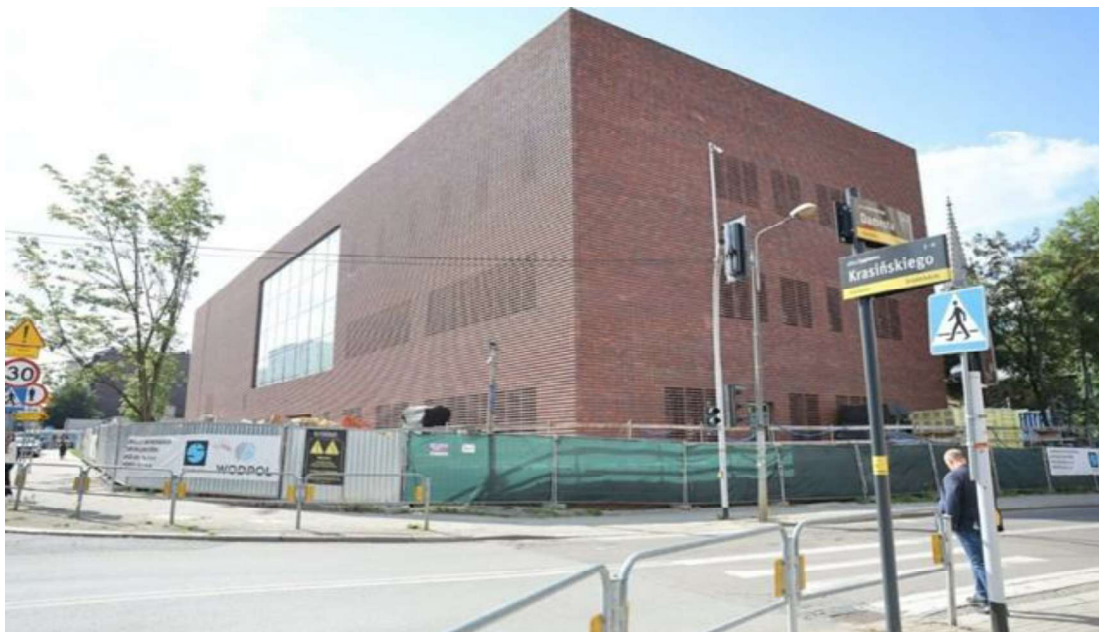
Dokonywano odbiorów obiektów różnych branż: obiekty działalności leczniczej, przedszkola, pawilony handlowo-usługowe, obiekty użyteczności publicznej; **wydano również 6 zaświadczeń na potrzeby uzyskania koncesji.**

Dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych w latach 2024-2025

Wśród najciekawszych obiektów wymienić należy:

- Stadion Miejski przy ul. Upadowej/Zalęska Hałda;
- pomieszczenia laboratorium hematologicznego przy ul. Reymonta 8-12;
- salon sprzedaży samochodów osobowych i motocykli przy ul. Bocheńskiego 66;
- budynki mieszkalne z funkcją techniczno-pomocniczą oraz usługową przy ul. Mariackiej 30, 32 i 34;
- budynek archiwum przy ul. Medyków 14;
- budynek Akademii Muzycznej z garażem podziemnym, infrastrukturą wewnętrzną i zewnętrzną oraz zagospodarowaniem terenu przy ul. Wojewódzkiej 58;
- Archiwum Państwowe w Katowicach (budowa, rozbudowa, przebudowa i remont z zagospodarowaniem terenu) przy ul. Józefowskiej 104;
- budynki mieszkalne wielorodzinne z usługami, garażami podziemnymi i towarzyszącą infrastrukturą przy ul. Modelarskiej 30, 32;
- budynek hotelu Katowice (część pomieszczeń na poziomie „-1”) przy al. Korfantego 9;
- przedszkole wraz z budynkiem usługowo-biurowym przy ul. Sielawy;
- budynek Łaźni Gwarek oraz warsztat wiertniczy (przebudowa na magazyn studyjny) przy ul. Dobrowolskiego 1.

Budynek Akademii Muzycznej (źródło: <https://katowice.naszemiasto.pl>)

Oceniając stan przygotowania obiektów do odbioru stwierdzić należy, że niezmiennie najlepiej prezentują się obiekty działalności leczniczej.

Problemy podczas kontroli wynikały, podobnie jak w latach poprzednich, głównie z faktu zgłaszania obiektów do odbioru pomimo trwających prac wykończeniowych, a nawet budowlanych. W wielu przypadkach inwestorzy nie byli w stanie przedłożyć podczas kontroli kompletu oryginałów dokumentów odbiorowych.

Stadion miejski (źródło <https://www.arena-katowice.pl>)

Wiele obiektów zrealizowanych zostało z nieistotnymi odstępstwami od zatwierzonego projektu, które nie powodowały zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, a dodatkowo każdorazowo uwzględnione były w dokumentacji powykonawczej oraz oświadczeniu kierownika budowy, poświadczane przez projektanta i inspektora nadzoru (jeśli został ustanowiony).

*Budynki mieszkalne z funkcją techniczno-pomocniczą oraz usługową przy ul. Mariackiej 30, 32 i 34
(źródło <https://tbs.katowice.pl/katowickie-tbs/katowice-srodmiescie/Rewitalizacja-i-przebudowa-kamienic/idn:50>)*

Archiwum Państwowe w Katowicach (źródło własne)

Liczba opinii dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów spadła, na co wpływ miały:

- rygorystyczne przestrzeganie wymogu, zgodnie z którym opinia sanitarna wydawana była wyłącznie w przypadku załatwienia przez inwestora niezbędnych formalności w organie administracji architektoniczno-budowlanej,
- liczne przypadki wycofania przez inwestorów wniosku o odbiór już w trakcie trwania kontroli, gdy jej przebieg wskazywał na konieczność wydania decyzji stwierdzającej niezgodność wykonania obiektu z projektem budowlanym oznaczającej sprzeciw wobec zamiaru przystąpienia do jego użytkowania,
- duża ilość wniosków niespełniających wymogów formalnych (brak decyzji o pozwoleniu na budowę, projektu budowlanego zaopiniowanego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, oświadczenia kierownika budowy o zakończeniu budowy) skutkujących wysłaniem wezwania i w przypadku nieuzupełnienia wniosku pozostawieniem go bez rozpoznania,
- zdecydowany spadek ilości złożonych wniosków wynikający z interpretacji przepisów ustawy Prawo budowlane przez organ administracji architektoniczno-budowlanej.

2. W ubiegłym roku wydano **20 opinii dotyczących konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko** - dla 1 przedsięwzięcia stwierdzono obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Liczba opinii dotyczących obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w latach 2024-2025

Do ciekawszych zaliczyć można:

- budowę zespołu czternastu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami przy ul. Konduktorskiej;
- budowę zespołu przemysłowo-magazynowo-usługowego przy ul. Obroki;
- budowę zespołu mieszkaniowego wraz z lokalami usługowymi w zabudowie wielorodzinnej z garażami przy ul. Bytkowskiej;
- modernizację części biogazowej oczyszczalni ścieków Klimzowiec;
- budowę osiedla przy ul. Korczaka i ul. Borki.

Liczba opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko nieznacznie wzrosła; jak w latach ubiegłych zdecydowana większość z nich dotyczyła przedsięwzięć, których wpływ na środowisko jest niewielki i realizowane będą zgodnie z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3. W 2025 roku wydano 3 opinie dotyczące warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Uzgodnienia dotyczyły:

- likwidacji nasypów w celu realizacji zabudowy mieszkaniowej rejonie ulic Al. Korfantego i Konduktorskiej;
- budowy kompletnej stacji odbioru osadów/odpadów dowożonych do procesu kofermentacji ul. Obrońców Westerplatte 130 (Gigablok);
- rozbudowy instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów o węzeł przyjęcia i przygotowania wsadu ul. Milowickiej (Zakład Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów).

Liczba opinii dotyczących warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w latach 2024-2025

4. W 2025 roku wydano 7 opinii dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Opinie dotyczyły m.in. obszarów:

- dzielnic południowych miasta (Piotrowice-Ochojec, Kostuchna);
- wschodniej części dzielnicy Giszowiec;
- w rejonie ul. Rzepakowej;
- w rejonie ul. Bocheńskiego;
- oś. Witosa.

Projekty miały na celu m.in.:

- zapewnienie ochrony ciągłości terenów otwartych w dolinach rzeki Mlecznej i Ślepotki poprzez powstrzymanie postępującego procesu zabudowywania dolin rzecznych, zagrażającego ich ciągłości ekologicznej oraz stwarzającego niebezpieczeństwo powodzi i zalewania wodami opadowymi;
- ustalenie zasad obsługi komunikacyjnej poprzez wyznaczenie rezerw terenu dla rozbudowy elementów układu drogowego w dzielnicach południowych i uregulowanie zasad tej rozbudowy z uwzględnieniem poprawy hierarchiczności układu drogowego;
- ustalenie zasad rozwoju lokalnych ośrodków usługowych oraz kształtowania przestrzeni publicznych;
- umożliwienie podjęcia działań inwestycyjnych w terenach objętych obowiązkiem sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego;
- przeciwdziałanie niekorzystnym przekształceniom przestrzennym i funkcjonalnym, w szczególności fragmentaryzacji i degradacji ekosystemu leśnego oraz przerwaniu ciągłości terenów przyrodniczych;
- weryfikację ustaleń planistycznych w kontekście oczekiwań władających terenami oraz potrzeb ładu przestrzennego;
- ochronę terenów przed niepożądanymi zmianami w strukturze przestrzennej;
- ustalenie przeznaczenia terenów, zasad ich zagospodarowania i zabudowy w obszarze wymagającym regulacji urbanistycznych, w tym dla ukształtowania nowej struktury urbanistycznej, uwzględniającej wymagania ładu przestrzennego, walory gospodarcze obszaru oraz jego powiązania przestrzenne.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulicy Feliksa Bocheńskiego w Katowicach uzgodniono z zaleceniem dotyczącym utrzymania terenu zieleni nieurządzonej w sąsiedztwie ogrodów działkowych przeznaczonego w projekcie planu na usługi.

Uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w latach 2024-2025

Wydano również **2 opinie** dotyczące **zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.**

5. W 2025 r. wydano 83 postanowienia dotyczące uzgodnienia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Postanowienia dotyczyły m.in.:

- budowy budynku usługowo-biurowego z częścią laboratoryjną przy ul. Żeliwnej 38;
- budowy zespołu dwóch budynków mieszkalnych z usługami przy al. Górnośląskiej;
- rozbudowy budynku administracyjno-biurowego przy ul. Panewnickiej 375;
- przebudowy, nadbudowy i rozbudowy kamienicy na klub, pomieszczenia rekreacji, sklepy i magazyny przy ul. Hallera 1;
- budowy zespołu budynków wielorodzinnych z usługami i garażami podziemnymi przy al. Korfantego 125A;
- budowy budynku administracyjno-biurowego wraz z łącznikiem do budynku sądu przy al. Korfantego;
- budowy budynku biurowo-socjalnego i halli magazynowo-produkcyjnej z wewnętrzną drogą dojazdową przy ul. Surowcowej;
- zagospodarowania dziedzińców zabytkowego osiedla Nikiszowiec;
- budowy budynku handlowo-usługowego (restauracja drive thru) przy al. Roździeńskiego 93.

Liczba postanowień zdecydowanie wzrosła w stosunku do roku ubiegłego, kiedy wydano ich 15.

IX. Interwencje mieszkańców miasta

Zgłoszenia mieszkańców dotyczące nieprawidłowości sanitarno-higienicznych stanowią istotne źródło informacji o stanie sanitarnym miasta oraz pełnią ważną rolę w systemie nadzoru sanitarnego sprawowanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach. Aktywność społeczna w tym zakresie umożliwia szybkie identyfikowanie zagrożeń dla zdrowia publicznego, które mogą występować zarówno w przestrzeni publicznej, jak i w obiektach mieszkalnych, usługowych czy użyteczności publicznej.

Z roku na rok zwiększa się liczba wniesionych przez mieszkańców Katowic interwencji. W 2025 r. roku **wniesiono** ich **588** (w roku 2024- 556). Każde zgłoszenie podlegało analizie pod kątem zasadności oraz potencjalnego wpływu na zdrowie mieszkańców, a w uzasadnionych przypadkach skutkowało podjęciem czynności kontrolnych. W przypadku potwierdzenia łamania przepisów sanitarnych wszczynano postępowanie administracyjne w celu przywrócenia właściwego stanu sanitarnego. Winnych zaniedbań karano grzywną w drodze mandatu karnego. W większości przypadków sygnalizowane nieprawidłowości nie potwierdziły się. Kontrole sanitarne potwierdziły **zasadność 222 interwencji (38%)**. Interwencje, których załatwienie nie leżało w kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej przekazane zostały organom właściwym do ich załatwienia m.in. do Powiatowego Inspektora Nadzoru Farmaceutycznego w Katowicach, Powiatowego Inspektora Weterynarii w Katowicach, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach, Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Katowicach, Śląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w Katowicach, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, Katowickich Wodociągów S.A.

Podobnie jak w roku ubiegłym mieszkańcy Katowic najczęściej składali interwencje w zakresie nieprawidłowego stanu sanitarno-porządkowego **obiektów użyteczności publicznej**. Wniesiono **274** interwencje (w roku 2024 - 270) z czego **160 (58%) było zasadnych**. Zgłaszane interwencje dotyczyły m.in. uciążliwych lokatorów oraz nieprawidłowego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych, balkonów, a w szczególności bytowania na nich gołębi, obecności insektów, nieprawidłowego stanu sanitarnego oraz nieprawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi w posesjach, uciążliwości hałasu, drgań, zapachów, nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego w obiektach strefy beauty, w obiektach użyteczności publicznej (hostele, schroniska dla bezdomnych, kluby fitness) oraz nieprawidłowej jakości wody. Przeprowadzono **289** kontroli w **186** obiektach.

Potwierdzone kontrolą nieprawidłowości dotyczyły:

16 lokali mieszkalnych, w których stwierdzono, zły stan sanitarno-higieniczny w tym zawilgocenie, duże ilości nagromadzonych odpadów, pluskwy, nieprzyjemny zapach w mieszkaniach i na klatkach schodowych oraz uciążliwe dźwięki, drgania i zapachy. W związku z tym wystosowano pisma do lokatorów, administratorów oraz wydano zalecenia doraźne, których wykonanie potwierdziły kontrole sprawdzające. Ponadto PPIS w Katowicach wydał **3 decyzje administracyjne**. Zlecono również w 3 mieszkaniach wykonanie pomiarów hałasu i drgań pochodzących z działalności klubu nocnego. W dwóch lokalach nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej dźwięku. Natomiast w jednym lokalu przedstawione wyniki nieznacznie przekraczały dopuszczalne wartości. W lokalu tym dokonano zmiany funkcji z mieszkania na biuro nieruchomości, zatem brak było podstaw do podjęcia dalszych czynności w sprawie. Pomiary drgań nie wykazały przekroczenia kryteriów w żadnym punkcie pomiarowym.

16 posesji, gdzie podczas kontroli stwierdzono bytowanie szczurów, zanieczyszczone elewacje budynków odchodami gołębi, zalegające odpady bytowo-gospodarcze. W związku z tym wydano zalecenia doraźne, których wykonanie potwierdziły kontrole sprawdzające, nałożono **1 grzywnę w drodze mandatu karnego** oraz PPIS w Katowicach wydał **4 decyzje administracyjne**.

1 schroniska dla bezdomnych kobiet, gdzie podczas kontroli stwierdzono brudne ściany i sufity, brudne podłogi i wyposażenie oraz ślady bytowania pluskiew. W związku z tym PPIS w Katowicach wydał **decyzję administracyjną**.

1 obiektu świadczącego usługi noclegowe tj. hostelu, gdzie podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny w jednym z pokoi. W związku z tym wydano zalecenia doraźne, których wykonanie potwierdziła kontrola sprawdzająca.

9 obiektów strefy BEAUTY, gdzie podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny tj. przeterminowane preparaty kosmetyczne i środki dezynfekcyjne, brak oznakowania środków dezynfekcyjnych i pojemników na odpady niebezpieczne, brudny sprzęt i wyposażenie, brak wskaźników chemicznych w pakietach sterylizacyjnych oraz brak informacji o dacie sterylizacji i terminie jego ważności, brak opracowanych i wdrożonych procedur dotyczących dezynfekcji i sterylizacji narzędzi oraz dekontaminacji powierzchni, brak umowy na odbiór i utylizację odpadów niebezpiecznych. W związku z tym nałożono **8 grzywien w drodze mandatu karnego** oraz wydano zalecenia doraźne i **1 decyzję administracyjną**.

5 obiektów sportowych, gdzie podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny ścian, sprzętu i wyposażenia. W związku z tym wydano zalecenia doraźne, których

wykonanie potwierdziły kontrole sprawdzające, nałożono **2 grzywny w drodze mandatu karnego** oraz PPIS w Katowicach wydał **2 decyzje administracyjne**.

W roku 2025 odnotowano **14 interwencji dotyczących jakości wody** przeznaczonej do spożycia. Zgłoszone nieprawidłowości dotyczyły nieakceptowalnej barwy wody, nieodpowiedniego zapachu, obecności w wodzie osadu i żelaza, nieprawidłowych parametrów mikrobiologicznych wody. Wszystkie zgłoszone interwencje zostały rozpatrzone zgodnie z kompetencjami. Na podstawie wykonanych badań laboratoryjnych stwierdzono, że 4 zgłoszone interwencje były zasadne (10 interwencji było niezasadnych) dot. to budynków mieszczących się przy ul. Katowickiej 44a, Nowej 4, Ziołowej 43 i Karoliny 5. Przekroczenia parametrów jakości wody występowały głównie w instalacjach wewnętrznych budynków. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach zwracał się każdorazowo do zarządców budynków o podjęcie działań naprawczych zmierzających do poprawy jakości wody. Przesłane do PPIS w Katowicach wyniki badań wody potwierdziły skuteczność podjętych działań naprawczych.

W 2025 roku do PPIS w Katowicach wniesiono **263** interwencje w sprawach nieprawidłowości zaobserwowanych w **objektach produkcji i obrotu żywnością oraz zakładach żywienia zbiorowego**. (w roku 2024 – 233), z czego **49 (19%)** było **zasadnych**. W toku prowadzonych postępowań administracyjnych nałożono **62 grzywny w drodze mandatu karnego**, wydano **6 decyzji nakazujących** poprawę i usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz **1 decyzję zakazującą wprowadzania środków spożywczych** do obrotu handlowego ze względu na nieprawidłową jakość zdrowotną. Dotyczyło to sklepu cukierniczno-piekarniczego, gdzie przechowywano środki spożywcze niezgodnie z zaleceniami producenta oraz oferowano je do sprzedaży niezgodnie z decyzją zatwierdzającą zakład.

Kwestionowano m.in.:

- oferowanie do sprzedaży i konsumpcji środków spożywczych oraz posiłków o niewłaściwej jakości zdrowotnej,
- oferowanie do sprzedaży środków spożywczych po upływie terminów przydatności do spożycia i dat minimalnej trwałości,
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny i techniczny pomieszczeń, urządzeń i sprzętów,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych,
- niehigieniczną formę sprzedaży środków spożywczych,
- niewłaściwą gospodarkę odpadami.

W związku z interwencjami do badań laboratoryjnych pobrano **32 próby**, które przebadano w następujących kierunkach: zanieczyszczeń biologicznych, zanieczyszczeń mikotoksynami, oceny organoleptycznej, zawartości substancji dodatkowych, zanieczyszczeń mikrobiologicznych gotowych posiłków, rąk pracowników, powierzchni blatów produkcyjnych oraz powierzchni sprzętów kuchennych, migracji globalnej materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Żadnej próby nie kwestionowano.

PPIS w Katowicach w roku 2025 rozpatrzył ogółem **21** interwencji, w tym **18** wniosków dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego oraz nieodpowiedniej realizacji obowiązujących procedur w **podmiotach leczniczych** oraz **3** wnioski **dotyczące transportu medycznego** w zakresie nieprawidłowości w trakcie przewozu krwi i preparatów krwiopochodnych, z czego **8 było zasadnych (38%)**. Zgłoszenia dotyczyły brudnych powierzchni pomieszczeń i wyposażenia oraz nieprzestrzegania procedur dekontaminacji rąk, wyrobów medycznych, wyposażenia, stosowania środków ochrony indywidualnej i postępowania z odpadami medycznymi.

Przeprowadzono kontrole sanitarne potwierdziły zasadność zgłoszonych zarzutów w 1 szpitalu, 2 ambulatoriach, 1 laboratorium medycznym, 2 indywidualnych praktykach lekarskich, 1 zakładzie rehabilitacji leczniczej i 1 placówce zajmującej się transportem medycznym. We wszystkich przypadkach wydano zalecenia pokontrolne oraz wszczęto postępowanie administracyjne mające na celu poprawę bieżącego stanu sanitarnego. Ponadto **osoby odpowiedzialne ukarano grzywną w drodze mandatu karnego**. PPIS w Katowicach wydał również **2 decyzje administracyjne** na rzecz 1 ambulatorium i 1 zakładu rehabilitacji leczniczej. Na rzecz ambulatorium Gabinet „Vitalea” ul. Staromiejska 13A wydano **decyzję z natychmiastowym terminem wykonania zarządzeń** w zakresie zapewnienia prawidłowej realizacji procedury dekontaminacji rąk oraz postępowania z odpadami medycznymi. W tym samym czasie kierownik obiektu podjął decyzję o zakończeniu udzielania świadczeń zdrowotnych.

W 2025 roku zwiększyła się liczba zgłoszeń w sprawach naruszeń sanitarnych w **placówkach oświatowo-wychowawczych oraz domach studenta**. Rozpatrzono łącznie **18** wniosków (2024-15), w tym **4 (22%)** były uzasadnione. Zgłoszone nieprawidłowości dotyczyły: w żłobkach przyjmowania do placówek dzieci z objawami infekcji, korzystania przez dzieci ze smoczków i butelek innych dzieci oraz nieprawidłowej pielęgnacji; w przedszkolach i szkołach podstawowych: występowania wszawicy, nieprzestrzegania zasad higieny w zakresie

nieregularnego mycia rąk przez dzieci i personel, nieprawidłowego wietrzenia sal, braku opracowanych procedur postępowania w przypadku stwierdzenia chorób zakaźnych wśród dzieci, a także nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń sanitarnych; na uczelniach wyższych: złych warunków zaplecza sanitarnego przy sali gimnastycznej, obecności gryzoni; domach studenta: zbyt małej ilości urządzeń pralniczych w stosunku do liczby mieszkańców, braku orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych u osób sprzątających obiekt w tym sprzątających kuchnie podręczne, nieprawidłowego mycia i dezynfekcji pomieszczeń.

Przeprowadzone kontrole sanitarne potwierdziły **zasadność 4** złożonych wniosków, które dotyczyły 2 przedszkoli i 1 szkoły podstawowej, gdzie potwierdzono wystąpienie zachorowań na wszawicę oraz 1 domu studenta, w którym potwierdzono zepsute urządzenia pralnicze. W związku z powyższym w pierwszym przypadku PPIS w Katowicach zalecił zintensyfikowanie działań edukacyjnych rodziców w zakresie zwalczania i profilaktyki wszawicy oraz w miarę możliwości przeprowadzenia profilaktycznych przeglądów czystości skóry głowy i włosów dzieci i uczniów przez pielęgniarkę środowiska szkolnego oraz poinformował o możliwości skorzystania z materiałów informacyjnych na temat wszawicy w tym broszurek i ulotek znajdujących się na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarно – Epidemiologicznej w Katowicach (www.gov.pl).

W drugim przypadku kontrola w domu studenta potwierdziła, że na 8 urządzeń pralniczych 2 były sprawne, 4 przekazano do naprawy, a 2 do kasacji. Jednakże przedłożony Regulamin Domu Studenta nie wskazywał na konieczność zapewnienia mieszkańcom pralek. Dom studenta składa się z jednoosobowych pokoi wyposażonych w łazienki z umywalkami i brodzikami, w których istnieje możliwość przeprowadzania ręcznych przepierek oraz wysuszenia odzieży na balkonach przynależnych do pokoi i w wyodrębnionym pomieszczeniu suszarni. Ponadto w trakcie kontroli ustalono, że studenci informowani byli o możliwości wyprania odzieży w pralniach sąsiednich domów studenta lub pralniach zewnętrznych.

W odniesieniu do katowickich **zakładów pracy** w 2025 r. wpłynęło **12** wniosków wniesionych przez pracowników, mieszkańców oraz anonimowo.

Rozpatrzone wnioski dotyczyły warunków zdrowotnych środowiska pracy, braku orzeczeń lekarskich pracowników, nieprawidłowego stanu sanitarno - higienicznego pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno - sanitarnych.

Przeprowadzone kontrole w 1 przypadku potwierdziły zarzuty ujęte w interwencji, nie wydano decyzji administracyjnej, ponieważ w toku czynności kontrolnych strona doprowadziła do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczenie toalety.

W 2 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości w innym zakresie (nie ujętym w treści interwencji) - wydano **2 decyzje administracyjne**.

X. Działalność w zakresie promocji zdrowia i komunikacji społecznej

Działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia realizowane w 2025 r. przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Katowicach wynikały z zapisów art. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministerstwa Zdrowia oraz założeń Narodowego Programu Zdrowia, a także z aktualnej sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych mieszkańców miasta Katowice. Pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej PSSE w Katowicach prowadzili działania programowe i nieprogramowe, obejmujące akcje, kampanie i przedsięwzięcia edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, kadry pedagogicznej, rodziców, pracowników ochrony zdrowia oraz ogółu społeczeństwa. Celem działań było promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych oraz zwiększanie świadomości czynników ryzyka chorób. Działania koncentrowały się na realizacji programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, prowadzeniu zajęć edukacyjnych i poradnictwa, organizacji szkoleń oraz opracowywaniu i upowszechnianiu materiałów informacyjno-edukacyjnych. W ramach diagnozy przedsięwzięć prozdrowotnych w placówkach nauczania i wychowania oraz monitorowania programów prozdrowotnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej w 2025 przeprowadzili 204 wizytacje. Zasięg działań edukacyjnych był znaczący, co potwierdza zasadność ich dalszej realizacji na terenie miasta Katowice. Działaniami edukacyjnymi objęto ponad 414813 osób.

1. Realizacja programów w obszarze promocji zdrowia i zapobiegania chorobom zależnym od stylu życia.

- Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne” był realizowany w przedszkolach i skierowany do dzieci w wieku 5–6 lat, ich rodziców oraz opiekunów. Celem programu było zwiększenie wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz kształtowanie prawidłowych nawyków

żywnościowych. Program realizowano we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W ramach programu wykorzystywano m.in. publikację edukacyjną „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”, animowany film edukacyjny oraz scenariusze zajęć przeznaczone dla nauczycieli i dzieci sześciolletnich. Informacje o programie oraz materiały edukacyjne były dostępne na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/psse-katowice/ekologiczny-program-dla-przedszkoli-pt-skad-sie-biora-produkty-ekologiczne>.

W roku szkolnym 2024/2025 program zrealizowano w 67 placówkach przedszkolnych. Programem objęto 9932 dzieci oraz ich rodziców. W ciągu roku publikowano również materiały informacyjne w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej, które dotarły do 2173 odbiorców. W wielu placówkach program został rozszerzony o dodatkowe działania edukacyjne, w tym m.in. wycieczki do sklepów z żywnością ekologiczną, zajęcia kulinarne, pokazy multimedialne, wycieczki do ogródków działkowych, degustacje, zajęcia dotyczące kaloryczności posiłków oraz uprawy warzyw w przedszkolnych ogródkach. Organizowano również konkursy, zabawy ruchowo-muzyczne oraz zajęcia edukacyjne związane ze zdrowym odżywianiem. Podczas realizacji programu dzieci zapoznawały się z podstawowymi informacjami dotyczącymi pracy rolnika i pszczelarza. Realizacja programu w wielu placówkach odbywała się przy wsparciu lokalnych instytucji i podmiotów, lokalnych sprzedawców i ogrodników, gospodarstw ekologicznych, pszczelarzy, lokalnych przedsiębiorców.

Klub Zdrowego Przedszkolaka. Warsztaty w Przedszkolu nr 41 z Oddziałami Integracyjnymi w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 10 w Katowicach

- Program „Trzymaj Formę”

W 2025 r. zrealizowano XVIII edycję ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj Formę”, współorganizowanego z Polską Federacją Producentów Żywności Związek Pracodawców. Program obejmował treści dotyczące odpowiedzialnych zakupów, segregacji odpadów oraz niemarnowania żywności. Działania programowe skierowane były do uczniów klas V–VIII szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów.

Celem programu była edukacja zdrowotna oraz trwale kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej, ze szczególnym uwzględnieniem zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.

W roku szkolnym 2024/2025 adresatami pośrednimi programu byli koordynatorzy szkolni, w tym nauczyciele oraz pielęgniarki medycyny szkolnej. Program realizowany był metodą projektu, co pozwalało na wykraczanie poza podstawę programową oraz standardowe programy nauczania. Informacje o programie oraz materiały edukacyjne były dostępne na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/psse-katowice/programy>. Na potrzeby programu funkcjonowała również dedykowana strona internetowa: <https://www.trzymajforme.pl>. Dodatkowym działaniem w ramach programu był ogólnopolski „Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia”, w którym mogli uczestniczyć także uczniowie szkół niebiorących udziału w programie. Do II etapu konkursu zorganizowanego na terenie PSSE w Katowicach zakwalifikowało się 2 uczniów z katowickich szkół podstawowych. W programie uczestniczyło 18971 uczniów, rodziców i realizatorów. W trakcie roku prowadzono również działania informacyjne w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej, które dotarły do 5218 odbiorców.

- Światowy Dzień Zdrowia

W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia, które w 2025 roku przebiegały pod hasłem „Zdrowe początki, pełna nadziei przyszłość” przeprowadzono akcję informacyjną skierowaną do dzieci i młodzieży z katowickich placówek nauczania, wychowania i opieki, kadry pedagogicznej oraz pracowników służby zdrowia. Informacje dotyczące tematyki Hasła Roku zostały zamieszczone na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Katowicach. Zgodnie ze stanowiskiem Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) temat Hasła Roku 2025 koncentrował się na zapewnieniu zdrowia od najmłodszych lat, ponieważ odpowiedni start w życie ma kluczowy wpływ na zdrowie i jakość życia w przyszłości.

Prowadzono działania promocyjno-informacyjne za pośrednictwem mediów społecznościowych. Łącznie działaniami informacyjnymi objęto 54120 mieszkańców miasta Katowice.

- Działania z zakresu profilaktyki nikotynowej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach realizuje cyklicznie działania profilaktyczne oraz kampanie społeczne związane z tematyką profilaktyki antytytoniowej:

a) w ramach Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja) oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu (trzeci czwartek listopada) zamieszczano informacje dotyczące szkodliwości palenia tytoniu w mediach społecznościowych. Materiały informacyjne, w tym prezentacje multimedialne dotyczące zagrożeń zdrowotnych związanych z używaniem wyrobów nikotynowych, zostały również przekazane do szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu miasta Katowice celem wykorzystania przez nauczycieli w bieżącej pracy dydaktycznej. Łączna liczba odbiorców 32800.

*Światowy Dzień Rzucania Palenia. Pogadanka w Szkole Podstawowej nr 19
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 27 w Katowicach*

b) w ramach profilaktyki palenia tytoniu przeprowadzono szereg zajęć edukacyjnych dotyczących szkodliwości palenia tradycyjnych papierosów oraz e-papierosów.

W związku z narastającym problemem używania przez dzieci i młodzież wyrobów nikotynowych, w szczególności e-papierosów oraz tytoniu podgrzewanego (np. GLO, IQOS), szkoły zgłaszały zapotrzebowanie na realizację zajęć edukacyjnych przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej PSSE w Katowicach. Podczas prowadzonych zajęć

szczególony nacisk kładziono na negatywne skutki zdrowotne palenia papierosów i e-papierosów. W roku szkolnym 2024/2025 dodatkowo rozszerzono tematykę zajęć o zagrożenia zdrowotne wynikające z używania woreczków nikotynowych oraz snusów. W realizowanych działaniach edukacyjnych uczestniczyli uczniowie w wieku 12–19 lat. Na potrzeby zajęć opracowano i wykorzystywano prezentacje edukacyjne wzorowane na materiałach przygotowanych przez Ministerstwo Zdrowia.

Ponadto pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej prowadzili wykłady oraz działania informacyjno-edukacyjne skierowane do młodzieży i osób dorosłych, a także organizowali stoiska edukacyjne podczas wydarzeń miejskich na terenie Katowic. Odwiedzający stoiska mieli możliwość zapoznania się z konsekwencjami zdrowotnymi palenia tytoniu oraz używania innych wyrobów nikotynowych, m.in. poprzez prezentacje materiałów edukacyjnych i pomiary zawartości tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Stoiska edukacyjne PSSE w mieście Katowice odwiedziło ok 4000 osób.

- „Czyste powietrze wokół nas”

Głównym celem Programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. Program ma za zadanie: wykształcić umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymów, zwiększyć wrażliwość dzieci na szkodliwość dymu papierosowego, zwiększyć poziom wiedzy na temat skutków palenia papierosów, zwiększyć wrażliwość dzieci na miejsca, w których mogą być narażone na dym tytoniowy. Program realizowało 67 przedszkoli, edukacją objęto około 10668 odbiorców.

- „Bieg po zdrowie”

Program skierowany był do dzieci w wieku 9–10 lat, ich nauczycieli oraz rodziców. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwości palenia papierosów, a także kształtowanie postaw sprzyjających prowadzeniu zdrowego stylu życia. Program koncentruje się na przekazywaniu wiedzy dotyczącej zachowań prozdrowotnych oraz rozwijaniu umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji zdrowotnych. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu „Bieg po zdrowie” zgłosiło się 37 placówek oświatowych. Informacje dotyczące programu oraz materiały edukacyjne były dostępne na stronie internetowej PSSE w Katowicach. W programie „Bieg po zdrowie” wzięli udział uczniowie klas czwartych katowickich szkół podstawowych -

2069 oraz ich rodzice i opiekunowie. W trakcie roku prowadzono również działania informacyjne w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej PSSE w Katowicach, które dotarły do 1249 odbiorców.

2. Skutki zdrowotne zażywania nowych substancji psychoaktywnych

- Smak życia czyli debata o dopalaczach

Celem programu jest profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu nowych substancji psychoaktywnych (NSP) w środowisku dzieci i młodzieży. Program ma za zadanie dostarczyć młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami. Program bazuje na metodach aktywizujących, a jego zaletą jest uniwersalność, elastyczność oraz prostota zastosowania. W realizację programu zaangażowało się 37 szkół podstawowych z Katowic. Łącznie w programie wzięło udział 2597 odbiorców, głównie uczniów w wieku 13-15 lat oraz ich rodziców i opiekunów. W ramach omawianej tematyki w mediach społecznościowych zamieszczono/udostępniono 14 postów, które obejrzało 1755 osób.

- Program ARS, czyli jak dbać o miłość?

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość” realizowany był na terenie miasta Katowice jako działanie z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu oraz innych substancji psychoaktywnych. Głównym celem programu jest edukacja młodzieży szkół ponadpodstawowych w zakresie zdrowotnych i społecznych skutków używania substancji psychoaktywnych. Uczestnicy programu zdobywali wiedzę dotyczącą wpływu spożywania alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych na relacje międzyludzkie, zdrowie oraz możliwości podejmowania istotnych wyborów życiowych. Istotnym elementem programu było kształtowanie postaw odpowiedzialności w kontekście przyszłych ról rodzicielskich, a także zwiększanie świadomości na temat szkodliwego wpływu używania substancji psychoaktywnych przez kobiety w ciąży na zdrowie ich potomstwa. Informacje dotyczące programu oraz materiały edukacyjne były dostępne na stronie internetowej PSSE w Katowicach. Realizację programu zadeklarowało 26 szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Katowice, a działaniami edukacyjnymi objęto 3116 uczniów i ich rodziców.

W ramach obchodów Światowego Dnia FAS (Płodowy Zespół Alkoholowy), przypadającego 9 września, przygotowano i opublikowano w mediach społecznościowych materiały informacyjne

mające na celu zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej negatywnych skutków spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży – 678 odbiorców.

- Nowe narkotyki nowe zagrożenia

Pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Katowicach, w ramach działań mających na celu ograniczanie zjawiska występowania nowych substancji psychoaktywnych, tzw. „dopalaczy”, realizowali działania edukacyjno-profilaktyczne skierowane do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. W ramach prowadzonych działań:

- a) przeprowadzono 7 zajęć edukacyjnych z zakresu profilaktyki używania nowych substancji psychoaktywnych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych z terenu miasta Katowice, w których wzięło udział 140 osób;
- b) w ramach akcji „Bezpieczne Wakacje 2025” prowadzono zajęcia edukacyjne z zakresu zapobiegania używaniu substancji psychoaktywnych;
- c) publikowano materiały edukacyjno-informacyjne w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Katowicach. Łączna liczba odbiorców 28109.

Dodatkowo pracownicy Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej uczestniczyli w piknikach oraz wydarzeniach prozdrowotnych organizowanych na terenie miasta Katowice. Podczas wydarzeń funkcjonowały stoiska informacyjno-edukacyjne, na których prezentowano m.in. narkogogle obrazujące zaburzenia percepcji po zażyciu narkotyków oraz walizki edukacyjne ukazujące skutki zdrowotne stosowania nowych substancji psychoaktywnych. Na stoiskach informacyjnych rozdawano ulotki i materiały edukacyjne dotyczące zagrożeń wynikających z używania nowych substancji psychoaktywnych. Działaniami edukacyjnymi objęto ok. 4000 mieszkańców miasta Katowice.

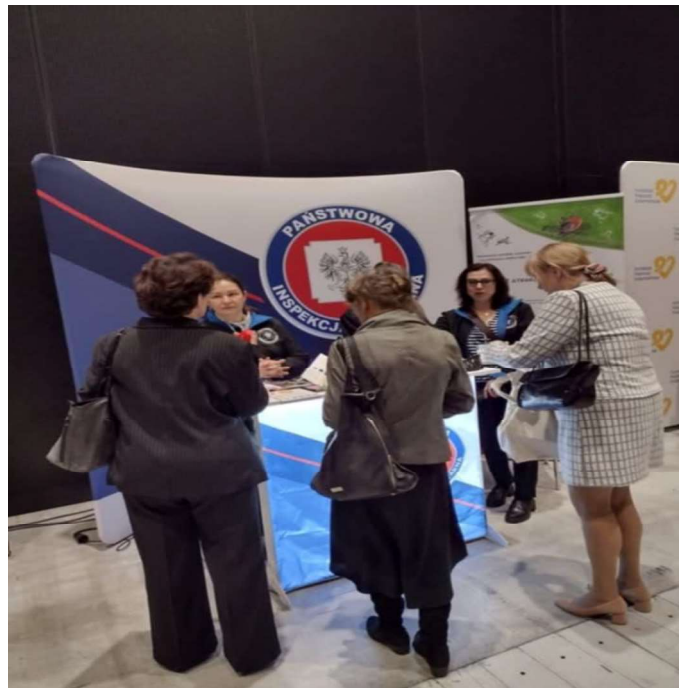
3. Programy i interwencje profilaktyki chorób onkologicznych

W 2025 r. realizowano zadania z zakresu profilaktyki chorób onkologicznych. Głównymi adresatami działań edukacyjnych byli mieszkańcy miasta Katowice, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół, ich rodziców, opiekunów oraz kadry pedagogicznej. Wiodącym celem prowadzonych działań było kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie i życie własne oraz swojego otoczenia w ramach profilaktyki nowotworów, zarówno u kobiet, jak i u mężczyzn. W ramach działań edukacyjnych opracowano i udostępniano materiały informacyjno-edukacyjne, w tym:

- a) infografiki dotyczące zasad prawidłowego odżywiania w chorobach nowotworowych, przygotowane m.in. w ramach obchodów Dnia Walki z Rakiem oraz kampanii „Różowy Październik” i „MOVEMBER”;
- b) infografiki poświęcone zależności pomiędzy spożywaniem alkoholu a ryzykiem rozwoju chorób nowotworowych;
- c) materiały edukacyjne z zakresu profilaktyki raka piersi;
- d) materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki raka jąder;
- e) infografiki poświęcone zagadnieniom psychoonkologii;
- f) infografiki prezentujące rolę aktywności fizycznej w profilaktyce chorób nowotworowych;
- g) materiały edukacyjne dotyczące znaczenia badań cytologicznych w profilaktyce raka szyjki macicy.

Materiały edukacyjne z zakresu profilaktyki chorób onkologicznych były udostępniane w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Katowicach, m.in. w ramach obchodów Światowego Dnia Onkologii oraz kampanii informacyjnych dotyczących nowotworów kobiecych i męskich. Działaniami edukacyjnymi objęto 14677 mieszkańców miasta Katowice.

W ramach profilaktyki chorób onkologicznych zespół Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej PSSE w Katowicach koordynował i realizował programy edukacyjne ukierunkowane na podnoszenie świadomości zdrowotnej społeczeństwa.

XVII Ogólnopolski kongres Kobiet. Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.

- „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”, ma na celu zmniejszenie występowania raka szyjki macicy oraz ograniczenie umieralności z powodu tej choroby. Celem głównym programu jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy, natomiast cele szczegółowe obejmują:

- a) zwiększenie wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy oraz roli HPV w jego powstawaniu;
- b) kształtowanie świadomości dotyczącej czynników zwiększających ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy;
- c) motywowanie kobiet do regularnego i systematycznego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie;
- d) przygotowanie dzieci i młodzieży do pełnienia roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym;
- e) dostarczenie informacji o świadczeniodawcach realizujących badania cytologiczne. Program adresowany jest do młodzieży szkół ponadpodstawowych, a także do kadry pedagogicznej. Wprowadzenie edukacji prozdrowotnej w zakresie raka szyjki macicy do szkół przyczynia się do podniesienia poziomu wiedzy zdrowotnej młodzieży oraz kształtowania postaw sprzyjających profilaktyce zdrowotnej.

Szkolenie z metodyki programu zostało przeprowadzone w formie zdalnej przez Fundację „Gwiazda Nadziei”. Na szkoleniu wykłady wygłosili specjaliści, którzy przekazali wiedzę merytoryczną z zakresu profilaktyki raka szyjki macicy oraz zakażeń HPV.

Program posiada dedykowaną stronę internetową www.pierwszykrok.edu.pl oraz materiały informacyjne publikowane w mediach społecznościowych.

Dodatkowo przeprowadzono wsparcie metodyczne dla nowych realizatorów programu.

Program „Wybierz życie pierwszy krok zrealizowano w 35 szkołach ponadpodstawowych. Edukacją objęto 5385 uczniów i rodziców.

- Profilaktyka promieniowania UV – „Łap słońce z głową”

Działania informacyjno-edukacyjne z zakresu profilaktyki promieniowania UV realizowane na terenie miasta Katowice pod hasłem „Łap słońce z głową” obejmowały upowszechnianie informacji oraz materiałów edukacyjnych za pośrednictwem mediów społecznościowych (Facebook, Instagram i Platformie X) oraz stronie internetowej PSSE w Katowicach. Popularyzacja treści merytorycznych w mediach uzyskała 15497 odbiorców.

Publikowane treści merytoryczne miały na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej w zakresie zagrożeń wynikających z nadmiernej ekspozycji na promieniowanie ultrafioletowe. Celem szczegółowym działań była edukacja dzieci i młodzieży szkolnej, rodziców, kadry pedagogicznej oraz mieszkańców Katowic w zakresie zasad ochrony skóry przed promieniowaniem UV oraz profilaktyki chorób skóry, w tym nowotworów. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do podmiotów współpracujących, a także realizowano działania edukacyjne podczas wydarzeń plenerowych oraz na piknikach rodzinnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 9063 mieszkańców Katowic, przyczyniając się do wzrostu świadomości zdrowotnej w zakresie bezpiecznych zachowań związanych z ekspozycją na promieniowanie UV.

- Program „Znamię? Znam je!”

Celem głównym programu „Znamię? Znam je!” realizowanego na terenie miasta Katowice jest upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy na temat profilaktyki czerniaka skóry oraz wskazywanie czynników ryzyka związanych z jego rozwojem. Program koncentruje się na kształtowaniu odpowiednich postaw prozdrowotnych, zwiększaniu świadomości zagrożeń oraz promowaniu odpowiedzialnych zachowań w zakresie ochrony skóry. W ramach zajęć edukacyjnych uczestnicy zdobywają umiejętności samobadania skóry oraz rozpoznawania zmian skórnych o charakterze podejrzanym, zgodnie z zasadami ABCDE czerniaka. Informacje o programie rozpowszechniano za pośrednictwem mediów społecznościowych PSSE w Katowicach. Wsparcie realizacji programu obejmowało szkolenie metodyczne dla realizatorów oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych w formie tradycyjnej i elektronicznej. Działania informacyjno-edukacyjne prowadzone w ramach programu przyczyniły się do zwiększenia poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży oraz promowania wczesnego wykrywania zmian nowotworowych skóry. Program został zrealizowany w 37 szkołach ponadpodstawowych z terenu Katowic. Edukacją łącznie objęto 3372 uczniów i rodziców.

4. Działania w zakresie chorób zakaźnych

- Profilaktyka HIV/AIDS

W ramach realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS w 2025 roku na terenie miasta Katowice prowadzone były działania edukacyjno-informacyjne, których głównym celem było zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej

mieszkańców w zakresie HIV/AIDS oraz kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób żyjących z HIV. Odbiorcami działań byli uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, pracownicy ochrony zdrowia, pacjenci korzystający ze świadczeń zdrowotnych, pracownicy firm oraz ogół mieszkańców Katowic. Działania miały charakter powszechny i były kierowane do różnych grup wiekowych oraz zawodowych. Realizacja celów programu odbywała się poprzez:

- a) organizację obchodów Światowego Dnia Pamięci Zmarłych na AIDS;
- b) organizację obchodów Światowego Dnia AIDS;
- c) dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych;
- d) opracowywanie i publikację postów oraz grafik dotyczących profilaktyki HIV/AIDS i testowania w kierunku HIV w mediach społecznościowych;
- e) promocję kampanii społecznych dotyczących profilaktyki HIV/AIDS w mediach społecznościowych.

Wszystkie wymienione działania miały charakter informacyjno-edukacyjny i przyczyniły się do zwiększenia świadomości zdrowotnej mieszkańców Katowic w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV oraz przeciwdziałania stygmatyzacji osób żyjących z HIV. Łącznie działaniami objęto 15251 osób.

Światowy Dzień AIDS. Prelekcja w Zespole Szkół Gastronomicznych i Przemysłu Spożywczego – Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Katowicach.

- Program „Podstępne WZW”

Celem programu „Podstępne WZW”, realizowanego na terenie miasta Katowice, było uświadamianie młodzieży szkolnej zagrożeń wynikających z zakażeń wirusami zapalenia wątroby typu A, B i C (HAV, HBV, HCV) oraz zwrócenie uwagi na znaczenie profilaktyki zakażeń krwiopochodnych. Program koncentrował się na przekazywaniu wiedzy dotyczącej dróg zakażenia wirusami zapalenia wątroby, zasad zapobiegania zakażeniom, w tym w kontekście wykonywania zabiegów medycznych, kosmetycznych oraz przerwania ciągłości tkanek. Szczególną uwagę zwracano na charakterystykę zakażeń wirusami HBV i HCV, które często przebiegają bezobjawowo, a także na znaczenie profilaktyki WZW typu A, zwłaszcza w związku z podróżami do regionów endemicznego występowania wirusa HAV. Materiały edukacyjne programu, w tym prezentacje multimedialne, poradniki, spoty edukacyjne, karty pracy oraz ankiety, były udostępniane w formie elektronicznej za pośrednictwem strony internetowej <https://edu.gwiazdanadziei.pl/podstepne-wzw/> oraz dystrybuowane w wersji papierowej w placówkach oświatowych. W roku szkolnym 2024/2025 program zrealizowano w 37 katowickich szkołach ponadpodstawowych. Działania edukacyjne realizowano wśród 5282 uczniów i rodziców. Promowano program w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram, Platforma X) – 998 odbiorców.

- Wirusosochrona

Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna realizowana była w klasach I-III w szkołach podstawowych na terenie Katowic. Celem akcji było wzmocnienie działań przeciwepidemicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych poprzez przeprowadzenie zajęć profilaktycznych dla najmłodszych uczniów, przypominających o przestrzeganiu podstawowych zasad higieny oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia się wirusów. W trakcie zajęć dzieci mogły pogłębić wiedzę z zakresu zapobiegania chorobom zakaźnym przenoszonym drogą kropelkową, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki COVID-19 i grypy. Każda szkoła przystępująca do akcji otrzymała elektroniczny pakiet materiałów edukacyjnych między innymi: plakat opracowany na potrzeby realizacji akcji, ulotki, tablicę edukacyjną z krzyżówką, kolorowanek. Edukacją objęto 4154 dzieci.

5. Promocja szczepień ochronnych

W 2025 roku włączyliśmy się w kampanie:

- a) Mamo, Tato – pamiętajcie o moich szczepieniach, której celem jest przekazywanie rzetelnej wiedzy na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, aby w przyszłości pomogła młodym osobom, rodzicom w racjonalnym podejmowaniu decyzji odnośnie szczepień.
- b) Kampania informacyjno-edukacyjna „Jesień bez infekcji”, której celem była promocja szczepień ochronnych przeciwko chorobom infekcyjnym, nasilającym się w sezonie jesienno-zimowym (grypa, covid-19, RSV, krztusiec, pneumokoki). Kampania obejmowała trzy grupy adresatów: seniorów, kobiety w ciąży oraz pracowników i pracodawców.
- c) Ogólnopolska kampania społeczna „Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy? Sprawdź!”. Celem kampanii było zwiększenie świadomości społecznej na temat gruźlicy – choroby, która mimo postępu medycyny wciąż stanowi istotne zagrożenie zdrowia publicznego. Działania kampanijne mają również na celu obalenie mitów i stereotypów związanych z gruźlicą oraz promowanie profilaktyki i wczesnej diagnostyki.

Stoisko promocji zdrowia podczas XIV Festiwalu Organizacji Pozarządowych. Katowice, Park Powstańców Śląskich.

- d) Ogólnopolska kampania „Jedno szczepienie – podwójna ochrona” – akcja skierowana do kobiet w ciąży. Głównym celem szczepienia jest ochrona noworodków i niemowląt w pierwszych miesiącach życia przed zachorowaniem i hospitalizacją z powodu krztuśca. Akcję prowadzono głównie w aptekach, gabinetach ginekologicznych i przychodniach POZ.
- e) Program bezpłatnych szczepień przeciw HPV w szkołach – Z inicjatywy Fundacji OFF School oraz Instytutu Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej 2025 r. PPIS w Katowicach uczestniczył debacie pn. Okrągły Stół dot. HPV. Wydarzenie zrealizowano w ramach projektu „HPV Free” pod patronatem Ministra Zdrowia, Ministra Edukacji oraz Rzecznika Praw Dziecka. Celem spotkania było umożliwienie wzajemnego wysłuchania i wymiany pomysłów dot. promocji szczepień p/HPV.
- Działaniami związanymi z promocją szczepień ochronnych objęto 49840 odbiorców.

6. Inne działania w ramach edukacji zdrowotnej

1. EFSA - po raz kolejny włączyliśmy się w kampanie informacyjne organizowane przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności:
- a) #Safe2EatEU – celem kampanii jest zwiększanie świadomości na temat bezpieczeństwa żywności w Europie. Kampania ma pomagać w zrozumieniu, jak podejmować świadome decyzje dotyczące tego, jaką żywność kupować i spożywać oraz z jakich produktów spożywczych korzystać w bezpieczny i zdrowy sposób każdego dnia.
- b) #PlantHealth4Life – kampania społeczna zwracająca uwagę na szczególnie związek między zdrowiem roślin a naszym codziennym życiem. Szkodniki i choroby roślin wpływają na bezpieczeństwo żywnościowe, gospodarkę i środowisko. To właśnie z tego powodu zdrowe rośliny są kluczowe dla produkcji zdrowej żywności oraz zadbania o zrównoważoną przyszłość. Celem działań jest zwiększenie świadomości społecznej, że troska o zdrowie roślin to inwestycja w zdrowie ludzi i całego środowiska.
- Działania były prowadzone głównie w mediach społecznościowych – 7870 odbiorców.
2. Profilaktyka zatruc grzybami – „Bezpieczne grzybobranie z PSSE w Katowicach” – akcja dotycząca bezpieczeństwa związanego ze zbieraniem, przetwarzaniem i spożywaniem grzybów. W ramach akcji prowadzono działalność edukacyjną podczas eventów i festynów. W okresie od wiosny do jesieni systematycznie zamieszczano posty w mediach społecznościowych. Treści wszystkich publikacji zostały poddane recenzji merytorycznej Polskiego Towarzystwa Mykologicznego. Działaniami objęto ponad 18000 odbiorców.

3. Profilaktyka chorób odkleszczowych – na terenie województwa śląskiego kontynuowano kampanię informacyjną dotyczącą profilaktyki chorób odkleszczowych „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”. Celem kampanii jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, edukacja w zakresie prawidłowego usuwania kleszcza, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze, zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. W ramach działań prowadzono prelekcje, warsztaty, organizowano eventy i festyny, zamieszczano posty w mediach społecznościowych. Odbiorcami akcji było 39185 osób.
4. Lekki tornister – profilaktyka wad postawy. Celem akcji skierowanej do uczniów klas I-III szkół podstawowych, nauczycieli i rodziców było przekazanie informacji dotyczących właściwej postawy ciała, prawidłowego noszenia tornistra i dostosowania jego wagi do masy ciała dziecka. W ramach zadania prowadzono warsztaty na podstawie autorskiego scenariusza pod tytułem „Mój kręgosłup – moje zdrowie”. Przez cały październik we współpracy z Sekcją Higieny Dzieci i Młodzieży prowadzono badania w zakresie oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii oraz dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. Działaniami objęto 28732 osób (uczniów, rodziców, nauczycieli).
5. Profilaktyka antybiotykooporności – Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach – celem akcji jest promowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego stosowania antybiotyków, zwiększenie świadomości w zakresie zagrożenia jakim jest antybiotykooporność oraz promowanie rozważnego przepisywania antybiotyków przez lekarzy.

Akcja „Go Blue for AMR” w PSSE w Katowicach

Kolejny raz pracownicy PSSE w Katowicach włączyli się do kampanii WHO „Go Blue for AMR” – ubierając się na niebiesko pokazali swoje zaangażowanie w tak ważną sprawę jaką jest szerzenie świadomości oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe. Działaniami objęto 15043 odbiorców.

6. Profilaktyka zdrowia psychicznego „Zdrowie i emocje - skrzynka z narzędziami” – projekt edukacyjny dla uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych. Celem projektu jest profilaktyka uzależnień, rozwijanie prozdrowotnych postaw i zachowań oraz umiejętności regulacji emocji. Tematyka lekcji obejmuje ćwiczenia uważnościowe, relaksacyjne, oddechowe, które służą regulacji emocjonalnej oraz zasady zdrowego myślenia, w tym pozytywne afirmację, które wpływają na lepsze samopoczucie. Projekt bogaty jest w nowoczesne środki przekazu, zawiera filmy ze specjalistami w obszarze zdrowia psychicznego, skierowane do uczniów oraz rodziców/opiekunów, prezentację multimedialną, film animacyjny o mózgu, scenariusze zajęć z kartami pracy, plakaty edukacyjne oraz broszurę z ćwiczeniami. W pilotażowej edycji wzięli udział uczniowie z 8 katowickich szkół. Łącznie 869 odbiorców.

7. Wnioski

Działania realizowane przez Sekcję Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Katowicach charakteryzują się dużą różnorodnością tematyczną, stosowanymi formami przekazu oraz szerokim zakresem adresatów. Obejmują one m.in. promocję zasad zdrowego stylu życia i racjonalnego odżywiania, profilaktykę chorób cywilizacyjnych, w tym chorób układu krążenia oraz nowotworowych, zapobieganie uzależnieniom (w tym od nowych substancji psychoaktywnych), zagadnienia higieny osobistej, profilaktykę zatruc pokarmowych, w tym zatruc grzybami, a także zapobieganie chorobom zakaźnym, takim jak grypa czy wszawica.

Jednym z najistotniejszych problemów zdrowotnych sygnalizowanych przez środowisko oświatowe na terenie miasta Katowice pozostaje zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. Zauważalny jest wzrost problemów związanych z trudnościami emocjonalnymi, niekontrolowaną agresją rówieśniczą oraz nadmiernym korzystaniem z mediów społecznościowych. W odpowiedzi na zgłaszane potrzeby podejmowane są działania informacyjno-edukacyjne skierowane do uczniów, rodziców oraz kadry pedagogicznej, również z wykorzystaniem narzędzi komunikacji społecznej i mediów elektronicznych.

Kolejnym istotnym problemem zdrowotnym jest nadmierne spożycie przez dzieci i młodzież cukru oraz napojów energetyzujących. W celu podniesienia poziomu wiedzy na temat negatywnych skutków zdrowotnych wynikających z ich nadużywania realizowane są działania

edukacyjne oraz kampanie informacyjne, prowadzone zarówno w placówkach oświatowych, jak i za pośrednictwem mediów społecznościowych.

Niewystarczające zaangażowanie części rodziców lub opiekunów prawnych w realizację działań prozdrowotnych nie sprzyja osiągnięciu zakładanych efektów programów edukacyjnych. Brak systematycznego wzmocnienia przekazywanych treści w środowisku domowym oraz brak kontynuacji działań edukacyjnych ograniczają skuteczność podejmowanych interwencji, co nie gwarantuje osiągnięcia trwałych rezultatów w zakresie kształtowania prozdrowotnych postaw.